

اصلاح طلبان سیاست خارجی و منافع ملی

صادق

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۱۵ | دوشنبه ۲۲ شهریور ۱۴۰۰ | ۶ صفر ۱۴۴۲ | ۱۳ سپتامبر ۲۰۲۱ | ۱۶ صفحه

۲ نگاه
حنیف غفاری
دور باطل

۱۳ فرهنگ
گفت‌وگوی حجت‌الاسلام مجتبی جعفریان با صبح صادق
آئینه‌داران حماسه حسینی

۱۵ سپاه
علیرضا جلالیان
تهاجم به قلب تهدید

نگاهی به ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ و فرجام لشکرکشی‌های آمریکا به غرب آسیا

دروغ شیطان

خودزنی شیطان بزرگ

بازنده بزرگ

یک میلیون قتل برای هیچ!

دکتر مرندي در گفت‌وگو با صبح صادق

بایدن خانواده

قربانیان ۱۱ سپتامبر را

فریب می‌دهد

انفجار در نیویورک!

9/11

خط تخریب و ناامیدسازی

مهدی سعیدی
جریان شناس سیاسی

بدون شک آغاز به کار دولت جدید با همراهی هواداران و ناسازگاری بددلان و بدخواهان همراه بوده است. از آغاز به کار تدریجی دولت می گذرد، شگردهای رسانه‌ای مختلفی برای حمله به دولت کلید خورده است. نمونه‌ای از آن را می‌توان در یادداشت اخیر سعید حجاریان با عنوان «از قزاق‌خانه چه بیرون می‌آید؟» مشاهده کرد. وی تلاش دارد با ایجاد دوگانه امنیت-توسعه (رفاه) در برابر عدالت-آزادی، جمهوری اسلامی و دولت سیزدهم برآمده از شعارهای انقلاب را به ضدیت با آزادی و عدالت متهم کند! وی شعارهای انقلاب مشروطه را تحقق آزادی و عدالت خوانده و شعارهای رضاخان را تحقق امنیت و توسعه معرفی می‌کند و این‌گونه القای می‌کند که دولت سیزدهم پیروی از الگوی رضاخانی را در پیش گرفته است و با تأکید بر ضرورت تحقق امنیت و توسعه (رفاه)، عدالت و آزادی را به مسلخ خواهد برد! وی در بخشی از نوشتار خود می‌نویسد: «اکنون ساخت قدرت در ایران در حال تحول است و دولتی انقلابی عهده‌دار اداره کشور شده است و ما همچنان در عالم واقع با همان سرمشق امنیت-توسعه مواجه هستیم، با این تفاوت که موتور محرکه آن دستخوش تغییر شده و به دو عنصر «شبه‌کارگزار» و «شبه‌حزب‌اللهی» سپرده شده است که اولی عهده‌دار پروژه «تعالی» و دیگری عهده‌دار امر امنیت است؛ پروژه‌ای که شخص رئیس‌جمهور می‌خواهد توأمان در دو جایگاه آن را تمهید کند.» در نقد این ادعاها باید گفت:

۱- سناریوی رقیب‌هراسی سناریوی ناکام و شکست‌خورده‌ای برای اصلاح‌طلبان است که حداکثر در انتخابات ۱۳۹۶ جواب داد و توانست آقای رئیسی را برای بخشی از هواداران‌شان نماد دیوارکشی و قاتل آزادی و... معرفی کرده و آرای مردم را به سمت دیگری هدایت کند! اما خیلی زود عملکرد دولت اصلاح‌طلبان نشان داد چه کلاه گشادی بر سر رأی‌دهندگان رفته است! همین تبه کافی بود تا سناریوی تکراری آقای همتی و مهرعلیزاده شکست خورده و کمترین آرا برای این دو نامزد اصلاح طلب ثبت شود! امروز نیز تداوم همان خط از سوی آقای حجاریان نشان از دستان خالی این اردوگاه دارد؛ چرا که جامعه به خوبی می‌داند که اولاً نسبتی میان رئیسی و رضاخان وجود ندارد، ثانیاً شعارهای رئیسی همان شعارهای انقلاب است که بر استقلال و آزادی و عدالت‌خواهی استوار بوده است.

۲- تلاش برای ایجاد تقابل بین عدالت و توسعه و در کنار آن امنیت و آزادی، تلاش ناصوابی است که اصلاح‌طلبان خود در طول سال‌ها حاکمیت بر قوه مجریه و مقننه، نتوانسته‌اند برای آن راهکاری ارائه دهند. به راستی از نگاه آنان حد وسط و نقطه تعادل تحقق چهارگانه فوق کدام است؟ سؤالی که اصلاح‌طلبی بیمار پاسخی برای آن ندارد! شاخه رادیکال اصلاح‌طلبان آنچه‌چنان در گفتمان لیبرال دموکراسی غرق شده‌اند که الگوی توسعه آنان چیزی جز پروژه سکولاریزاسیون ایران اسلامی نبوده است! الگویی که نه برای ملت مسلمان این سرزمین آزادی آورد و نه تحقق بخش عدالت بود! بلکه با افزایش وابستگی به غرب، استقلال سیاسی کشور را نیز تهدید کرد که حاصل آن کاهش امنیت و شکل‌گیری الگوی معیوبی از توسعه بود که در آن عدالت ذبح و فاصله طبقاتی روزافزون می‌شد.

دکتر یدالله جوانی
مدیر مسئول

نیم نگاه

این روزها فریاد و امصیبتا و واپنجشیرهای اصلاح‌طلبان و جریان غرب‌گرا به آسمان بلند شده و بعضاً با شبیه‌سازی پنجشیر با کرپلا، سیاست جمهوری اسلامی در قبال تحولات افغانستان را به باد انتقاد گرفته، خواهان مداخله ایران در امور افغانستان شده‌اند! این جریان، مدعی آن است که اکنون، پنجشیر با رهبری احمد مسعود، صحنه و منطقه واقعی مقاومت است و ایران طرفدار مقاومت؛ اگر در حامی مقاومت بودن صداقت دارد؛ باید در کنار پنجشیری‌ها و در مقابل طالبان وارد عمل شود. پرسش اصلی آن است که آیا این تحلیل اصلاح‌طلبان از شرایط افغانستان و آن تجویز-شان برای سیاست خارجی، صحیح و در راستای تأمین منافع ملی و امنیت ملی است؟ آیا اصلاح‌طلبان و جریان غرب‌گرا، نگران حقوق بشر و حقوق شیعیان افغانستان و دیگر اقوام این کشور هستند؟ صدا البته که برادرکشی و مسلمان‌کشی در افغانستان و از جمله در پنجشیر محکوم است؛ لکن داستان و ماجرای تحلیل‌های خاص جریان اصلاحات و غرب‌گراها از تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و متعاقب آن توصیه‌ها و تجویزها برای سیاست خارجی جمهوری اسلامی در دهه‌های اخیر، و صاحب‌نظر دلسوز منافع ملی و امنیت ملی را دچار شگفتی و حیرت می‌کنند! بازخوانی آن تحلیل‌ها و سیاست‌های تجویزی برای نسل جوان کشور، یک ضرورت قطعی است. به راستی اگر از زمان حمله صدام حسین به کویت، تا به امروز که در این سال‌ها حوادث هولناک و پیچیده‌ای در منطقه راهبردی غرب آسیا رخ نمود، جمهوری اسلامی طبق تهدید و تجویز جریان چپ و در ادامه جریان اصلاحات نسبت به این وقایع عمل می‌کرد، اکنون کشور و ملت ما چه حال و روزی می‌داشت؟ هر کسی که با القابای سیاست آشنا باشد، می‌داند

اصلاح‌طلبان، سیاست خارجی و منافع ملی

که آمریکایی‌ها با بهانه خودساخته ۱۱ سپتامبر، و با شعار مبارزه با تروریسم، افغانستان را اشغال کردند و مصمم بودند پس از اشغال چند کشور دیگر، نهایت بر ایران مسلط شده و از این طریق با سلطه انحصاری بر غرب آسیا، مدیریت بین‌المللی و رهبری جهان را به دست گیرند؛ اما اکنون آمریکایی‌ها با هزینه‌ها و خسارات هزاران میلیارد دلاری و تلفات سنگین انسانی و ضربه‌های حیثیتی فراوان، نه تنها به هیچ یک از اهداف نرسیدند، بلکه در حال افول قدرت بوده و فرار خفت بارشان از افغانستان، به این افول قدرت شتابی مضاعف داده است. در تحلیل و برآورد آمریکایی‌ها، سلطه بر ایران کلید اصلی سلطه بر غرب آسیا و سلطه بر غرب آسیا، تنها راه رسیدن به رهبری جهان به شمار می‌آید؛ اما امروز و پس از ۲۰ سال که از حادثه ۱۱ سپتامبر می‌گذرد و در این ۲۰ سال آمریکایی‌ها برای رسیدن به آن هدف راهبردی هر کاری که می‌توانستند انجام دادند، قضاوت صاحب‌نظران عرصه بین‌الملل و مسائل منطقه راهبردی غرب آسیا، آن است که پیروز اصلی تحولات ۲۰ سال گذشته در این منطقه، جمهوری اسلامی و بازدارنده اصلی این تحولات، ایالات متحده و متحدان آمریکا هستند. این موفقیت‌ها و دستاوردهای بزرگ و عبور از صحنه‌های خطر حاصل نشد، مگر با تحلیل‌ها و تصمیمات درستی که رهبر حکیم انقلاب اسلامی داشتند. امروز ایران کشوری با ثبات و دارای اقتدار دفاعی، برخوردار از عمق راهبردی و نفوذ فوق‌العاده بالا در منطقه و با تقویت زیرساخت‌ها به منظور پیشرفت پرشتاب در آینده نزدیک است. حال تصور کنیم در یک لحظه، فقط در یک لحظه، اگر ایران طبق توصیه‌ها و خواسته‌های جریان اصلاحات و عقبه آنها، یعنی جناح چپ، در سیاست خارجی عمل می‌کرد، اکنون ایران عزیز ما در چه شرایطی به سر می‌برد؟ توصیه‌ها و تجویزها و خواسته‌هایی از قبیل:

۱ در سال ۱۳۶۹ و در جریان اشغال کویت از سوی ارتش بعث عراق و در نهایت حمله آمریکا و متحدانش به صدام و پدیدایی جنگ اول خلیج‌فارس، جریان چپ-پدر معنوی اصلاح‌طلبان (امروزی) که مجلس سوم را در اختیار داشت؛ ندای حمایت از صدام و جهاد با آمریکا سر

داد! به نطق مرحوم شیخ صادق خلخالی از طرفداران کمک به صدام در مجلس سوم در سال ۱۳۶۹ که بسیار شبیه رجزخوانی برخی از سینه‌چاکان پنجشیری‌های امروزی است و خطاب به رهبری بیان شده، دقت کنید: «ای آیت الله، رهبر عالیقدر زمان، آقای خامنه‌ای (سلمکم الله تعالی)، دستور بفرمایید... ما باید در اینجا آمریکا و بوش و فهد و دولت‌های انگلی مانند حسنی مبارک و اوزال را در سنگرها به نابودی بکشانیم، غرق خون کنیم تا اینها بدانند حریم اسلام بریز بزرگی است...» در سال ۱۳۶۹ و در خلال جنگ اول خلیج‌فارس، جمهوری اسلامی سیاست بی‌طرفی را اتخاذ کرد. رهبر حکیم انقلاب اسلامی چند روز بعد از این تصمیم مدبرانه و صحیح، با انتقاد از مواضع کسانی که می‌گفتند باید به کمک صدام برویم، فرمودند: «جمهوری اسلامی هر دو جناح را رد می‌کند، چون در هر دو طرف انگیزه‌های مادی هست و به همین دلیل هم با یکدیگر تعارض پیدا کرده‌اند. این طور نیست که یکی الهی و یکی هم مادی است، جنگ اسلام و کفر نیست این موضوع ملت ایران ماست.» در آن مقطع مجمع روحانیون مبارز، با صدور بیانیه‌ای از شورای عالی امنیت ملی خواست که ایران، به نفع عراق با آمریکا وارد جنگ شود! مرحوم آقای مفتحی‌پور که در انتخابات ۸۸ رئیس کمیته صیانت از آرای اصلاح‌طلبان شد، در جلسه ۳۰ دی ۱۳۶۹ با یک نطق به ظاهر انقلابی و تشبیه صدام حسین به خالد ابن ولید، خواستار همراهی ایران با صدام و جنگ با آمریکا شد. آقای بهزاد نبوی از چهره‌های اصلی اصلاح‌طلبان، در دیدار با دانشجویان دانشگاه تهران می‌گوید: «این جنگ، فرصت برای حمله به اسرائیل به وجود آورده بود که از دست رفت!»

به راستی اگر در سال ۱۳۶۹، ایران با اشتباه محاسباتی و طبق خواسته‌های اصلاح‌طلبان، در حمایت و دفاع از صدام جنایتکار وارد جنگ با آمریکا، متحدان اروپایی و منطقه آنان می‌شد، چه بر سر کشور و ملت ایران می‌آید؟

۲ تابستان سال ۱۳۷۷ و در زمانی که شبه نظامیانی که خود را طالبان معرفی می‌کردند به کنسولگری ایران در مزارشرف حمله کردند و دیپلمات‌ها و خبرنگار ایرانی را به شهادت رساندند، شورای عالی امنیت ملی به ریاست

سیدمحمد خاتمی و دبیری دکتر حسن روحانی با اکثریت اعضای کارگزارانی، مصوبه‌ای را داشت که نتیجه آن ورود نظامی ایران به افغانستان و آغاز یک جنگ بود. این مصوبه به تأیید رهبر حکیم انقلاب اسلامی نیاز داشت تا جنبه اجرایی پیدا کند؛ اما معظم‌له ذیل این مصوبه نوشتند: «ما وارد این دام نمی‌شویم؛ ولی تدابیر دیگری باید انجام شود.»

در سال ۱۳۸۰ و بعد از حمله آمریکا و متحدانش به افغانستان، همان اصلاح‌طلبانی که خواهان جنگ با طالبان در سال ۱۳۷۰ بودند، خواستار همکاری با طالبان به عنوان یک گروه جهادی شدند.

۳ بسا پدیدایی بحران در سوریه و عراق و قدرت‌گیری داعش، برخی از آقایان اصلاح طلب و جریان غرب‌گرا، خواهان همکاری ایران و آمریکا برای مقابله با خطر داعش شدند! در آن زمان رهبر معظم انقلاب فرمودند، پشت سر داعش خود آمریکایی‌ها قرار دارند. در جریان رقابت ترامپ و هیلاری کلینتون، با صراحت آقای ترامپ اعلام کرد که داعش را آمریکا به وجود آورده است! جالب است در عراق و سوریه، هر کجا داعشی‌ها در محاصره قرار می‌گرفتند، بسا کمک آمریکایی‌ها از محاصره خارج می‌شدند.

۴ در دولت ترامپ و هنگامی که آمریکا به دستور رئیس‌جمهور این کشور از برجام خارج شد و ایران را به جنگ یا مذاکره تهدید کرد، برخی اصلاح‌طلبان با طرح دو راهی جنگ و صلح، خواهان مذاکره با آمریکا شده و بعضاً تصریح کردند اگر الان مذاکره نکنیم، مجبوریم در حین جنگ تن به مذاکره داده و آنگاه امتیاز بیشتری خواهیم داد!

۵ اما اکنون با شکست راهبردی آمریکا در افغانستان و فرار خفت‌بار آمریکایی‌ها از این کشور، شرایط جدیدی پدید آمده که باید شناخت درستی از این شرایط در کشور همسایه شرقی داشت. سیاست کنونی نظام در قبال تحولات افغانستان، سیاستی حکیمانه و مبتنی بر شناخت درست از ماهیت این تحولات است. متأسفانه جریان اصلاحات و غرب‌گرا، نه مبتنی بر شناخت درست و در راستای منافع و امنیت ملی، بلکه با اهداف و انگیزه‌های سیاسی به دنبال درگیر کردن ایران در بحران داخلی افغانستان است.

اصرار اروپا، خط و نشان آژانس، تناقض رفتاری آمریکا!

دور باطل

بار دیگر واشنگتن و تروینکی اروپایی از گروسی خواسته‌اند به جزئی از بازی غرب در تقابل با تهران تبدیل شود و گروسی نیز این مسئولیت را پذیرفته است. فراموش نکنیم که افزایش ذخایر اورانیوم غنی شده در ایران، افزایش درصد غنی سازی به ۲۰ و ۶۰ درصد و موارد دیگر، جملگی به صورت آشکار و با اطلاع‌رسانی کامل به آژانس صورت گرفته و این سازمان بین‌المللی، نمی‌تواند در این خصوص ادعای «عدم شفافیت» کند. از سوی دیگر، جمهوری اسلامی ایران فراموش نکرده است که در اوایل سال ۲۰۲۰ میلادی و در دوران ریاست جمهوری ترامپ، گروسی و هم‌راهانش چگونه تلاش کردند با تصویب قطعنامه‌ای ضد ایرانی در آژانس، زمینه را برای «بازگشت یک‌جانبه و کامل ایران به برجام» در عین «باقی ماندن همه تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا» فراهم کنند. در تحلیل رفتار آژانس همین بس که اقدامات این سازمان، هیچ‌گاه بی‌ربط به فضای مذاکرات وین نبوده و در آینده هم نخواهد بود. مسئله‌ای که در مورد نشست ماه سپتامبر آژانس وجود دارد، این است که سیاستمداران و رسانه‌های آمریکایی و اروپایی به بزرگنمایی این نشست و تأثیر آن در قبال سرنوشت برجام پرداخته‌اند. برخی منابع از احتمال صدور یک قطعنامه ضد ایرانی در این نشست خبر می‌دهند و برخی دیگر معتقدند در نهایت قرار نیست که قطعنامه‌ای علیه ایران در این نشست صادر شود. در هر حال تأکید می‌کنیم که آمریکا، آژانس و اروپا در تقابل با ایران به ویژه در صحنه مذاکرات وین، کاملاً به صورت مشترک چیده می‌شود. بازیگران غربی و آژانس در حال تقویت اهرم‌های فشار علیه ایران با هدف «پذیرش توافقی یک طرفه» از سوی کشورهای هستند. مقامات آمریکایی و اروپایی در مذاکرات وین عنوان کرده‌اند که نه تنها ارائه تضمین در خصوص آینده توافقی هسته‌ای و راستی آزمایی در فرآیند بازگشت خود به برجام را نمی‌پذیرند، بلکه قصد ندارند همه تحریم‌های مغایر با توافق هسته‌ای سال ۱۳۹۴ را رفع کنند! از سوی دیگر، افرادی مانند «ریچارد فیو» و «رابرت مالی» که در وزارت خارجه آمریکا و در بخش ایران مشغول به فعالیت هستند، تأکید دارند که هندسه

اصلی دموکرات‌های آمریکا از زمان حضور بایدن در کاخ سفید تاکنون بوده است. جو بایدن، آنتونی بلینکن و جیک سالیوان حتی قبل از ورود به کاخ سفید، بر روی گزینه‌ای به نام «احیای صوری برجام» تأکید کرده و خواسته‌اند «برجام دفرمه شده» به نقطه ثقلی برای انعقاد توافق جامع (توافق موشکی-هسته‌ای-منطقه‌ای) بسا ایران تبدیل شود. همپای مواضع پارادوکسیکال آمریکا در برهه کنونی معطوف به همین هدف صورت می‌گیرد. از سوی دیگر، بسیاری از استراتژیست‌ها و افسراد صاحب نظر در حوزه روابط بین‌الملل به دولت بایدن هشدار داده‌اند که آلت‌رناتیوی برای احیای برجام در برهه کنونی وجود ندارد و در صورت شکست مذاکرات، وی بحران تازه‌ای را در عرصه دیپلماسی و سیاست خارجی تجربه خواهد کرد. فراموش نکنیم که اشغالگران آمریکایی پس از گریز از افغانستان، به مصادیق ابطال و پایان هژمونی آمریکا در نظام بین‌الملل تبدیل شده‌اند. بایسدن می‌داند که با عبور از گزینه «احیای برجام»، نمی‌تواند بر روی گزینه‌هایی، مانند «فریز در برابر فریز» یا «مبادله امتیازات و تعهدات» در قبال برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران حساب ویژه‌ای باز کند؛ زیرا آینده برای واشنگتن نامشخص‌تر و مبهم‌تر از آن چیزی است که تصور می‌شود!

۶ **مه‌ره‌بازی غرب**
رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با انتشار گزارش مغرضانه خود در قبال فعالیت‌های هسته‌ای ایران، آن هم در آستانه نشست شورای حکام در ماه سپتامبر، قصد دارد مؤلفه‌های فشار بر کشورمان را به گونه‌ای افزایش دهد که حتی در صورت احیانشدن توافق هسته‌ای، تهران ناچار شود در روند دستری‌های آژانس و پذیرش تعهدات فریادمانی و فرایروتنکی، امتیازاتی را به این سازمان دهد. نباید فراموش کرد که طی شش دور مذاکرات صورت گرفته اخیر در وین، رافائل گروسی نه تنها کمترین اقدامی در راستای صیانت از حقوق هسته‌ای کشورمان صورت نداده است، بلکه در دو دور پایانی مذاکرات اخیر (مذاکرات وین ۵ و وین ۶) خواستار پذیرش یک‌جانبه تعهدات گسترده و فرایروتنکی از سوی ایران شده است. اکنون،

تحریم‌های ضد ایرانی باید در هر شرایطی حفظ شود!
♦ **صحنه‌گردانی ناشیانه اروپایی‌ها**
در این معادله، تروینکی اروپایی سعی دارند از موضع «هشدار» و «امیدواری»، ارتباط خود با تهران را تنظیم کنند! هایکو ماس، وزیر خارجه آلمان و ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه از یک سو هشدار داده‌اند که باید هر چه سریع‌تر مذاکرات برگزار شود و به نتیجه (نتیجه مدنظر غرب) برسند؛ زیرا در غیر این صورت پنجره دیپلماسی بسته خواهد شد! از سوی دیگر و در هر دو حوزه دیپلماسی آشکار و پنهان، مقامات اروپایی از اعلام آمادگی خود برای «انعطاف در خواسته‌های اولیه» و «تأمین برخی نظرات ایران» سخن می‌گویند. در هر حال، نمی‌توان اتحادیه اروپا را به مثابه یک «متغیر مستقل» در این اردوگاه شناسایی کرد. از سوی دیگر، چنانچه بارها تأکید شده است، تفکیک بازی اروپا از آمریکا یک خطای بارز راهبردی و استراتژیک بود که دولت دوازدهم مرتکب شد و همین خطای پرهزینه، منجر به باقی ماندن تعهدات برجامی ایران در عین رفع نشدن تحریم‌ها شد. خطایی که دولت سیزدهم قطعاً آن را تکرار نخواهد کرد. بازیگران اروپایی پس از خروج دولت ترامپ از برجام نیز از کسوت «بازیگران متعهد به برجام» خارج شده و به «بازیگران واسطه‌گر» در فرآیند احیای توافقی هسته‌ای تبدیل شده‌اند. گویا مرکز، مکرون و بوریس جانسون فراموش کرده‌اند که اعضای وزرای امور خارجه کشورهای‌شان پای سند برجام درج شده و آنها موظف به انجام تعهدات خود در قبال این توافق بوده و هستند!

♦ **چه پاسخی باید به غرب و آژانس داد؟**
رزم موفقیت جمهوری اسلامی ایران در برهه کنونی، یکی رصدهوشمندانه و متعاقباً عملی‌سازی بازی پشت پرده آمریکا-اروپا-آژانس و دیگری، اتخاذ‌گاردی بسته و محکم در برابر این بازی مشترک است. در صورتی که تحت تأثیر جوآفرینی اخیر آژانس، کشورمان گارد خود را باز کرده یا اسیر پیچیده‌سازی صحنه بازی از سوی طرف مقابل شود، در این صورت اقدامات سلبی و بازدارنده‌آتی جبهه غرب و آژانس علیه ما آغاز خواهد شد.

نجات با سوخت ایرانی

نگاهی به تاکتیک لبنان برای شکستن توطئه غربی- صهیونیستی

۳ دیدگاه

شماره ۱۰۱۵ | دوشنبه ۲۲ شهریور ۱۴۰۰

صداق

اکبر معصومی

کارشناس بین‌الملل

توطئه آفرینی صهیونیست‌ها با همکاری غرب از نظر سیاسی، امنیتی و اقتصادی در لبنان سبب بروز مشکلات فراوانی برای عروس خاورمیانه شده است؛ به گونه‌ای که ادامه شرایط می‌توانست فاجعه‌ای بزرگ در این کشور به وجود بیاورد. هدف از این کار نیز ایجاد وضعیت شکننده امنیتی و سیاسی برای نفوذ رژیم صهیونیستی در دل بحران‌های لبنان است. یکی از این توطئه‌ها رساندن اوضاع لبنان به مرحله‌ای بود که سوخت در این کشور با کمبود اساسی مواجه شود تا از طریق نارضایتی مردم، نفوذ نرم را امکان‌پذیر کنند. این سیاست با هدف زیر سؤال بردن مقاومت در لبنان برنامه‌ریزی شده بود. نبود سوخت و ناتوانی دولت این کشور در تأمین آن سبب شد که حزب الله لبنان با درایت و هوشمندی به دنبال خرید سوخت از جمهوری اسلامی ایران باشد. اقدامی بسیار

تأثیرگذار و در عین حال موفق، شرایط لبنان را به طور ملموسی تغییر داد.

جمهوری اسلامی ایران نیز با سیاست «همراهی مردم منطقی» و با هدف مقابله با راهبرد «تضعیف ملت‌ها» غرب به کمک لبنان با وساطت حزب الله رفت. روزنامه «الاجبار» لبنان در مقاله‌ای با بررسی آثار مثبت واردات سوخت از ایران به لبنان نوشت، واردات سوخت از جمهوری اسلامی ایران نه یک چالش و نه یک رقابت داخلی، بلکه در زمانی که لبنان در حال خفه شدن است، حکم اکسیژن برای این کشور را داشته است.

آمریکا به فکر جایگزین

تفکر لیبرالیستی با در پیش گرفتن «سناریوی ناامن‌سازی» به دنبال محدودسازی «تجارت دریایی» با هدف «کارآمدسازی تحریم‌های آمریکا» برای گرفتن امتیازات بیشتر از نظام اسلامی بودند. این سیاست بعد از آن اتخاذ شد که راهبرد فشار حداکثری آمریکا با اعتراف خود آمریکایی‌ها با شکست مواجه شده بود. بنابراین این فروش سوخت به لبنان در چندین

مرحله از سوی جمهوری اسلامی ایران به معنای «خنثی‌سازی» توطئه آمریکایی-انگلیسی-صهیونیستی بود که دشمن را یک گام به عقب راند. حزب الله با درایت و با منطق تهدید در مقابل تهدید عملاً امنیت کشتی‌های سوخت‌رسان را تأمین کرد. اما گذشته از آن صرف خیر آغاز روند واردات سوخت ایران به لبنان قبل از رسیدن کشتی‌های ایرانی به بیروت آثار و نتایج متعددی داشت که اولین و بارزترین آن را می‌توان در موضع شتابزده آمریکا دید که بلافاصله از زبان «دوروتی شیا» سفیر خود در بیروت اعلام کرد که آماده حل بحران گاز و برق لبنان است تا به هر شکل ممکن از ورود سوخت ایران به لبنان جلوگیری کند. ورود قریب‌الوقوع محموله سوخت ایران به لبنان هم‌زمان با اظهارات هیئت کنگره آمریکا مبنی بر اینکه «ایالات متحده به دنبال حل بحران سوخت لبنان بوده و نیازی به واردات سوخت ایران نیست»، نشان‌دهنده دست و پا زدن آمریکایی‌ها به دلیل رونق تجارت اقتصادی ایران است. کریس مورفی، سناتور آمریکایی روز گذشته در بیروت گفت: «اما به عنوان مقامات آمریکایی به جد تلاش می‌کنیم راه‌هایی برای حل

مشکست محاصره غربی و آمریکایی ضد کشورهای کوچک کار ناممکنی نیست. حتی آمریکایی‌ها مجبور شدند به منظور جلوگیری از ورود سوخت ایران به لبنان با ارائه پیشنهاد انتقال گاز از طریق خط لوله‌های سوریه به لبنان، این کشور را از محدودیت‌های مربوط به قانون سزرا (تحریم‌های جدید آمریکا علیه سوریه) معاف کنند که می‌تواند دریچه‌ای برای توسعه همکاری‌های اقتصادی بیروت و دمشق باشد.

دریچه

انقلاب اقتصادی

راهبرد اقتصادی دولت سیزدهم از منظر امام خامنه‌ای

دفاع و امنیت آنها را متحول و افتخار آفرین کند. اما موانعی برای ورود انقلاب اسلامی به حوزه اقتصاد وجود داشته است که در شکوفایی آن اختلالات اساسی را پدید آورده است که لازم است در گام دوم انقلاب، اقتصاد نیز همچون حوزه‌های مذکور به تحول مدنظر دست یابد.

امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در توصیه سوم از

بیانیه گام دوم انقلاب مرقوم فرمودند:

اقتصاد هدف جامعه اسلامی نیست، اما

این عبارت نشان از اهمیت جایگاه اقتصاد در

مسیر پیش روی نظام اسلامی به سمت تشکیل

تمدن نوین اسلامی است. بنا به دیدگاه مدبرانه ایشان

ثروتمند شدن، رفاه و توسعه اقتصادی آحاد جامعه

و نظام اسلامی از طریق شرع و قانون نه تنها هیچ

اشکالی ندارد، بلکه بالعکس مورد تأیید دین و قرآن

نیز هست. معظم‌له در ادامه بیاناتشان در دیدار با

مسئولان مذکور اشاره می‌فرمایند که ثروتمند شدن

دهها انسان محروم در جامعه اسلامی اجری به

مراتب بالاتر از دهها زیارت حج عمره دارد که هم

موجب افزایش ثروت آحاد جامعه می‌شود و هم

نسبت به توزیع عادلانه ثروت در جامعه از حیث

کاهش اختلاف طبقاتی و محرومان جامعه می‌شود.

بین‌المللی پیش ببرد، پایه دوم «توزیع عادلانه ثروت و رفع محرومیت» در درون جامعه اسلامی است. این دو تا باید تأمین بشود.»

طبق بیانات معظم‌له دو پایه اصلی در اقتصاد اسلامی وجود دارد که عبارتند از: افزایش ثروت ملی و توزیع عادلانه ثروت و رفع محرومیت.

فی‌الحال دولت سیزدهم پس از استقرار چند روزه در شرایطی بنا دارد به وعده‌های اقتصادی خود عمل کند که پس از گذشت چهار دهه از انقلاب

شکوه‌مند اسلامی شاخصه‌های کلان اقتصادی از وضعیت نامطلوب و سخت معیشتی و زندگانی مردم گزارش می‌دهند.

باید بدانیم مهم‌ترین وظیفه رهبری در نظام اسلامی تعیین سیاست‌های کلی نظام پس از

مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام است که برای اجرا و عملیاتی کردن آنها به سران قوا ابلاغ می‌فرمایند. هر کجا به این سیاست‌ها در حوزه قوانین

و مقررات، لوایح و آیین‌نامه‌های اجرایی توجه جدی صورت گرفت، پیشرفت‌های کشور چشمگیر شد

و هر کجا نسبت به اجرای این سیاست‌ها غفلت شد، ضررهای آن متوجه کشور شد. نظام اسلامی

توانست با سرلوحه قرار دادن سیاست‌های امامین انقلاب در حوزه‌های راهبردی همچون سیاست،

رضا زمانی

کارشناس اقتصادی

رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) در تاریخ ۱۳۸۵/۱۱/۳۰ در دیدار با مسئولان اقتصادی و دست‌اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی طی بیاناتی فرمودند:

«صریحاً عرض می‌کنم، تحولاتی که در زمینه اقتصادی انجام گرفته متناسب با تحولات در

بخش‌های دیگر نیست. ما باید می‌توانستیم یک الگوی موفق‌تری از اقتصاد به دنیا عرضه کنیم. ما

وقتی به صورت کلان به زمینه اقتصاد اسلامی نگاه می‌کنیم، دو پایه اصلی مشاهده می‌کنیم. هر روش اقتصادی، هر توصیه و نسخه اقتصادی که این دو

پایه را بتواند تأمین کند، معتبر است. هر نسخه‌ای هر چه هم مستند به منابع علی‌الظاهر دینی باشد و

تواند این دو را تأمین کند، اسلامی نیست. یکی از آن دو پایه عبارت است از «افزایش ثروت ملی».

کشور اسلامی باید کشور ثروتمندی باشد، کشور فقیری نباید باشد، باید بتواند با ثروت خود با قدرت اقتصادی خود اهداف والا و خود را در سطح

عکس و مکت

ارادت به حاج قاسم/ سعید افروز، قهرمان پارالمپیک توکیو با حضور در گلزار شهدای شهر کرمان به مقام شامخ شهید سپهبد قاسم سلیمانی و دیگر شهدای آرمیده در این مکان مقدس ادای احترام کرد. کاروان سردار دل‌ها در پارالمپیک با کسب نتایج قابل قبول به کشور بازگشت.

ایجنوری پیر شهید به پای هم/ یکی از کاربران فضای مجازی نوشت: بخش زنان راهشون نمی‌دادن، می‌گفتن خودتون بیمار می‌شید... به سرپرستار میگه شما نمی‌دونید اگه من حاج خانوم رو نازش کنم، خوب میشه و این طوری همیشه که به اتاق جداگانه برای خودش و حاج خانم می‌ذارن. از این عشق‌ها پیش باد

سال‌ها تلاش صداقانه/ حاج حیدر رحیم‌پور ازغدی از مبارزان سیاسی در جریان نهضت ملی شدن صنعت نفت و از فعالان نام‌آشنای انقلاب اسلامی و از یاران دیرین رهبر معظم انقلاب در ۸۹ سالگی دعوت حق را لبیک گفت. رهبر فرزانه انقلاب در متن تسلیت خود از تلاش‌های صداقانه این شخصیت برای تحقق احکام اسلامی تقدیر کردند.

همان‌نوازی/ تصاویری که کاربران فضای مجازی با مقایسه آن به تفاوت برخورد ترکیه و ایران با مهاجران پرداختند. کودکی سووری که در سواحل ترکیه غرق شده یافت می‌شود و در مقابل کودکی افغان که با همراهی نیروی دلاور ارثی با آغوشی باز به ایران پناه می‌آورد.

واقعا آیا؟ یا وارد کردن «آیا اسرائیل» در گوگل، این جست‌وجوگر در ادامه حدس می‌زند که کاربر می‌خواهد جست‌وجو کند آیا اسرائیل یک کشور است؟ اسرائیل نه تنها کشور نیست، بلکه در ۲۰ سال آینده اسمی از آن هم در جغرافیای سیاسی وجود نخواهد داشت، ان‌شاء‌الله

رژیم سراسر پوشالی!/ شش مبارز فلسطینی که در زندان‌های شهرک‌نشینان صهیونیست بودند، با چند قاشق و حفر تونل و استفاده از ضعف سامانه‌های امنیتی زندان موفق به فرار شدند! تصویری که نشان می‌دهد افسر صهیونیستی تا چند روز هم به چانه زل بزند، نمی‌فهمد که از کجا خورده‌اند!

حکیم دوراندیش انقلاب در خصوص اهمیت کار وزارت خارجه با به‌کارگیری واژه جدیدی از دستگاه دیپلماسی کشورمان به «ارتش منظم دیپلماسی» کشور یاد کرده و فرموده بودند: «در مسئله سیاست خارجی دستگاه‌های دیگری هم مؤثرند، اما وزارت خارجه به عنوان یک

سازمان موظف و ارتش منظم، مسئولیت اصلی را بر عهده دارد.» حقیقت آن است که

امروز وزارت امور خارجه دولت سیزدهم با ضرورت تحولی متساوت و متمایز از دولت

قبل و با هدف تحول‌آفرینی در روابط خارجی فعالیت خود را آغاز کرده است. مطالبه تحول و

تحقق ارتش منظم دیپلماسی و تقویت رویکرد دیپلماسی اقتصادی آن چنان که در بیانات رهبر

معظم انقلاب بیان شده، می‌تواند دال مرکزی و گفتمان قالب دستگاه دیپلماسی کشورمان در

ارائه پاسخی معتبر به نیاز اصلی امروز جامعه، یعنی رفع مشکلات اقتصادی و معیشتی باشد.

تعبیر ارتش منظم دیپلماسی برای وزارت خارجه، یعنی این حوزه حوزه جنگ و پنجه در

پنجه انداختن با دشمنان نظام در پروژه جنگ نرم است، یعنی دیپلماسی عین میدان است

و نباید با میدان غیرت‌سازی کند؛ یعنی در میدان جنگ در صیاف با گرگ درنده نباید به

دشمن لبخند زد و به آنها اعتماد کرد، یعنی اگر نرمش هم لازم است، باید از موضع اقتدار و

قدرت باشد، یعنی اصل در میدان دیپلماسی، جنگیدن با اصول و قواعد منظم است. وظیفه

اصلی یک ارتش منظم رصد و دیده‌بانی و اشراف به موقعیت‌ها و مواضع حساس و

مجهز شدن به انواع آمادگی‌ها برای ورود بهنگام و به‌موقع در تحولات اقتضایی میدانی

است؛ از همین رو تشبیه این دستگاه به ارتش منظم از سوی رهبر فرزانه انقلاب تشبیهی

دقیق و حکیمانه برای تحول‌آفرینی و برون‌رفت سیاست خارجی از راه‌های بی‌حاصل طی

شده و ورود به عرصه‌های کارآمد و اثربخش است. ناکفته پیداست که حزم و دوراندیشی

صفاتی برجسته برای کلیت جامعه اسلامی و به‌ویژه دستگاه‌های کارگزاری نظام است که

به‌کارگیری درست و دقیق و هوشمندانه آن می‌تواند از قرار گرفتن کشور در تله و نیرنگ

دشمن در امان ماند. در پایان ویژگی‌های ارتش منظم دیپلماسی کشور را می‌توان

در محورهای ذیل بر شمرد: ۱- برخوردار از قدرت تحول‌آفرینی؛ ۲- ورود عالمانه و

شجاعانه به عرصه دیپلماسی اقتصادی به منزله پاسخی معتبر برای رفع مشکلات اقتصادی

کشور؛ ۳- جدی گرفتن دشمنی دشمن در هر شرایطی؛ ۴- جنگ نرم دانستن میدان دیپلماسی؛ ۵- پرهیز از غیرت‌سازی با میدان

و هم‌افزا و مکمل دانستن میدان و دیپلماسی با هم؛ ۶- ابزاری دانستن مذاکره و تعامل برای پیروزی در نرمش قهرمانانه؛ ۷- سرلوحه کار قرار دادن سه اصل «عزت»، «حکمت» و «مصلحت» در تمامی مناسبات منطقه‌ای و بین‌المللی؛ ۸- تقویت رویکرد نگاه به شرق و به‌ویژه با همسایگان؛ ۹- عبرت دانستن برجام بی‌فایده و تغییر شکلی و محتوایی برای تداوم مذاکرات؛ ۱۰- بی‌اعتمادی مطلق به آمریکا و غرب برای برون‌رفت کشور از مشکلات؛ ۱۱- دیده‌بانی و اشراف دقیق از صحنه و ثبت هرگونه تحرکات ایدئولوژیک دشمن در دیپلماسی؛ ۱۲- تعیین و به‌کارگماری سفیران جدید در تراز بیانیه‌گام دوم انقلاب در اقصی نقاط جهان؛ ۱۳- ورود بهنگام و اثربخش در تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی؛ ۱۴- حزم و دوراندیشی در مواجهه با مکر و نیرنگ جنتلمن‌های پشت میز نشین گوانتانامو؛ ۱۵- فصل الخطاب دانستن نقطه نظرات رهبر معظم انقلاب و رعایت خطوط قرمز تعیین شده نظام.

یادداشت

۱۱ سپتامبر، اهرم آمریکا علیه عربستان

رضارضایی

کارشناس بین الملل

تجربه اقدامات دهه‌های اخیر آمریکا به ویژه در خاورمیانه، یخوناید غرب آسیا نشان داده است که این کشور در بیشتر مواقع تحت شعارهای عامه‌پسند به دنبال تأمین منافع اقتصادی خود بوده و به قول یکی از مقامات این کشور جهان در دست کشوری خواهد بود که خاورمیانه و نفت آن را در اختیار داشته باشد. از همین رو پس از نخستین جهش نفتی، این منطقه در کانون توجهات ایالات متحده قرار گرفت و حتی پیش از انقلاب ایران دکترین نیکسون-کیسینجر موسوم به سیاست دوستی را معرفی کرد. بر اساس این سیاست، دولت‌های ایران و عربستان، به عنوان دو ستون مرکزی در راهبرد نوین آمریکا، وظیفه رفع خلا قدرت را در منطقه خلیج فارس و دریای عمان عهده‌دار شدند و آمریکا با اعطای کمک‌های همه‌جانبه اقتصادی و نظامی به این دو کشور، آنان را به عنوان ابزار و وسیله تأمین امنیت و منافع خود در کل منطقه تقویت می‌کرد، بدون آنکه خود احتیاجی به حضور مستقیم داشته باشد؛ اما این سیاست با پیروزی انقلاب اسلامی ایران و تغییر رویکرد آن، یک ستون اصلی خود را از دست داد و در مقابل وزن عربستان در سیاست‌های اقتصادی آمریکا را افزایش داد، به گونه‌ای که دونالد ترامپ، در توصیفی تحقیرآمیز اظهار داشت: «عربستان برای ما «گاو شیرده» است که هر وقت بخواهیم از آن طلا و دلار می‌دوشیم و هر وقت شیرش تمام شود آن را سر می‌بریم».

البته در این بازه پنجاه ساله رابطه آمریکا با سعودی نوساناتی نیز داشته است که بیشتر در همان منافع اقتصادی آمریکا ریشه دارد. یکی از این موارد حوادث ۱۱ سپتامبر آمریکاست که گروه‌های افراطی را در صف اول متهمان قرار داد و سرآغاز فضلی نوین در سیاست خارجی آمریکا شد که بر اساس آن لشکرکشی به خاورمیانه برای مبارزه به تروریسم را در اولویت خود قرار می‌داد. اما به تازگی جو بایدن دستور داده است اسناد محرمانه تحقیقات یازدهم سپتامبر تا حد ممکن علنی شود.

حالا پس از گذشت ۲۰ سال از حادثه ۱۱ سپتامبر، این پرسش مطرح است که این موضوع چه پیامدهایی در روابط واشنگتن و ریاض خواهد داشت؟ آیا به گفته ترامپ، زمان سربریدن شیرگاوه فرا رسیده است؟ برای پاسخ به این پرسش‌ها باید دوباره متذکر شد که در سیاست خارجی آمریکا هیچ متغیری به اندازه منافع اقتصادی وزن بالایی ندارد؛ از همین رو باید آینده روابط دو جانبه را در این موضوع جست‌وجو کرد. باید یادآور شد که برخورد آمریکا با عربستان بیشتر به موضوع نفت و توانایی عربستان در تأثیرگذاری بر قیمت نفت در جهان مربوط می‌شود. همچنین از منافع استراتژیک باید به پنج پایگاه نظامی آمریکا در عربستان و در کشور همسایه آن، قطر و در بحرین اشاره کرد و سرانجام این واقعیت که سعودی‌ها برای خرید سلاح و تسلیحات از آمریکایی‌ها ده‌ها میلیارد دلار خرج می‌کنند، همه این موارد سبب می‌شود تا در مورد پیامدهای سنگین حوادث ۱۱ سپتامبر برای ریاض تردید وجود داشته باشد. موضوعی که سال‌ها دولت‌های بوش، پسر، باراک اوباما و ترامپ چشمان خود را بر آن بستند. البته شاید دولت بایدن از این موضوع به عنوان اهرم فشار برای دوشیدن بیشتر شیرگاوه استفاده کند؛ اما در نهایت او نیز رویه رؤسای جمهور پیشین را ادامه خواهد داد.

تهدید از درون

نگاهی به مسیر پیش روی طالبان

حمید خوش‌آیند

کارشناس بین‌الملل

سیاست و روابط بین‌الملل ندارند. همگرایی و همسو کردن بدنه و رده‌های میانی با کادر رهبری و کهنه‌کار طالبان که بر همزیستی مسالمت‌آمیز با اقوام و مذاهب مختلف و کشورهای همسایه تأکید دارد، چالش مهمی است که کار را بر طالبان دشوار خواهد کرد.

چالش دوم، شاخه به اصطلاح خراسان داعش موسوم به دولت اسلامی خراسان (داخ) است. داخ که خود را شاخه‌ای از داعش، یعنی حکومت اسلامی عراق و شام معرفی می‌کند، افراطی‌ترین و خشن‌ترین گروه تروریستی مسلح است. خراسان به زعم این گروه همان خراسان بزرگ است که امروزه میان چند کشور منطقه تقسیم شده است؛ حد شرقی آن به چین و منطقه سین‌کیانگ و قوم یغورها می‌رسد و حد غربی آن در داخل ایران باری و تهران هم‌مرز است. این گروه در ژانویه سال ۲۰۱۵ زمانی که داعش در سوریه و عراق در اوج قدرت بود و «ابوبکر البغدادی» خود را خلیفه مسلمانان معرفی می‌کرد، تشکیل شد. مرکز اصلی این گروه ولایت ننگرهار در شرق افغانستان است و شاهراه ترانزیت قاچاق سلاح و مواد مخدر را در تصرف دارند.

اگر طالبان بتواند از حملات خونبار تشکیلاتی که خود را داخ می‌نامند، به مناطق شهری، همانند حملات اخیر این گروهک تروریستی به فرودگاه کابل پیشگیری کند، ادعای مشروعیت طالبان و توانمندی آن در برقراری نظم و سرکوب اقدامات تروریستی تضعیف خواهد شد. ادامه خشونت تروریست‌های داعش در افغانستان که آنها نیز مدعی قدرت و تشکیل حکومت هستند، می‌تواند مانع جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی در افغانستان شود که در وضعیت کنونی بحران اقتصادی به شدت به آن نیاز دارد. ضمن اینکه این مسئله، یعنی ادامه حملات داعش به شیعیان هزاره می‌تواند سبب برافروختن جنگ شیعه و سنی در افغانستان شود که اگر طالبان نتواند بر این مسئله از طریق دفع داعش فائق آید، تعامل این جریان با جمهوری اسلامی ایران نیز خدشه‌دار خواهد شد. اینها چالش‌هایی است که کار طالبان برای تشکیل دولت را دشوار کرده است.

شکستن حصار جلبوع

شکست امنیتی رژیم صهیونیستی

علیرضا عرب

کارشناس بین‌الملل

افزایش پیدا کرد و متقابلاً مشروعیت و محبوبیت گفتمان سازش به طور روزافزون در حال کاهش است؛ به گونه‌ای که اکنون اعتبار گفتمان سازش به پایین‌ترین حد ممکن رسیده است. گفتنی است، پس از جنگ ۱۲ روزه کرانه باختری به شدت متشنج است و طی این مدت ۴۰ فلسطینی به دست نیروهای رژیم صهیونیستی در کرانه باختری به شهادت رسیده‌اند. اعتراضات فلسطینی‌ها در کرانه باختری علیه رژیم صهیونیستی و تشکیلات خودگردان و شخص ابومازن ادامه دارد. از جانب دیگر گروه‌های مقاومت در غزه نیز دانما در تکاپو هستند تا با ایجاد تنش محدود مدیریت شده رژیم صهیونیستی را مجبور به کاهش محاصره غزه کرده و امکان بازسازی اقتصادی و رفاهی و نظامی را به طور روزافزون افزایش دهند. از بعد امنیتی و نظامی صهیونیست‌ها تهدید وجودی متوجه خود را از حزب‌الله لبنان و ایران می‌دانند؛ اما اکنون فلسطینیان آنها را از درون مشغول کرده‌اند. لذا اکنون پروژه زاهدی مشترک رژیم صهیونیستی-آمریکایی برای تغییر اوضاع تقویت مشروعیت و اعتبار گفتمان سازش و تشکیلات خودگردان و متقابلاً تضعیف گفتمان مقاومت و حماس است. در این شرایط اقدام قهرمانانه زندانیان فلسطینی از یکی از فوق‌امنیتی‌ترین زندان‌های رژیم صهیونیستی از یک جانب نصاد و خامت و آسیب‌پذیری اوضاع امنیتی رژیم صهیونیستی و از جانبی دیگر نشان‌دهنده عزم و اراده فلسطینیان در مواجهه با رژیم صهیونیستی و تأکید آنها بر مبارزه است. نتیجه‌گیری؛ وقایع حماسی این چنینی در بستر مبارزه مستمر فلسطینیان با رژیم صهیونیستی همانند اعتراضات اخیر فلسطینیان در دفاع از مسجد الاقصی و اولیامتوم حماس به رژیم صهیونیستی و اجرایی کردن آن و وقوع جنگ ۱۲ روزه نه تنها آسیب‌پذیری‌های امنیتی، نظامی، سیاسی و اجتماعی رژیم صهیونیستی را مشخص می‌کند؛ بلکه کارایی و کارکرد گفتمان و راهبرد مقاومت همه‌جانبه علیه رژیم صهیونیستی است. بنابراین اکنون مقاومت در مقابل رژیم صهیونیستی ابتکار عمل را در دست دارد و قواعد مبارزه را بر رژیم صهیونیستی تحمیل می‌کند.

تحقیر آمریکا در باتلاق افغانستان

فرصت یا تهدید!

ان‌بی‌سی؛ برای چین، حکومت طالبان در افغانستان هم فرصت ایجاد می‌کند و هم خطر آفرین است. خطر اصلی برای چین متمرکز شدن آمریکا بر توجه استراتژیک به رقابت با چین است. از طرفی پاکستان، متحد نزدیک چین، به احتمال زیاد به عنوان مجرای برای انجام کارهای پکن-سیاسی یا غیرمردم در افغانستان عمل خواهد کرد. این کشور سابقه طولانی در روابط با طالبان دارد و روابط آن با ایالات متحده در طول جنگ در افغانستان در بهترین حالت دوگانه بوده است. این درست است که چین آماده است در خلأ موجود در افغانستان قدم بگذارد؛ اما نه لزوماً برای پر کردن خلأ باقی مانده از خروج آمریکا. پکن با انگیزه‌های اقتصادی و «روابط همکاری» آماده ترسیم مجدد نقشه ژئوپلیتیک منطقه است.

قدرت ایران

آتال‌تیکو؛ با خروج آخرین سربازان آمریکایی از افغانستان، حالا ایران کاردی برای بازی در منطقه دارد. در واقع ایران در حال حاضر تنها قدرت محلی با نیروی ضربتی سازمان یافته و گسترده و همچنین آگاهی عمیق از مسائل منطقه‌ای است.

شکست تحقیرآمیز

رأی‌ال‌یوم؛ پس از شکست تحقیرآمیز آمریکا در افغانستان، این کشور اکنون با شکست «کوچک و جزئی» از جانب محور مقاومت و مردان آن مواجه است که مقدمه‌ای بر شکست بزرگ آن در عراق، سوریه و فلسطین است.

منافع اقتصادی چین در منطقه

گلوبال ریسک؛ چین منافع اقتصادی خاص خود را در منطقه دارد. افغانستان کشوری غنی از مواد معدنی مانند مس، کبالت، آهن، جیوه و لیتیوم است که ارزش آن ۱ تریلیون دلار تخمین زده شده است. بیشتر آنها بدون بهره‌برداری باقی می‌مانند. این کشور همچنین به شدت به کمک‌های بین‌المللی متکی است (به گفته بانک جهانی حدود ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی آن در سال ۲۰۱۸). نیاز حیاتی آن برای تأمین منابع جایگزین تأمین مالی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری پکن را در ساخت و استخراج منابع طبیعی ارائه می‌دهد. علاوه بر این، پکن می‌تواند یک کریودر دیگر به شبکه پیچیده فعلی خطوط لوله، جاده‌ها، راه آهن، بنادر و شبکه‌های برق تحت حمایت «یک کرماند، یک راه ابتکار» به شبکه توسعه اقتصادی موجود چین و پاکستان اضافه کند.

چالش‌های آمریکا

آمریکن پروگرس؛ پیامدهای حوادث در افغانستان روی رویکرد آمریکا در دیگر مناطق کلیدی جهان، از جمله خاورمیانه تأثیر خواهد گذاشت. با نگاهی به شش ماه آینده و پس از آن، ایالات متحده به احتمال زیاد در دو جبهه اصلی با چالش‌هایی روبه‌رو خواهد شد. نخست، دیپلماسی با ایران بر سر احیای توافق هسته‌ای، در زمانی که ایران و نیروهای وابسته به آن همچنان می‌کنند، پیشرفتی نداشته است. این نیروها همچنان به تضعیف ثبات در بخش‌های کلیدی خاورمیانه از جمله عراق، سوریه، لبنان، اردن، اسرائیل، سرزمین‌های فلسطینی و یمن ادامه می‌دهند. دوم، تنش‌های موجود بین اسرائیل و برخی از همسایگانش، از جمله حماس در نوار غزه، حزب‌الله در لبنان، و طیف وسیعی از گروه‌ها که از خاک سوریه فعالیت می‌کنند، می‌تواند به درگیری گسترده‌تری منجر شود.

پیشخوان

افغانستان؛ تیتریک رسانه‌ها

تحولات افغانستان و احتمال پیشروی طالبان در سراسر کشور، با ورود سنگر مقاومت در پنجشیر دچار توقف شد. این احتمال وجود داشت که با سقوط کابل، طالبان به طور کامل بر تمامی سرزمین افغانستان حکمرانی کند، اما حضور احمد مسعود و طرفدارانش در پنجشیر این پیشروی را متوقف کرد. روزنامه «تایمز» به پیشروی‌های طالبان در استان پنجشیر افغانستان اشاره کرده و نوشته است به احتمال زیاد طالبان آخرین سنگر مقاومت را نیز در هم می‌شکنند. این در حالی است که احتمال مذاکرات طالبان با جبهه مقاومت پنجشیر در هاله‌ای از ابهام است و چند روز بعد طالبان اعلام کرد مذاکرات با جبهه پنجشیر به شکست انجامیده و احمد مسعود علاقه‌مند به حل موضوع نیست. احمد مسعود نیز در گفت‌وگو با رسانه‌ها عنوان کرده بود خواستار تشکیل دولتی فراگیر از سوی طالبان بوده و حاضر است در صورت تحقق این موضوع از دفاع دست برداشته و با طالبان گفت‌وگو کند؛ اما با بمباران جبهه مقاومت پنجشیر احتمال پیروزی طالبان افزایش یافت. این حمله که از طریق پهپادهای پاکستانی صورت گرفت، منجر به کشته شدن «فهم دشتی» سخنگوی مقاومت پنجشیر شد.

امتداد جنبش سیاهان

از زمان آغاز اعتراضات به کشته شدن جرج فلوید به دست پلیس آمریکا، اعتراضات زیادی در سراسر ایالت‌های این کشور علیه باقی ماندن مجسمه‌های رهبران سابق آمریکا که نمادی از برده‌داری بودند، به وجود آمد. این اعتراضات در نهایت سبب شد بسیاری از مجسمه‌های افراد به زیر کشیده شده و قوانینی در ایالت‌های مختلف تصویب شود که مانع مردم برای انجام این کار شود. دولت دونالد ترامپ نیز در آن زمان به‌وضوح بیان کرده بود که تلاش مردم برای پایین کشیدن مجسمه‌ها یک اقدام غیرقانونی است و دولت و محاکم قضایی به شدت با آن برخورد می‌کنند. اتفاق جالب حوادث بعدی در این زمینه است. روز چهارشنبه گذشته در ایالت ویرجینیا مسئولان فرمانداری به این نتیجه رسیدند که باید مجسمه ژنرال رابرت ای‌لی یکی از فرماندهان نظامی دوران جنگ داخلی در این ایالت جابه‌جا شده و به موزه منتقل شود. این اقدام به دلیل اعتراضات گسترده مردمی به مسئولان شهری در این خصوص بود. ژنرال رابرت ای‌لی یکی از نظامیان اصلی نیروهای کنفدراسیون در زمان جنگ داخلی آمریکا بود و رهبری نیروهای نظامی از ایالت‌های جنوبی را برعهده داشته و از طرفداران سرسخت برده‌داری بود. با وجود اینکه ایالت‌های مختلف از اقدامات خودجوش مردمی برای از بین بردن مجسمه‌ها حمایت نمی‌کنند، اما این بار نشان داده شد افکار عمومی می‌تواند در این خصوص سرنوشت‌ساز باشد.

عملیات پل لندن

پس از فوت ملکه الیزابت چه خواهد شد؟

برای مدیریت بلافاصله پس از مرگ ملکه شامل خاموشی رسمی رسانه‌های اجتماعی و ممنوعیت بازتولید است. پس از مرگ ملکه چه خواهد شد؟ در این برنامه، نحوه دیدار نخست‌وزیر و کابینه او با تابوت ملکه الیزابت و شاهزاده چارلز در ایستگاه سنت پانکراس آورده شده است. جالب‌تر از آن، چارلز نیز به عنوان پادشاه جدید، باید قبل از شروع مراسم تشییع جنازه (برخی از منابع این مدت زمان را ده روز اعلام کرده‌اند) سفری داخلی در انگلستان داشته باشد تا به کشور نشان دهد که پادشاه جدیدی وجود دارد. پادشاه جدید، سه روز بعد از مراسم تشییع جنازه به اسکاتلند، روز چهارم به ایرلند و روز هفتم به ولز سفر خواهد کرد. عملیات به قدرت رسیدن چارلز، «جزر و مد» نام دارد و کمیته الحاق باید ساعت ۱۰ صبح روز بعد از فوت ملکه برای اعلام پادشاهی چارلز سوم جلسه تشکیل دهد. به گزارش پولیتیکو، این اعلامیه در کاخ سنت جیمز و رویال صرافی در شهر لندن اعلام می‌شود.

واکنش‌ها به نظر می‌رسد انتشار جزئیات عملیات پل لندن، با استقبال رسانه‌ها رو به رو نشد و برخی از منابع مدعی شده‌اند که ملکه خیانت شده است. روزنامه انگلیسی «دیلی میرور» تیتریک با این جمله انتخاب کرد: «چگونه توانستند» و روزنامه دیلی اکسپرس تیتریک «هیچ احترامی نیست؟ خشم کاخ

ثمنه اکوان

دبیر گروه بین‌الملل

انتشار گزارشی در نشریه «پولیتیکو»، موجب خشم رسانه‌های در بریتانیا شد. در این گزارش که به عملیات «پل لندن» اشاره دارد، به مسئله اقدامات لازم پس از مرگ ملکه الیزابت دوم پرداخته شده است و کابینه انگلیس به صورت کاملاً محرمانه برنامه فوق‌العاده‌ای برای تعامل با مرگ ملکه ۹۵ ساله این کشور در اختیار مسئولان قرار داده است. این در حالی است که ملکه ۹۵ ساله بریتانیا در وضعیت جسمی بسیار خوبی به سر می‌برد. در اسناد منتشر شده در نشریه پولیتیکو به موضوع «عملیات لندن» اشاره دارد که کابینه انگلستان به صورت مخفیانه در اختیار مسئولان قرار داده است. این عملیات شامل برنامه‌هایی برای زمان پس از مرگ ملکه الیزابت دوم است. این عملیات مربوط به آماده‌سازی روزهایی است که ملکه ۹۵ ساله خواهد مرد و شاهزاده چارلز ولی عهد انگلیس، پادشاه می‌شود. اکنون این اسناد منتشر شده پولیتیکو فاش کرده است زمانی که مرگ ملکه فرا برسد، بریتانیا چه خواهد کرد. این عملیات با رمز «عملیات پل لندن» در ابتدا و برای اولین بار در سال ۲۰۱۷ در گاردین منتشر شد و اکنون جزئیات آن از طریق پولیتیکو فاش شده است. در

گزارش

یوشیهیده سوگا بخت اول نخست‌وزیری در ژاپن

پیروز آزمون کرونا

وزیر مسئول واکسیناسیون کووید-۱۹ در ژاپن، مناسب‌ترین نامزد برای نخست‌وزیری بعدی ژاپن شناخته می‌شود؛ این در حالی است که یک وزیر سابق امور داخلی زن از پیشنهاد خود برای تصدی پست برتر حمایت کرده است. یوشیهیده سوگا، روز جمعه اعلام کرد از سمت خود کناره‌گیری خواهد کرد و در انتخابات بعدی که قرار است ۲۹ سپتامبر برگزار شود، زمینه را برای انتخاب یک نخست‌وزیر جدید آماده می‌کند. سوگا که در آغاز با اقبال عمومی ۷۴ درصدی مواجه بود، اکنون میزان محبوبیتش به کمتر از ۳۰ درصد سقوط کرده و ژاپن نیز با بدترین موج کرونا در آستانه انتخابات سراسری امسال دست و پنجه نرم می‌کند. بر اساس خبرگزاری کیودو، حدود یک سوم از پاسخ‌دهندگان به نظر سنجی تلفنی اعلام

کرده‌اند «تارو کونو» وزیر ناظر بر واکسیناسیون علیه کرونا مناسب‌ترین گزینه به جای سوگا خواهد بود. اگرچه وی به طور رسمی شرکت در انتخابات درون حزب لیبرال دموکراتیک را تأیید نکرده، اما شبکه تلویزیونی تی‌بی‌اس روز جمعه بدون استناد به منابع خبری گزارش داد کونو قصد شرکت در این انتخابات را دارد. به نظر می‌رسد سوگا نیز از کونو حمایت می‌کند که ایس حمایت می‌تواند جایگاه کونو را در رقابت نخست‌وزیری افزایش دهد. در نظر سنجی کیودو ۳۷/۹ درصد از پاسخ‌دهندگان از کونو به عنوان مناسب‌ترین فرد برای جانشینی سوگا نام برده‌اند که ایشیبا شینگرو، وزیر دفاع سابق با ۲۶/۶ درصد و کیشیدا فومینو، وزیر خارجه سابق با ۱۸/۸ درصد به عنوان نفرات بعدی شانس رسیدن به مقام نخست‌وزیری را دارند.

تحلیل

افزایش تعداد مبتلایان با بازگشایی مدارس در آمریکا

مخالفتان ماسک!

وجود دارد که با بازگشایی مدارس احتمال ابتلا به بیماری و شیوع سویه جدید کرونا در میان این گروه سنی افزایش یابد. در ایالت می‌سی‌سی‌پی پس از بازگشایی مدارس، نتیجه آزمایش هزار کودک، مثبت شد و بار دیگر سیاست قرنطینه و تعطیلی مدارس در دستور کار قرار گرفت. با وجود علایم هشدار از ایالت‌هایی، مانند می‌سی‌سی‌پی و آرکانزاس، جایی که بیش از ۸۰۰ دانش‌آموز، مربی و کارمند، فقط چند روز پس از شروع سال تحصیلی و با اجرای قوانین ماسک اختیاری قرنطینه شدند، تنها تعداد انگشت‌شماری از فرمانداران جمهوری خواه از اجباری کردن ماسک در مدارس خودداری می‌کنند. اکنون نیز همزمان با بازگشت دانش‌آموزان به مدارس در آمریکا، ۲۵۲ هزار نفر از کودکان در عرض یک هفته پس از ورود به مدارس، آزمایش کرونای شان مثبت شده است.

دستور به بازگشایی مدارس در چندین ایالت آمریکا، واکنش‌های بسیاری به ویژه کارشناسان بهداشت را برانگیخت. در حالی که در آمریکا همه افراد واکسینه نشده‌اند، دستور به بازگشایی مدارس به صورت حضوری موجب افزایش نگرانی والدین و همچنین دولتمردان شده است. بر اساس گزارش‌های به دست آمده، در حال حاضر، دستور بازگشایی مدارس در تمامی ایالت‌های آمریکا اجرا نمی‌شود و تنها در ایالت‌های آیووا، آرکانزاس، تگزاس و فلوریدا فرمانداران دستور به بازگشایی مدارس داده‌اند. در همین حال در بعضی از ایالت‌ها، برخی از مقاطع تحصیلی باز هستند، در برخی از ایالت‌ها، بخش‌هایی به صورت حضوری بازگشایی می‌شوند و در بقیه ایالت‌ها هیچ دستوری صادر نشده است. دستور بازگشایی مدارس در حالی صادر شده است که این نگرانی

نخست‌وزیر طالبان؟

«ذبیح‌الله مجاهد» سخنگوی طالبان از تشکیل کابینه جدید در افغانستان خبر داده است. در این خبر آمده است، «محمد حسن آخوند» به عنوان رئیس‌الوزرا یا نخست‌وزیر طالبان معرفی شده است. او در حکومت قبلی طالبان وزیر امور خارجه بود ملا محمدحسن، از چهره‌های نزدیک به رهبر پیشین طالبان، «ملا محمد عمر» بوده و اکنون نیز به ملا هبت‌الله، رهبر فعلی نزدیک است. یکی از مهم‌ترین نکته‌ها در خصوص ملا محمدحسن، به این امر بر می‌گردد که در گفت‌وگوهای آمریکا با طالبان، او حضوری نداشت و از ژانویه ۲۰۰۱ در فهرست تحریم‌های آمریکا قرار دارد.

فروپاشی بریتانیا

نخست‌وزیر اسکاتلند اعلام کرده است، همه‌پرسی جدایی از انگلستان را تا پایان ۲۰۲۳ برگزار خواهد کرد. «نیکولا استورجن» وزیر اول اسکاتلند با اعلام برنامه دولت خود گفت، استقلال از انگلیس در دستور کار او قرار دارد، اما امسال در پارلمان اسکاتلند بحث لایحه همه‌پرسی برگزار نمی‌شود. استورجن در سخنرانی خود در پارلمان اسکاتلند در شهر «ادینبورگ»، پایتخت این کشور گفت: «با راهی از کرونا، انتخاب‌هایی باید انجام شود که اقتصاد و جامعه ما را در دهه‌های آینده شکل خواهد داد. این سؤالی است که نمی‌توان از آنها اجتناب کرد. ما مقصد داریم این انتخاب را ارائه دهیم.»

بازگشت ترامپ

ترامپ اعلام کرده است برای انتخابات ۲۰۲۴ آماده می‌شود. متحدان نزدیک به «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور سابق آمریکا می‌گویند بسا افتخاحی که «جو بایدن»، با خروج یکباره از افغانستان انجام داد و عملکرد بدی از خود بر جای گذاشت، ترامپ اعلام کرده که آماده رقابت با او در انتخابات بعدی آمریکاست. تصمیم بایدن به خروج یکباره از افغانستان و حوادث فرودگاه کابل که منجر به کشته شدن بیش از ۲۰۰ نفر از جمله ۱۳ آمریکایی شد، انتقادات به عملکرد بایدن افزایش داد. همچنین، چهره‌های سیاسی با تشبیه خروج آمریکا از افغانستان به «دزدی شبانه» به او معترض شدند.

یادداشت

استقلال بانک مرکزی خوب یا بد؟

محمد جلیلی

مدیرعامل سابق مؤسسه رتبه‌بندی اعتباری ایران

قانون بانکداری و قوانین بانک مرکزی دو بحث مجزا هستند که بر اساس طرحی که در مجلس مطرح شد، قصد داشتند تا قوانین را در دو فاز بررسی کنند. محور قانون بانک مرکزی نیز استقلال بانک مرکزی است؛ یعنی مهم‌ترین مسئله‌ای که در این قانون به آن توجه شده، استقلال بانک مرکزی است، با این حال اگر قرار است اتفاق خوبی در این باره رخ داده و یک بار برای همیشه چنین قانونی تصویب شود، باید دقت نظر شود تا مفهوم استقلال در این قانون به درستی تبیین شود.

برای نمونه، فرض کنید ما امروز یک بانک مرکزی کاملاً مستقل داشته باشیم؛ در حالی که اگر ویژگی‌ها و شرایط و مسائل زیربنایی آن را حل نکنیم، این موضوع نه تنها فایده‌ای نخواهد داشت؛ بلکه مضر هم خواهد بود؛ چرا که با بانک مرکزی مواجه خواهیم بود که دیگر حرف هیچ‌کسی را هم گوش نمی‌دهد و برای خودش یک دیکتاتوری تشکیل می‌دهد.

ضمن اینکه استقلال در اینجا خوب دیده نشده است؛ چرا که برخی اوقات برداشت از استقلال بر خلاف تصور عمومی است. بانک مرکزی هر چه به دولت وابسته‌تر باشد؛ می‌تواند مستقل‌تر عمل کند؛ یعنی این اصطلاح که باید اقداماتی کرد تا بانک مرکزی تحت تأثیر بخش‌های دولتی قرار نگیرد، گزاره غلطی است؛ چرا که بانک مرکزی قرار است ابزاری برای اجرای مسائل حوزه دولت باشد و اگر قرار باشد مسائل و نیازهای دولت مانند تولید، صنعت و اشتغال را بیند و با نام استقلال نسبت به این مسائل بی‌تفاوت باشد، خیلی بد است.

ضمن اینکه سیاستگذاری این حوزه‌ها نیز در دولت است. پس اگر غرض از استقلال بانک مرکزی، جدا شدن از دولت به این شکل باشد، نقض غرض خواهد شد. در واقع مفهوم استقلال این است که بانک مرکزی فقط یک ذی نفع را نبیند؛ یعنی فقط تابع رئیس‌جمهور نبوده و او را نبیند؛ از این روی یکی از الزامات استقلال بانک مرکزی این است که مجمع عمومی بانک مرکزی وسیع‌تر شود، موضوعی که در همین قانون می‌تواند رعایت شده و لحاظ شود و یک بار برای همیشه شرایط مدنظر برای مدیران بانکی را تبیین کند؛ شرایط و ویژگی‌هایی که امروز درباره مدیران و تأیید صلاحیت‌های آنها رایج است، برای تحقق این هدف کفایت نمی‌کند. بنابراین در این قانون اگر شرایط مورد نیاز دیده شود، کار برای تعیین مدیران زیربنایی‌تر خواهد شد.

مسئله بعدی درباره نظام بانکی تمرکز بر روی یک هدف یا شاخص مشخص است؛ یعنی باید چند شاخص اصلی را که ۲۰ درصد از متغیرهای ما هستند، اما اصلاح آنها می‌تواند ۸۰ درصد مشکلات ما را حل کند، مدنظر قرار دهیم.

در واقع نمی‌توان همه چیز یا موضوعات گسترده و پراکنده را به عنوان اولویت‌ها تعیین کرد؛ چرا که وقتی شاخص‌ها متعدد می‌شود، ابهاماتی پیش آمده و گاهی برخی از اهداف یا شاخص‌ها در تعارض با یکدیگر قرار می‌گیرند.

حمید رضا جوانبخت

خبرنگار

به نظراتان کشور در حال حاضر در حوزه کشاورزی و موضوعاتی، چون خودکفایی و امنیت غذایی در چه وضعیتی قرار دارد؟

اهداف بسیار خوب و مثبتی در ارتباط با امنیت غذایی و خودکفایی در اسناد بالادستی کشور وجود دارد؛ به گونه‌ای که در قانون اساسی ایران با صراحت اصولی در ارتباط با خودکفایی مطرح شده است. برای نمونه در سیاست‌های کلی از سند چشم‌انداز آمده است، کشور باید امنیت غذایی داشته باشد، در سیاست‌های کلی کشاورزی دو بار از عبارت «خودکفایی» استفاده شده و حتی در سیاست‌های کلی ابلاغی اقتصاد مقاومتی به صراحت بر بحث امنیت غذایی تأکید شده است. در حال حاضر هم که در سال آخر برنامه ششم توسعه قرار داریم، در این برنامه به صراحت آمده است ما باید در تولید محصولات اساسی به خودکفایی ۹۵ درصدی برسیم. این موارد نشان می‌دهد، موضوع خودکفایی و اهمیت امنیت غذایی در ایران یک تکلیف قانونی و نوعی سند بالادستی به شمار می‌رود. زمانی که آقای روحانی در سال ۱۳۹۲ دولت یازدهم را تحویل گرفت، تولید محصولات کشاورزی در بخش کلان ۹۷ میلیون تن بود که این عدد اکنون به ۱۳۰ میلیون تن رسیده است؛ یعنی سالانه به طور متوسط حدود ۴ میلیون تن افزایش در تولید داشته‌ایم؛ دلیل این افزایش نیز وجود برنامه افزایش تولید در وزارت جهاد کشاورزی در تولید برخی از محصولات، مانند گندم بوده که اگر چه فرساز و فرودهایی نیز داشته است؛ اما در مجموع مثبت بوده است. در فهم و تحلیل امنیت غذایی و خودکفایی به ویژه خودکفایی در تولید محصولی، مانند گندم به عنوان اصلی‌ترین محصول غذایی و کشاورزی طی هشت سال گذشته یک تحلیل دو وجهی وجود دارد؛ یک وجه از تحلیل مربوط به دولت اول آقای روحانی و طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ است و یک بخش نیز مربوط به دولت دوم وی به ویژه بعد از سال ۱۳۹۸ است. به نظر من دولت دوم روحانی رفتار تضادی شد که موجب تقلیل ضریب خودکفایی در گندم شد و مشکلاتی ایجاد کرد.

به نظر می‌رسد، در حوزه کشاورزی، نظام برنامه‌ریزی مشخصی نداریم؛ به گونه‌ای که کشاورزی در کشور ما

رهاست و الگوی کشت مشخصی در کشور وجود ندارد. به نظراتان دولت سیزدهم باید برای حل این موضوع چه اقدامی انجام دهد؟

به نظر من مسئله برنامه و الگوی کشت دو موضوع جدا از هم هستند. بخش کشاورزی تنها در برنامه پنج ساله دوم توسعه به عنوان محور مطرح شد و از برنامه سوم توسعه به بعد کشاورزی از محوریت خارج شد. با این حال با توجه به اینکه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در دولت یازدهم ابلاغ شد و محورهای ششم و هفتم این سیاست‌ها به بخش کشاورزی اختصاص داشت و از سوی معاون اول رئیس‌جمهور نیز به وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ شد، وزیر کشاورزی به این موضوع ورود کرد و با کمک دانشگاه‌ها و تشکل‌ها برنامه عملیاتی اقتصاد مقاومتی در این حوزه آماده شد؛ به گونه‌ای که بسیاری از موفقیت‌های حوزه کشاورزی طی این سال‌ها ناشی از همین سیاست‌ها بود. یکی از راهبردهای اصلی که در آن برنامه، وزیر و معاونان شورای برنامه‌ریزی وزارت جهاد کشاورزی پذیرفته بودند، این بود که کشور باید به تراز تجاری مثبت در بخش کشاورزی برسد؛ یعنی صادرات و تولید ما افزایش یابد و واردات ما کاهش یابد. این بحث سبب شد که تراز منفی ۸ میلیارد دلاری بخش کشاورزی ما در سال ۱۳۹۲ به منفی ۳ میلیارد دلار برسد، قرار بود این تراز به صفر برسد که در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ با تراز منفی ۶/۷ و ۴/۴ میلیارد دلاری رویه‌رو شدیم. بنابراین، نظر من این است که وقتی مجموعه سیستم کشور مسئله امنیت غذایی را در سیاست‌های کلی کشور پر اهمیت ارزیابی می‌کند، همه باید برای عملیاتی کردن آن بسیج شوند. در چنین شرایطی وقتی شخصی از اعضای هیئت دولت بگوید خودکفایی مزخرف است، طبیعتاً کار با موانعی مواجه می‌شود نمی‌توان کار را پیش برد. در مورد الگوی کشت هم نکته‌ای که به نظر می‌رسد، این است که این الگوها متأثر از مؤلفه‌های مختلفی از جمله اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاست، قانون و... هستند که به لحاظ فنی اگر چه وزارت جهاد کشاورزی با محوریت معاونت زراعت این برنامه‌ها را آماده می‌کند، اما اجرای آن نیازمند یکسری بحث‌های حمایتی مختلف و متفاوت است. برای مثال با توجه به مصوبه هیئت وزیران قرار شد به جز گیلان، مازندران و گلستان بقیه

مجتبی پالوج عضو هیئت رئیسه انجمن علمی توسعه روستایی ایران در گفت‌وگو با صبح صادق

توسعه اقتصاد کشاورزی نیازمند قوانین مدون است

تأمین امنیت غذایی کشور و تحقق خودکفایی در تولید محصولات راهبردی و اساسی را می‌توان مهم‌ترین وظیفه یا اولویت دولت‌های مستقر در سراسر جهان و به طور ویژه کشور ایران دانست. در شرایطی که دشمنان کشورمان، هیچ مرز اخلاقی و انسانی را برای دشمنی خود با ملت ایران قائل نیستند، طبیعتاً تأمین امنیت غذایی جامعه را می‌توان مهم‌ترین مأموریت دولت‌های گوناگون دانست. هفته‌نامه «صبح صادق» در گفت‌وگویی با مجتبی پالوج، عضو هیئت رئیسه انجمن علمی توسعه روستایی ایران موضوع امنیت غذایی و خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی را بررسی کرده است.

است و تلاشی برای بومی شدن این صنعت به طور شایسته انجام نشده است. در بحث تولید مرغ لاین مشکلاتی داریم که البته به تازگی به سمت حل شدن آن حرکت کردیم. موضوع مهم، توسعه زیادی است که در صنعت طیور انجام داده‌ایم. این مسئله تولید و سرانه مصرف کشور را به طرز قابل توجهی افزایش داده است؛ با وجود این وابستگی زیادی به واردات ذرت کنجاله و سویا داریم؛ تا جایی که در حال حاضر حدود ۹ تا ۱۰ میلیون تن ذرت و حدود ۴ میلیون تن کنجاله وارد می‌کنیم. کشور ما ظرفیت تولید ذرت را به این مفهوم ندارد و از طرفی برنامه مشخصی هم در ارتباط با جایگزینی و تغییر ذائقه دام‌ها صورت نگرفته است. برای نمونه، ذائقه دام را می‌توان تغییر داد، اما اقدام خاصی در این باره رخ نداده است. چند مسئله در اینجا وجود دارد: اول اینکه نباید بی‌محابا هر سال ۱۰ میلیون تن ذرت وارد کرد؛ چرا که اقلیم کشور، محدودیت منابع آبی و... کشت گسترده ذرت را ندارد. باید علم و فناوری به خدمت بخش کشاورزی بیاید و در کشت ذرت از گونه‌هایی کمک بگیریم که در علوفه ارزش افزایی ایجاد می‌کند. تولید بخشی از این، سرمایه‌بر است و فناوری بالایی را می‌طلبد بنابراین باید با برنامه‌ریزی منظم وابستگی به واردات ذرت را کاهش دهیم. برخلاف ذرت، مواردی چون خاک، آب و اقلیم کشور برای کاشت محصول جو مستعد است. از طرفی جو یکی از مهم‌ترین علوفه‌های مورد استفاده برای دام است که متأسفانه در حال حاضر بیش از ۴ میلیون تن جو وارد کشور می‌شود؛ به گونه‌ای که در جهان مقام دوم واردات این محصول را داریم. در واقع، در ارتباط با تولید ذرت محدودیت‌های اقلیمی داریم و نمی‌توانیم این نیاز را در داخل کشور برآورده کنیم. فرض کنید کل تولید گندم جهان در حال حاضر ۷۵۰ تا ۷۷۰ میلیون تن است؛ اما کل ذرت جهان ۱/۲ میلیارد تن است و در جاهای خیلی خاصی نیز کشت می‌شود؛ یعنی تولید گندم در دنیا پراکنده است اما ذرت این مشخصه را ندارد و تولید آن برای محدوده خاصی است و نمی‌توان ذرت را در همه جا تولید کرد. بنابراین برای تولید ذرت باید سیاست‌های مختلفی را اتخاذ کنیم که یکی از این سیاست‌ها، کشت فراسرزمینی است. با کشت فراسرزمینی می‌توانیم کمی از مشکلات را حل کنیم؛ با این کار حداقل خوراک ۲۵ تا ۲۶ هزار واحد مرغداری کشور تأمین می‌شود.

شهرها برنج نکارند و این موضوع یک پازل از الگوی کشت باشد؛ اما در نهایت دیدیم که این اتفاق رخ نداده و ۲۳ استان کشور برنج می‌کارند. در واقع برای برقراری الگوی کشت باید برخی از سیاست‌های قانونی و حمایتی وجود داشته باشد؛ برای نمونه مشخص شود اگر کسی الگوی کشت مورد تصویب و تأیید هیئت دولت را رعایت نکند، چگونه باید با او برخورد شود؟

ما، در سال‌های گذشته در مقاطعی در تولید گندم به خودکفایی رسیدیم؛ اما این خودکفایی در برخی از سال‌ها از بین رفت و ما به واردکننده گندم تبدیل شدیم. به نظراتان دلیل این موضوع چه بود؟

گندم به منزله غذای اصلی مردم ایران جایگاه ویژه‌ای در بخش کشاورزی دارد و در سراسر کشور کشت می‌شود؛ اما این مسئله کافی نیست و اعتقاد به خودکفایی گندم باید در نظام کارگزاری کشور هم وجود داشته باشد. من به توسعه یکپارچه کشاورزی روستایی معتقدم، به هر حال روستایی‌ها کشاورز هستند و کشاورزی در روستاها انجام می‌شود. جهاد کشاورزی برای اینکه به خودکفایی گندم برسد، طرح‌هایی داشت و به طور انترزعی عمل می‌کرد. وقتی جهاد کشاورزی تشکیل شد، یکی از اصولی که مطرح شد همین بحث خودکفایی گندم بود. در واقع این موضوع عقبه علمی داشت و کمیته‌ای در مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی وزارت جهاد کشاورزی تشکیل شده بود که متشکل از استادان صاحب نظر بود و طرحی تحت عنوان گندم، آرد و نان نوشته شد که خروجی آن همین طرح خودکفایی گندم بود و در نهایت به سمتی رفت که در سال ۱۳۸۳ توانستیم جشن خودکفایی گندم را برگزار کنیم. در سال اول خودکفایی ۱/۵ میلیون تن گندم تولید شد؛ ولی در دولت‌های بعدی این شیرازه به هم خورد و خشکسالی نیز مزید بر علت شد و نتوانستیم این برنامه را ادامه دهیم.

در باره نهاده‌های دامی، سؤال این است که آیا ما در حال حاضر در بازار نهاده‌های دامی مشکل داریم و اصلاح ظرفیت کشور ما برای تأمین نهاده‌های مورد نیاز چقدر است؟

بنا به هر دلیلی صنعت طیور ما یک صنعت مونتاژ

شاخص

بازگشت بحران

به گزارش مسکو تایمز، بانک مرکزی روسیه در گزارش جدید خود هشدار داده که اقتصاد جهانی ممکن است در کمتر از ۱۸ ماه آینده با یک بحران سنگین اقتصادی نظیر آنچه در سال ۲۰۰۸ شاهد بودیم، رویه‌رو شود. این بانک پیش‌بینی کرده است، ناترازی جدی در اقتصاد جهانی وجود دارد و از سوی دیگر شاهد افزایش سنگین و فزاینده نرخ بدهی عمومی کشورها و حتی بخش خصوصی در آنها هستیم. همچنین جهان با خطر تورم بسیار بالا مواجه شده است. این گزارش می‌افزاید، در سه ماه نخست سال ۲۰۲۳ به احتمال زیاد یک بحران بسیار بزرگ مالی در اقتصاد جهانی شروع خواهد شد.

منهای نفت

تشویق صادرکنندگان

درباره جایگزینی درآمد صادرات غیر نفتی به جای درآمد‌های حاصل از صادرات نفت، باید به این نکته توجه داشت که قرار نیست فقط به مدت یک یا چند سال محدود و مشخص درآمد غیرنفتی را جایگزین درآمد نفتی کنیم؛ بلکه باید این مسیر ادامه پیدا کند تا در یک برنامه میان‌مدت اقتصاد از وابستگی به نفت رها شود. در نتیجه تمرکز بر صادرات غیرنفتی می‌تواند یکی از منابع اصلی درآمد‌های غیرنفتی باشد. به همین دلیل جایگزین شدن صادرات غیرنفتی به جای صادرات نفتی و دو برابر کردن این بخش امر چندان سخت و پیچیده‌ای نیست؛ فقط باید انگیزه بیشتری برای صادرکنندگان ایجاد کرد.

افزوده

تحلیل بنیادی چیست؟

«تحلیل بنیادی» یا «فاند‌امنتال» رویکردی برای پیش‌بینی وضعیت آتی بازارهای مالی بر اساس اخبار و اطلاعات دریافتی از اقتصاد ملی و جهانی و صورت‌های مالی شرکت‌ها و... است. افرادی که از رویکرد بنیادی استفاده می‌کنند، به دنبال آن هستند تا ارزش واقعی (ذاتی) سهم را بر اساس عوامل مختلف تعیین کنند. در تحلیل بنیادی، عوامل مختلفی که بر قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد، تحلیل و ارزیابی می‌شود. از جمله این عوامل می‌توان به وضعیت نرخ تورم تولیدکننده و مصرف‌کننده، نرخ‌های بهره بانکی، و... اشاره کرد. افرادی که با دیدگاه سرمایه‌گذاری بلندمدت در بازار سرمایه فعالیت دارند، بیشتر از تحلیل بنیادی استفاده می‌کنند.

تقوا ضامن حیات جامعه و بقای انسانیت

گفتاری از آیت الله محمدعلی ناصری

نتیجه و ثمره تقوا به فرد اختصاص ندارد، بلکه تقوا ضابطه‌ای است که سبب حیات جامعه و بقای حیات انسانیت نیز می‌شود. بعضی گمان می‌کنند که تقوا محدودیت می‌آورد، ولی تقوا محدودیت نمی‌آورد؛ بلکه برای حیات بشر مصونیت ایجاد می‌کند؛ چون تقوا می‌گوید ظلم و خیانت نکن. اگر تقوا رعایت نشود، اجتماع از همه پلیدی‌ها مصون می‌ماند. اگر حقوق اجتماع را رعایت نکنیم و آزاد به تمام معنا بشویم، دیگر حیات باقی نمی‌ماند و جامعه قدر و منزلتی پیدا نمی‌کند. رعایت حقوق اجتماع، همان تقواست. پس تقوا مخالف آزادی نیست و مانند نماز، روزه و خمس از فروعات مذهب نیست، بلکه تقوا حالتی است که سبب بقای حیات اجتماع هم می‌شود. همان‌گونه که رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی، ما را از تجاوز به حقوق دیگران باز می‌دارد و کسی نمی‌تواند بگوید پشت چراغ قرمز نمی‌ایستم، چون محدودیت می‌آورد، تقوای اجتماعی هم مانند

ایستادن در پشت چراغ قرمز است. انسان کفش می‌پوشد تا پایش محفوظ و سالم و تمیز بماند. پا نمی‌تواند بگوید که چسرا مرا محدود کردی؛ زیرا پوشاندن آن برای سلامت خودش و مصونیت از سرما و گرما و کثافات است. شرع مقدس که این همه به تقوا سفارش کرده، می‌خواهد مصونیت اجتماعی ایجاد کند، نه اینکه درصدد محدودیت مذهبی باشد. حضرت صادق(ع) درباره تقوای فرماید: «تقوا آن است که حضرت حق در جایی که دستور داده است، تو را ببیند و در آنجا که ناراحت می‌شود، تو را نبیند.» به عبارت دیگر، واجبات و مستحبات را انجام بده و محرمات و مکروهات را ترک کن. حضرت صادق(ع) وارد مجلسی شدند، شخصی درخواست آب کرد و برایش شراب آوردند. حضرت تا این وضع را دید، از جا برخاست و فرمود: «مجلسی که معصیت خدا در آن باشد، جای من نیست» و از مجلس بیرون آمدند. اعمال

انمه اطهار، باید سر مشق ما باشد. معصیت‌هایی که در مجالس می‌شود، تماشای حجاب‌های ظلمانی برای روح‌مان است و ما را لحظه به لحظه از خدا دور می‌کند. نباید در مجلسی که رضای حق در آن نیست، وارد شویم و باید این‌گونه مجالس را ترک کنیم. اگر عذابی در چنین مجالسی نازل شود، همه حاضران را در برمی‌گیرد. حتی فرموده‌اند: اگر در چنین مجلسی کسی در اتافی دیگر نماز بخواند، نمازش باطل است. مانند در چنین مجلسی که محل فساد و لهو و لعب و ساز و آواز است، حرام است. هر لحظه که بیشتر بمانی، حجاب‌های ظلمانی بیشتر روح را می‌گیرد و از خدا دورتر می‌شوی، حتی اگر در آن ذکر بگویی. حضرت امیر(ع) فرموده‌اند: «هر کسی که جلوی شهوتش را بگیرد، متقی است.»

حذف مظاهر طاغوت

رضا سمعی

کارشناس علوم قرآنی و حدیثی

«کفر» به معنای پوشاندن و پنهان کردن چیزی است. کفر دو گونه است: کفر به خدا در آیه «مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ» (نحل/۱۰۶) و کفر به شیطان و طاغوت در آیه «فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ» (بقره/۲۵۶). ایمان هم دو گونه است: ایمان به خدا در آیه «يُؤْمِنُ بِاللَّهِ» (بقره/۲۵۶) و ایمان به شیطان، طاغوت و اولیای طاغوت در آیه «يُؤْمِنُونَ بِالْحَبِيبِ وَالطَّاغُوتِ» (نساء/۵۷) آن‌چه که خداوند از ما می‌خواهد، کافر شدن به طاغوت و اولیای طاغوت است که در آیه: «وَالَّذِينَ اخْتَبَتُوا الطَّاغُوتَ اُنْ يَبْدُوهُمُ وَاَنَا اِلَى اللّٰهِ لَهْمُ الْبَشَرِ فَيَشْرُو عِبَادًا» (زمر/۱۷) آمده است. واژه طاغوت در هشت آیه از قرآن وارد شده است و صیغه مبالغه از ماده «طغیان» به معنای تعدی و تجاوز از حد و مرز است و به هر چیزی که موجب تجاوز از حد شود، گفته می‌شود.

(تفسیر المنار، ج ۳، ص ۳۵) به همین دلیل شیطان، بت، حاکم جبار و متکبر و هر معبودی غیر از خدا و هر مسیری که به غیر حق منتهی شود، طاغوت نامیده می‌شود. (تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۵۳۳) دستور خداوند پوشاندن و از بین بردن طاغوت است برای جلوه‌گر شدن ایمانی با دوام، یعنی ایمان به خدا و کفر به طاغوت هم باید دائمی باشد و هم باید خالصانه باشد و این مهم صورت نمی‌گیرد مگر آنکه تمام مظاهر طاغوت را اول در درون خودمان و دوم در بیرون محو کنیم؛ زیرا اگر مظاهر طاغوت در وجود ما و جامعه‌مان باشد، اول دچار شرک می‌شویم که در آیه ۱۰۶ سوره یوسف آمده است و دوم دچار کفر به خداوند می‌شویم. وجود طاغوت و مظاهر آن در افراد و در جامعه باعث می‌شود جامعه توحیدی شکل نگیرد و انسان‌ها از وجود عدالت و آزادی و امنیت و بسیاری از نعمت‌های معنوی و مادی محروم شوند.

در روایتی از امام صادق(ع) می‌خوانیم، یکی از شش ویژگی اختصاصی شیعیان برانست از طاغوت‌هاست و حتی ایشان علت غیبی امام زمان(عج) را وجود طواغیت دانسته است. (کمال‌الدین، ص ۲۶) پیامبر اسلام(ص) به محض ورود به مکه در یوم‌الفتح وارد مسجدالحرام و خانه کعبه شدند و تمام بت‌ها را شکستند و این نشان می‌دهد وجود مظاهر طاغوت در جامعه با ایمان هم‌خوانی ندارد. پس کسانی که می‌خواهند جامعه‌ای اسلامی داشته باشند، باید خود و جامعه‌شان را از مظاهر طاغوت پاک کنند. البته در اینکه مظهر طاغوت در جامعه دقیقاً چیست، نمی‌توان به صورت مصدق بیان کرد؛ اما می‌توان گفت مظهر طاغوت آن چیزی است که انسان‌ها را از یاد خدا غافل می‌کند. در جامعه باید آنچه را که مردم را از یاد خدا غافل می‌کند و به سمت شیطان می‌کشاند، کنار گذاشت و از بین برد. همان‌طور که خداوند در قرآن از مسلمانان و همه انسان‌ها خواسته است به طاغوت کافر شوند، زیرا بسیاری مواقع واگذاشتن مظاهر طاغوت در جامعه به‌حال خودش، تأییدی بر اصل وجودی طاغوت است. البته برای هدایت جامعه به سمت خداوند و مظاهر آن، نه تنها باید از طاغوت اجتناب کرد و نشانه‌های آن را محو کرد؛ بلکه باید به احکام الهی در قرآن و روایات عمل کرد. جامعه اسلامی جامعه‌ای است که به حکم قرآن و اهل بیت(ع) حکومت کند. امیرالمؤمنین(ع) می‌فرماید: «كُلُّ حَاكِمٍ يَحْكُمُ بِغَيْرِ قَوْلِنَا اَسْلَأَ الْبَيْتَ فَهُوَ طَاغُوتٌ»؛ هر حاکمی که به غیر آموزه‌های ما اهل بیت حکم کند، طاغوت است. (دعوات اسلام، ج ۲، ص ۵۳۰)

تعادل در جامعه با اعتراض به گناه

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

ضرب‌المثل معروفی هست که می‌گوید آتش که در گرفت خشک و تر با هم می‌سوزند؛ اما آیا واقعا این ضرب‌المثل درست است؟ شرایطی که می‌تواند خشک و تر را با هم بسوزاند، چیست؟ مسلماً وقتی در جامعه یک رفتار و تفکر شکل می‌گیرد و رشد می‌کند، یا حق است یا ناحق؛ اگر حق بود که هیچ، اما اگر ناحق بود اهل حق وظیفه دارند در مقابل آن بایستند و اعتراض کنند.

اعتراض نکردن به ناحق رضایت به آن قلمداد می‌شود و پیامدهای آن دامنگیر همه می‌شود. ضمن آنکه ناحق یک‌روزه شکل نمی‌گیرد و مدتی طول می‌کشد تا آستانه تحمل مؤمنان در جامعه بسالارود تاجایی که ناگهان می‌بینند ناحق به حق تبدیل شده و حتی اعتراض به آن سخت یا ناممکن است. آیات و روایات در کنار توصیه به مراقبت از جامعه مثال‌های زیادی را آورده که فردی عملی خلاف انجام داده است؛ اما در مقابل عده زیادی عقوبت شدند. برای نمونه، حضرت علی(ع) فرمود: «ناقه شوم را یک نفر از پای درآورد، اما خداوند همه آن قوم سرکش را مجازات کرد. چرا که همه به آن راضی بودند.» (نهج‌البلاغه،

خطبه ۲۰۱) دو نکته در این بیان شریف وجود دارد؛ اول آنکه رفتار یک فرد هم، می‌تواند مهم و اثرگذار باشد و حتی می‌تواند یک جامعه را دچار عقوبت سخت کند. دوم آنکه رضایت دادن به اینکه یک گناه انجام شود و کسی هم اعتراض نکند، اسباب عقوبت و عذاب را فراهم می‌کند. تأیید یک تخلف و اجازه دادن به رشد یک رفتار خبیث و آلوده در جامعه با شکل‌های مختلفی صورت می‌گیرد.

از تأیید کلام، تأمین منابع و تجهیزات، هدایت و حمایت، اشاره کردن و حتی سکوت در اشاعه ناحق اثر بسزایی دارد. پیامبر اسلام(ص) می‌فرمایند: «هر کسی که به کاری نیک امر کند یا از کاری زشت باز دارد، یا به کاری خیر راهنمایی کند یا حتی به آن اشاره کند، [در ثواب آن عمل] شریک است. هر کس به بدی امر کند یا به آن دلالت یا اشاره کند، او نیز [در گناه عمل] شریک است.» (وسائل‌الشیعه، ج ۱۶، ص ۱۲۴) مکتب ما، هم به گناهان فردی اهمیت می‌دهد و هم به گناهان جمعی؛ به ویژه گناهانی که مردم را به تاریکی و گناه سوق دهد.

هر مرتبه از این افعال به‌طریقی می‌توانند جامعه را مریض کند؛ اما بدترین آن گناه و تخلفی است که دامان مردم را هم بگیرد. آیت‌الله بهجت(ره) می‌فرمایند: «خدا نکند انسان معصیت کند و اگر کرد، خدا نکند معصیت اجتماعی بکند و اگر کرد

خدا رحم بکند که اضلال مردم در آن باشد.» نباید این‌طور تصور کنیم که عقوبت الهی فقط شامل برخی گناهان می‌شود. برای نمونه، گناهانی که بیشترین فراگیری را دارد. بازی کردن با جان و مال مردم با تصمیمات غلط هم جزء گناهان نابخشودنی است. مثلاً گاهی می‌شود فرد و افرادی در جامعه تصمیماتی می‌گیرند و این تصمیمات به بی‌خانمان شدن برخی از مردم و آواره شدن آنان کمک می‌کند.

این از گناهانی است که می‌تواند ساکت‌ها را دچار عقوبت و عذاب گرداند. خداوند در قرآن کریم خوار شدن این افراد در دنیا و آخرت را به‌عنوان جزای این عمل اعلام می‌فرماید. (بقره/۸۵) خداوند در این آیه از کسانی که هم‌دستی می‌کنند، سخن به میان می‌آورد که سکوت هم شامل این هم‌دستی می‌شود. ایجاد نزاع و درگیری و اختلاف در جامعه حتی برای چیزی که حق‌مان است و فکر می‌کنیم باید برای آن بجنگیم، جایز نیست.

ما نمی‌توانیم برای گرفتن حق خودمان هم اختلاف درست کنیم که اگر این چنین باشد، باز هم باید منتظر عقوبت الهی باشیم. گاهی ساکت ماندن عده‌ای که متمول هستند در حالی که جامعه مردم در فقر به‌سر می‌برند هم معصیت است که به رشد ناعدالتی در جامعه کمک می‌کند؛ یعنی انفاق نکردن، پرداخت حقوق الهی و...؛

راهنا

حکمرانی اسلامی

حجت‌الاسلام حسین علی‌سعیدی: بیانیه گام دوم، یک نقطه راهبردی را در خود دارد که یک نگاه آسیب‌شناسانه با هدف شناخت چالش‌های نظام در چله اول و یک نگاه آینده‌پژوهی است... اگر ادعا کنیم که یکی از شاخص‌های مهم حکمرانی اسلامی، حکمرانی اقتصادی است، گزاف نیست. ارزیابی افکار عمومی و نخبگان هم از میزان تحقق اسلامیت نظام، نشان می‌دهد چالش‌ها معطوف به حوزه اقتصادی است. در این زمینه نخستین مسئله مواجهه با مسائل دنیای مدرن و حکمرانی نوین است. تاکنون در مواجهه با ساختارهای مدرن دنیای مدرن سعی کرده‌ایم ذیل ساختارهای سنتی مسائل را تحلیل کنیم.

حکمت

توجه به مناسک

پرسش: کم‌توجهی به برخی فعالیت‌های مناسبی، همچون نماز جمعه و راهپیمایی‌ها که به نوعی مایه تحکیم بنیاد نظام به شمار می‌آیند، به لحاظ شرعی چه حکمی دارند؟

پاسخ: در صورتی که بی‌توجهی، موجب تضعیف نظام و ارزش‌های اسلامی و انقلابی شود، جایز نیست.

برگرفته از کتاب احکام هدایت سیاسی براساس فتاوی رهبر معظم انقلاب

سلوک

حقوق مردم و خدا

حجت‌الاسلام والمسلمین فاطمی‌نیا: مستحب با جایز فرق دارد. مستحب، یعنی وقتی انجامش دادی چیزی گنبد می‌آید. یکی از مستحبات قاضی این است که اگر متهمی را پیش او آوردند، دید موضوع اتهام از حقوق مردم است، باید ساکت شود شواهد را جمع کند و حکم کند.

اما اگر از حقوق خدا بود، مستحب است، که قاضی حرف در دهان متهم بگذارد. مثلاً متهمی را بیاورند که شراب خورده. قاضی بگوید: کی؟ نه! این بنده خدا داروهای برای درد دندان که بوی بدی می‌دهند استفاده کرده. قاضی باید این‌ها را بگوید.

تقویم انقلاب

طرح انحلال
مجلس خبرگانسید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

در فرآیند بررسی قانون اساسی اختلافات به بهانه تصویب اصل قانون اساسی اوج گرفت. اعضای دولت موقت که بیشتر آنها از اعضای گروه نهضت آزادی بودند، هم‌صدا با دیگر ملی‌گرایان و حتی گروه‌های چپ و مارکسیست‌ها در اردوگاه واحدی بودند. آنها پس از مخالفت‌های فراوان، چاره کار را در این دیدند که طرح انحلال مجلس خبرگان را دنبال کنند. در این فضا شهید آیت‌الله قدوسی، دادستان وقت در یک مصاحبه مطبوعاتی، نامه‌ای را که از دفتر کار «عباس امیرانتظام» معاون نخست‌وزیر وقت به دست آمده بود، در اختیار مطبوعات گذاشت. در این نامه که با خط شخص امیر انتظام نوشته شده بود، طرح انحلال مجلس قانون اساسی به دولت موقت ارائه شد. در این نامه به خصوصیات و محتوای جلسه‌ای خصوصی اشاره شده بود که در تاریخ ۱۳۵۸/۷/۱۸ در منزل «تقی انواری» تشکیل شده بود. در این جلسه برای پیدا کردن راه حل مقابله با بحران موجود و رسیدگی به پیشنهاد تشکیل جبهه‌ای واحد برای شرکت در انتخابات آینده مجلس شورا ریاست جمهوری بود، اما چون مسئله مصوبات مجلس خبرگان قانون اساسی، آن هم موضوع اصلی ولایت فقیه در جامعه مطرح و اولویت یافته بود، در این جلسه درباره آن بحث شده بود. در جلسه موضوع رسیدگی به پیش‌نویس قانون اساسی تهیه شده را پیش کشیدند و با موافقت اعضای جلسه تصمیم بر آن شد که در صورت رضایت نخست‌وزیر، مجلس خبرگان منحل و به تهیه قانون اساسی جدید اقدام شود. امیر انتظام در دیداری که با بازگان نخست‌وزیر وقت داشت، موضوع را مطرح می‌کند و می‌گوید: «مطلب را به اطلاع ایشان رساندم. ابتدا این مسئله برای ایشان سنگین بود، ولی بعد قرار شد که متنی از طرف ما تهیه شود و ایشان آن را ببینند. متن تهیه شده و با اطلاع و صلاح‌دید آقای احمد صدر حاج سیدجوادی و آیت‌الله زنجانی تکمیل شد و بعد به رؤیت نخست‌وزیر رسید و قرار شد هفت نفر از وزرا را من قبلاً ببینم، مانند دکتر سامی، اردلان، فروهر، دکتر اسلامی، دکتر میناچی، صدر حاج سیدجوادی و دکتر یزیدی و بقیه را هم خود مهندس بازگان صحبت کند. من همان روز کلیه آقایان را دیدم و تا ساعت ۶/۵ بعد از ظهر در دفتر نخست‌وزیر بودم. متأسفانه خود نخست‌وزیر و آقای دکتر سحابی که مأمور مذاکره با دیگر آقایان بودند نتوانستند قبل از جلسه با افراد مورد نظر صحبت کنند، مهتداً مشکلات ادامه کار و دخالت‌ها در حدی بود که ۱۷ نفر قبل از تشکیل جلسه دولت طرح انحلال مجلس خبرگان را امضا کردند. از جمع اعضای دولت چهار نفر از وزرا آن را امضا نکردند. تصمیم گرفته بودند که ساعت ۱۰/۵ شب که جلسه هیئت دولت تمام شد، از طریق رادیو و تلویزیون اعلام شود؛ اما این مصوبه با یک مشکل اساسی رویه‌رو بود و آن، اینکه تا امام اجازه ندهند انتشار داده نشود و این کار می‌بایست از طریق نخست‌وزیر انجام می‌گرفت.» امیر انتظام در این باره می‌گوید: «بازرگان، فاقد جسارت کافی است و از ابتدا دچار همین مشکل بوده‌ایم. آنجا که احتیاج به جسارت برای یک کار بزرگ هست، او همیشه فرار می‌کند.» خود امیر انتظام و بازگان امام قطعاً آن را رد خواهند کرد؛ چون مطمئن بودند امام خمینی (ره) اعتقادی به سیره دولت موقت ندارند.

اتهام بازگشت به عصر یخبندان فرهنگی

مواجهه احزاب و گروه‌های سیاسی با دولت نهم و دهم - ۱۲

عصر (عج) به ایران، تلقین ظهور قریب‌الوقوع حضرت و تحویل گرفتن زمام دولت از حکومت‌گران موجود و ... برمی‌خیزد، همگی بیشتر صورتی کمیک از باور عمیق و قلبی ایرانیان و شیعیان است که حتی خودی‌ها با تمسخر به آن می‌نگرند و نتیجه آن جز استهزای ارزش‌ها و باورهای مسلمان شیعه نیست.»

اتهام بن‌بست در دانشگاه

حوزه دیگری که در عرصه فرهنگ مورد حمله اصلاح‌طلبان قرار گرفت، عملکرد دولت نهم در عرصه دانشگاه بود. جریان دوم خرداد که همواره به دانشگاه به عنوان یک فرصت نگاه می‌کرد و در دوران حاکمیت خود تلاش داشت دانشگاه را به باشگاهی سیاسی برای فعالیت احزاب اصلاح‌طلب تبدیل کرده و جنبش دانشجویی را به اهرم فشاری بر حاکمیت تبدیل کند، با حاکمیت گفتمان اصولگرایی، به شدت نگران از دست دادن پایگاه اجتماعی خود در دانشگاه شد؛ لذا خیلی زود وارد نقد و تخریب سیاست‌های فرهنگی دولت در دانشگاه شد. برای نمونه در یادداشتی با عنوان «پایان یک انتقام، تابوت دانشگاه بر گرده اقتدارگرایان» آمده است، اصولگرایان به دنبال انتقام از دانشگاه به دلیل ماجرای ۱۸ تیر ۷۸ بوده و برای مهار و کنترل جنبش دانشجویی تلاش خواهند کرد. نویسنده در بخشی از نوشتار خود ادعا می‌کند: «نگاهی گذرا به سخنان و عملکرد دولت نهم، وزیر علوم تحقیقات و فناوری و معاونان وی حاکی از علاقه شدید آنها به تعطیلی فعالیت‌های سیاسی در دانشگاه‌هاست. با توجه به نگاه تنگ‌نظرانه و پر از توهم آن‌ان، امیدی به فعالیت‌های فرهنگی، هنری و صنفی در دانشگاه‌ها نمی‌توان داشت.» اصلاح‌طلبان تغییر برخی از رؤسای دانشگاه‌ها را سیاسی دانسته و از دست دادن جایگاه و اعتبار انجمن‌های اسلامی در دانشگاه‌ها را که به دلیل ساختار شکنی و افراطی‌گری و ابتذال‌پروری حاصل شده بود دلیلی بر اتخاذ سیاست‌های تنگ‌نظرانه دولت دانستند و در نهایت مدعی شدند: «دانشگاهی که قرار بود کارخانه آدم‌سازی شود، به اراده اقتدارگراها مجبور به انزوا و رخوت است و تنها کاری که نمی‌کند آدامسازی است.»

جساری و معمول گروه جدید حاکم در عرصه فرهنگ دینی است. این گونه تحولات آغاز فرآیندی است که در عرصه فرهنگ دینی ضمن آنکه محتوای عمیق دین و ظرفیت یک مکتب فکری را به پای ظاهر سازی و ظاهر بینی و توده‌گرایی نابخردانه قربانی می‌کند، ساخت دستگاه مروج دین را نیز به سوی یک استحاله تدریجی که طی آن روحانیت منتقد سیاست و مبلغ اسلام مردسالار و ظلم‌ستیز، جای خود را به مداحان معمم و توجیه‌کننده یکسالاری یکدستی قدرت در قالب عدالت توزیعی بدهند، می‌کشاند.» جریان چپ نظام ارزشی تبلیغ شده از سوی دولت را بی‌رمتقتر از آن می‌داند که حتی در محفل سنتی اصولگرایان جدی تلقی شود و مبتنی بر شایعات و جوسازی‌های شایع شده از سوی جریان‌های مخالف و رسانه‌های بیگانه و سایت‌ها و ویلاک‌های دنیای مجازی شروع به تحلیل کرده و چنین اشاره می‌دارد: «تفسیر خاص از ارزش‌های معنوی و والای دینی که از درون گسترش فضاهای راه‌های مسجد حکمران و اختصاص بودجه کلان، نظیر پروژه بازسازی راه ورود حضرت ولی

به گونه‌ای که افکار عمومی و فرهنگ سیاسی عمومی را نسبت به ۲۷ سال مدیریت بعد از انقلاب و همچنین رقابت‌های سالم سیاسی، تحزب، آزادی و کارکرد دموکراسی بدبین نماید.» این فضا سازی‌ها در حالی صورت می‌گرفت که سوابق این جریان به خوبی آشکار می‌کند که آنها بد طولایی در تخریب گذشته داشته و تندترین مواضع را علیه رقیبان در طول فعالیت سیاسی خود داشته‌اند.

اتهام سطحی‌نگری و خرافه‌پروری

جریان چپ که مدعی داشتن نگاه روشنفکرانه به همه پدیده‌ها از جمله مسائل فرهنگی است، اتهام دیگر دولت نهم را داشتن رویکرد سطحی و خرافی به فرهنگ دانسته و در این باب توصیفات عجیب و غریبی را بیان می‌دارد. از جمله یکی از قلم‌بدهستان این جریان می‌نویسد: «تشبیه به ظواهر دینی عامه‌پسند همچون طرح‌هاله نور یا ارتباط با امام زمان(عج) و تخصیص بودجه‌های کلان که ظاهراً برای تبلیغ فرهنگی و در واقع به منظور تبلیغات جناحی است، از رویه‌های

دهلیز

محتکران خائن

خیانت ایادی روس و انگلیس در جنگ جهانی اول

می‌نویسد: «در ربیع‌الاول سال ۱۳۳۶ عماد السلطنه از تهران به برادرش عین‌السلطنه که در الموت اقامت داشت، نوشت: «از بابت قحطی و نمایان باران و هنگامه‌ای که برپاست دیگر نوشتن ندارد. در طهران نمی‌شود نوشت که به مردم چه می‌گذرد و چه وحشتی حکمفر ماست. اما کسانی که غله دارند دیگر یقیناً غله نباید داشته باشند زیرا قیمت از این بالاتر نمی‌شود و آنچه نوشته بودید یقین است اصلاح می‌شود، یعنی به قیمت اصلی خواهند خرید و برای سر کار بد نیست.» همین عین‌السلطنه‌ای که این همه از قحط و غلامی نالید، بر اساس خاطرات خودش از محتکران سرشناس بود، برادرش از تهران به او می‌نوشت درست است که قحطی و گرسنگی بیداد می‌کند، اما برای او که غلات فراوان انبار کرده است، موقعیتی است بسیار مناسب برای گران‌تر فروختن غلات! این نمونه‌ای از بی‌رحمی ملاکان و متمولان در برابر مردم عادی بود. درست زمانی که مردم ایران از گرسنگی می‌مردند، تعدادی از سوداگران و تجار، برای پر کردن کیسه خود به قیمت افلاس هر چه بیشتر مردم، غلات را به روسیه حمل می‌کردند. متن یک خبر به خوبی گویاست: «به واسطه اینکه چند نفر از تجار بنی اسرائیل اخیراً در انزلی شروع به خرید برنج نموده و محرمانه به روسیه حمل می‌نمایند، از طرف وزارت داخله ثانیاً تعلیمات لازمه برای جلوگیری از حمل آذوقه به خارجه داده شده و به وزارت مالیه هم نامه نوشته شد که به رؤسای گمرک دستور العمل اکید بدهند که از حمل آذوقه و خشکبار جداً جلوگیری کنند.» این هم از سهم پهلویان در قحطی ایران.»

ایران زمین از جمله معلود سرزمین‌هایی است که هیچ‌گاه در طول دوران گسترش استعمار در جهان، تحت سلطه استعمارگران اروپایی قرار نگرفته است. با این حال، در طول دو قرن گذشته دو کشور چنایتکار روس و انگلیس، صدمات جبران‌ناپذیری بر تاریخ این سرزمین وارد کرده‌اند. در این بین ایادی داخلی آنان و مفسدانی که حیات خود را در همراهی و همدستی با بیگانگان می‌دیدند، آتش‌بیار فلاکت و بدبختی ملت شده بودند! در آستانه جنگ جهانی اول که قحطی فراگیر شده بود، ایادی داخلی روس و انگلیس نقش مهمی در احتکار کالاهای اساسی و ضروری و مایحتاج مورد نیاز مردم داشتند. هر جایی که دست روس و انگلیس به مردم نمی‌رسید، سر و کله محتکران پیدا می‌شد. آنها غلات و مایحتاج مردم را می‌خریدند و انبار می‌کردند. کالاهای مورد نیاز و ضروری خارجی هم روز به روز کمیاب‌تر می‌شد. حسین آبادیان در کتاب «تاریخ سیاسی ایران معاصر، جنگ جهانی اول تا کودتا (۱۲۹۹-۱۲۹۳ش)» که مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، منتشر کرده است،

حافظه

تحریم آفریقایی

سیاست در المپیک مونترال ۱۹۷۶

مسائل سیاسی متعددی بود. کشور چین که از خریداران عمده گندم کانادا بود، اعلام کرد، اگر کشور تایوان در این بازی‌ها شرکت کند، آنها بازی‌ها را تحریم خواهد کرد؛ بنابراین کشور کانادا به ورزشکاران تایوان اجازه شرکت در بازی‌ها را تحت عنوان کشوری مستقل نداد. همچنین ۲۲ کشور آفریقایی از کمیته تشکیلاتی بازی‌ها خواستند تا از شرکت ورزشکاران کشور نیوزیلند جلوگیری شود، چرا که با تیم راگیسی آفریقایی جنوبی که حکومتش مظهر نژادپرستی بود، بازی کرده بود. کشور میزبان که با اعتراض جدی کشورهای آفریقایی رویه‌رو شده بود، این مسئله را چندان جدی تلقی نکرد و به گمان آنکه چون ورزشکاران این کشورها در دهکده المپیک مستقر شده‌اند، به کشورهای خود باز نخواهند گشت، این اعتراض را نپذیرفت. در پی این تصمیم کمیته تشکیلاتی، ۲۲ کشور آفریقایی بازی‌ها را تحریم کردند و به کشور خود بازگشتند.

این دوره از بازی‌ها صحنه چندین مشاجره سیاسی شدید بود. ورزشکاران اوکراینی چندین بار با به آتش کشیدن پرچم شوروی در خارج از دهکده المپیک راهپیمایی کردند.

طبق آنچه از پیش تعیین شده بود، شهر مونترال کانادا میزبان بیست‌ویکمین دوره بازی‌های المپیک بود. این مسابقات پیش از شروع با مشکلات فراوانی رویه‌رو شد؛ در حالی که کمتر از یک سال به شروع بازی‌ها نمانده بود، هنوز برخی از اماکن و تأسیسات ورزشی آماده بهره‌برداری نبودند؛ اما در نهایت با مشقات فراوان آماده شد. مسابقات از ۱۷ ژوئیه تا ۱ اوت ۱۹۷۶ میلادی و با حضور ۶۰۲۸ ورزشکار زن و مرد از ۹۲ کشور جهان و در ۲۱ رشته ورزشی برگزار شد و در نهایت با برتری بلوک شرق بر بلوک غرب در روزهای اوج‌گیری جنگ سرد به پایان رسید.

اتحاد جماهیر شوروی با کسب ۴۹ مدال طلا، ۴۱ نقره، ۳۵ برنز و در مجموع ۱۲۵ مدال در سکوی قهرمانی ایستاد. آلمان شرقی با کسب ۴۰ مدال طلا، ۲۵ نقره، ۲۵ برنز و مجموع ۹۰ مدال دوم شد و ایالات متحده آمریکا با ۳۴ طلا، ۳۵ نقره، ۲۵ برنز و در مجموع ۹۴ مدال در جایگاه سوم ایستاد. آلمان غربی نیز با کسب ۱۰ مدال طلا، ۱۲ نقره، ۱۷ برنز و در مجموع ۳۹ مدال در جایگاه چهارم قرار گرفت. با توجه به مسئله گروگان‌گیری پیش آمده و درگیری خونین پس از آن در المپیک ۱۹۷۲ مونیخ، میزبانان برای تأمین امنیت ورزشکاران و همراهان آنها، بیش از ۱۰۰ میلیون دلار هزینه کردند تا نزدیک به ۱۶۰۰۰ نفر نیروهای ویژه را برای این امر تربیت کرده و از امکانات و وسایل پیشرفته‌تری در این راه استفاده کنند. این بار نیز بازی‌های المپیک شاهد بروز

نسبت آزادی و هدایت با عدالت

حوزه علمی
دکتری اندیشه سیاسی

در نوشتار پیشین ضمن بیان اهمیت عدالت و نقش آن در تعالی یک جامعه، گفته شد سرآغاز برقراری عدالت، اعتقاد به حق و تلاش برای احیای آن است و مبنای بودن حق در برقراری عدالت، به معنای توجه به کرامت انسان بوده که راه محاجه با نظریه‌های متأخر غرب در باب نسبت آزادی و عدالت را می‌گشاید. از این بحث روشن می‌شود که عدالت تنها مساوی با توزیع برابر فرصت‌ها و امکانات نیست و بسی از آن فراتر می‌رود. برابری همواره باید مبتنی بر عدالت (مبتنی بر حق) باشد و به این ترتیب موضوع شایستگی و صلاحیت پیش می‌آید و عدالت در این است که بر اساس شایستگی و صلاحیت افراد، فرصت و امکان موجود توزیع شود. البته گاهی عدالت به معنای برابری یکسان برخی فرصت‌ها و امکانات، همانند آموزش و تحصیل است، اما به صورت کلان آنچه این موضوع را تشخیص می‌دهد، همان اعتقاد به حق و به‌ویژه تشخیص مصادیق آن است.

عدالت و آزادی در فلسفه کلاسیک

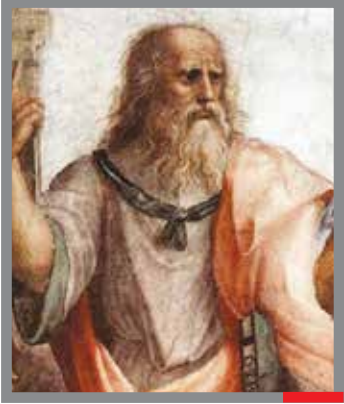
آنچه گذشت تنها بخشی از عناصر و مقدمات برقراری عدالت بودند، حال آنکه پرسش‌های زیادی هنوز بی‌پاسخ مانده است. وقتی عدالت را در شناخت شایستگی‌ها و اعطای حق بر مبنای این شایستگی‌ها دانستیم، لازم است نوع شایستگی‌ها و چگونگی اعطای حق به آنها را نیز بدانیم. این موضوع، یکی از مهم‌ترین مسائلی پیش‌روی فلسفه سیاسی از دوران قدیم تاکنون بوده است. تمامی تلاش افلاطون در رساله «جمهوری» مصروف عدالت و تعریف سازوکاری برای برقراری آن است. او موضوع را از انسان آغاز می‌کند، اما برای درک بهتر به سطح وسیع‌تری روی می‌آورد و آن عدالت در شهر است و به این ترتیب به ایجاد مدینه فاضله می‌رسد. البته افلاطون الگوی شهر را بر انسان مطابقت نمی‌دهد، بلکه میان برقراری عدالت در انسان (به معنای هماهنگی میان قوای سه‌گانه و فضایل مختص هر یک در درون انسان) با عدالت در شهر نوعی رفت‌وبرگشت دارد و هر چند نقطه عزیمت وی (که از رساله‌های تیمائوس شروع می‌شود و به مرد سیاسی

آمارتیا سن

و سپس به جمهوری می‌رسد) انسان (و به تعبیر «ورنر یگر» «روح» انسان) است، اما می‌توان از تعبیر رفت‌وبرگشت میان دنیای درون و بیرون سخن گفت. در هر حال این تلاش افلاطون همان عدالت به معنای اعطای حق به دارنده شایستگی و صلاحیت معنا می‌شود. آنچه در مدینه فاضله محوریت دارد، فرد حاکم، یعنی فیلسوف شاه است که با تشخیص شایستگی افراد و سپردن مناصب و مشاغل طبق شایستگی آنها، کلیت جامعه را به سوی کمال رهنمون می‌کند. افلاطون در رساله بعدی، یعنی «قوانین» از مدینه فاضله فرود می‌آید و انضمامی و عینی‌تر سخن می‌گوید و به محسوسات بیشتر می‌پردازد. برخی این موضوع را به معنای شکست پروژه افلاطون در جمهوری می‌دانند؛ اما در چرایی این شکست نیز می‌توان تأمل کرد. اگر به گفته ورنر یگر سخن اصلی رساله جمهوری را روح و تربیت و تعالی آن بدانیم، این اتفاق بدون اختیار و آزادی ممکن نیست. حال آنکه در جمهوری اختیار بسیار کم‌رنگ می‌شود و از مفهوم آزادی در آنجا خبری نیست.

همانند تعالیم اسلامی که آزادی را در رهایی از قیدوند می‌داند، سقراط و به تبع آن افلاطون نیز چنین درکی از آزادی دارند، اما در تعالیم اسلامی بر این اساس که اختیار جزء ذاتی انسان است که از سوی خداوند اعطا شده، آزادی انسان نیز اهمیت و بلکه اصالت می‌یابد تا زمینه برای تعالی و کمال انسان فراهم شود، بنابراین در اینجا هر چند آزادی همان رهایی از قید غرایز است، اما وجوه دیگری هم دارد و از نگرش افلاطونی متمایز می‌شود که مهم‌ترین جلوه آن پاسداشت حوزه خصوصی افراد است، در حالی

افلاطون

که افلاطون حوزه خصوصی را به نفع شهر مورد تعرض قرار می‌دهد.

عدالت و آزادی در فلسفه جدید

به این ترتیب در این مرحله صرفاً اهمیت آزادی-به تعبیر اسلامی- در احیای عدالت را به اختصار دریافتیم، اما توضیح چگونگی این نسبت بحث بسیار مفصلی است. پیشتر گفته شد که رابطه میان آزادی و عدالت مورد توجه ویژه فلاسفه متأخر غرب است. این بحثی است که «جان رالز» آغاز می‌کند و بر «آمارتیا سن» تأثیر می‌گذارد. به‌صورت خیلی مختصر رالز نظریه «عدالت به مثابه انصاف» را در کتاب «لیبرالیسم سیاسی» بر مبنای آزادی قرار می‌دهد، یعنی وقتی با شهروندانی آزاد و برابر مواجه باشیم، شرایط منصفانه همکاری میان آنها و به دنبال آن عدالت میان آنها ایجاد می‌شود. اساساً اینتای عدالت بر مبنای سیاسی از سوی رالز، نشانده شهروند به جای انسان است و شهروندی است که از حق آزادی در چارچوب قانون برخوردار است. این مسیر را آمارتیا سن به‌گونه‌ای دیگر ادامه می‌دهد. البته میان دیدگاه رالز-که نگرشی نهادی به عدالت دارد-با دیدگاه سن-که نگرشی رفتاری و اخلاقی به آن دارد- تفاوت‌های جدی وجود دارد که در جای دیگری باید بحث کرد، اما جایگاه آزادی در عدالتی که رالز آغاز می‌کند، بخشی از مبانی آمارتیا سن است. جان کلام سن در این موضوع و در کتاب «برابری و آزادی» این است: «وضعیت تنها زمانی عادلانه است که افراد هم‌زمان با داشتن منابع، آزادی و توانمندی‌های لازم برای بالفعل کردن اهداف معقول خویش را داشته

رالز

باشند و این یعنی قابلیت انتخاب زندگی مطلوب.» این دیدگاه خود مبتنی بر عقیده سن درباره ضرورت توانمندسازی انسان‌هاست، چون انسان‌های ناتوان اساساً توان انتخاب ندارند. بعد از توانمندسازی که زمینه رسیدن به آزادی را فراهم می‌کند، آزادی زمینه «عقل‌ورزی همگانی» و قضاوت درباره بود یا نبود عدالت در یک جامعه را میسر می‌کند و به این ترتیب آزادی مبنای عدالت قرار می‌گیرد. این مختصر درباره نظریه سن، تنها از منظر پرتواندختن بر جایگاه آزادی در برقراری عدالت در فلسفه جدید است. مسلم است که دیدگاه سن را نمی‌توان به‌صورت کامل پذیرفت و در بینش اسلامی، آزادی تعریف و حدود و ثغور دارد و در کنار آن هدایت‌گری نیز مطرح می‌شود. همچنین قضاوت همگانی درباره عدالت نیز جای نقد دارد، هر چند سن با تأکید بر معقول بودن قضاوت همگانی، آن را از یک قضاوت سطحی و جانبدارانه متمایز می‌کند، اما در مجموع بر مبنای بینش اسلامی نمی‌توان و نباید نقش هدایت‌گری را کنار گذاشت. هدایت‌گری به معنای اعمال دیدگاه خیرگان دین در طرح و اجرای عدالت، جهت دادن به احساسات، تقاضاها و خواسته‌های مردم را بر مبنای آموزه‌های اسلامی، مبتنی بر همان کرامت و ارزشی که دین برای انسان قائل است و خیر و صلاح او را در آن می‌بیند، می‌داند که باید در کنار آزادی قرار داشته باشد تا جامعه اسلامی به انحطاط فرهنگی راه نبرد. ادامه این بحث، یعنی توضیح بیشتر جایگاه آزادی و هدایت توأمان در رسیدن به سیستم مفهومی عدالت، در چارچوب آموزه‌های اسلامی نیازمند شرح بیشتری است که در نوشتار بعدی دنبال خواهیم کرد.

آفاق

چهره پنهان سیاست - ۱۲

نقش امیرانتظام در نفوذ آمریکا!

سیامک باقری
دکترای علوم سیاسی

می‌دهد امیرانتظام در اواخر رژیم پهلوی همکاری نزدیکی با آمریکایی‌ها در راستای جلوگیری از سقوط شاه داشت. مأموریت وی به عنوان رابط آمریکایی‌ها برقراری پیوند بین رژیم پهلوی با برخی از چهره‌های موجه نهضت آزادی بود که با امام بیعت کرده بودند. زمانی که این نتیجه حاصل نشد، سیاست پیوند زدن بنحیث با نهضت آزادی برای انحراف مطالبات اصلی ملت ایران پی گرفته شد. احمد صدر حاج سیدجوادی از نهضت آزادی عنوان می‌کند که آقای امیرانتظام رابط برخی از این آمریکایی‌ها با نیروهای نهضت بوده است. (سیدجوادی، ۱۳۸۷: ۲۸) امیرانتظام در آخرین کتاب خود به این موضوع اعتراف دارد. (امیرانتظام، همان: ۱۲۸) با وجود این، حضور و اقدامات او در دولت موقت از مأموریت جدیدی حکایت داشت. این مأموریت نفوذ در دولت بازگران برای تأمین منافع آمریکایی‌ها در خصوص شکل‌تگرفتن دولت موقت، بود. وی ضمن اشاره به تفاوت دیدگاه خود با نهضت آزادی، به صراحت در آخرین کتاب خود می‌نویسد: «من معتقد هستم که نظام مذهبی نمی‌تواند و قادر نیست مشکلات ایران را حل کند.» (همان: ۲۱۱) در این راستا، امیرانتظام همانند بیشتر نفوذی‌ها، با نزدیک شدن به بازگران و استفاده از گرایش‌ها و خصلت‌های او هدف‌های خواسته شده را دنبال می‌کرد؛ اما پس از تسخیر لانه جاسوسی، مشخص شد که امیرانتظام یکی از افرادی است که با سازمان سیا ارتباط دارد.

ریزش‌ها

فراز و فرود محسن سازگارا - ۴

شهیدسازی از کشمیری!

محسن سازگارا از سوی قطب‌زاده به سرپرستی رادیو منصوب شد و بعد در زمان شهید رجایی به نخست‌وزیری رفت و در سمت مشاور سیاسی بهزاد نبوی شروع به فعالیت کرد. وی در روز انفجار دفتر نخست‌وزیری در سالن نبود و مانند بهزاد نبوی در معرض اتهام قرار گرفت و هیچ‌گاه توضیح قانع‌کننده‌ای در این زمینه ارائه نکرد که چه رابطه‌ای با کشمیری، عامل بمب‌گذاری در دفتر نخست‌وزیری داشته است. بهزاد نبوی، محسن سازگارا، باستانی، بیژن تاجیک، علی‌اکبر تهرانی و محمد رضوی با اینکه هیچ نشانه‌ای از مجروح شدن کشمیری دیده نشده بود، هسته اصلی «شهیدسازی» از کشمیری و انتشار خبر شهادت کشمیری را تشکیل دادند. در این جریان سازگارا بیشتر از همه بر این امر اصرار داشت و با جمع‌آوری مقداری خاکستر از محل انفجار و قرار دادن آن در تابوت کشمیری سعی کرد کشمیری را شهید جلوه دهد. وی از یک زن به عنوان همسر کشمیری دعوت کرده بود تا در مراسم ختم وی شرکت کند؛ این در حالی است که خانواده کشمیری قبل از این انفجار به خارج از کشور فرستاده شده بودند.

مورخان و تحلیلگران در کتاب‌ها و مقالات محققانه تاریخی و سیاسی ناگفته‌های زیادی در مورد نقش سازگارا در پخش خبر جعلی شهادت کشمیری بازگو می‌کنند که تأمل در آنها از نقش ویژه‌ی پرده‌برمی‌دارد. سازگارا و باستانی روی این قصه که کشمیری کاملاً سوخته و هیچ چیزی جز خاکستر از وی نمانده،

سیاست نامه

اندیشه سیدمحمدکاظم یزدی-۳

روشنگری درباره سلطه سیاسی

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

نفوذ روس و انگلیس، ظلم و ستم پنجاه و چند ساله قاجار در دوره ناصرالدین شاه، علما و نویسندگان را به روشننگری مردم وادار می‌کرد؛ از این رو، اعتراضات کم‌کم اوج گرفت، گرانی کالاها و پخش عکس میسونوژ بلژیکی با لباس مقدس روحانیت در مجلس رقص، علما و متدینان را به حرکت درآورد؛ علما یک ماه در مرقد حضرت عبدالعظیم در شهر ری تحصن کردند، مراجع نجف به حمایت از آنان اعلامیه دادند و خواسته‌شان تأسیس عدالت‌خانه و عزل علاءالدوله بود که شاه خواسته دوم را عملی کرد و برای خواسته اول نیز قول مساعد داد و تحصن پایان یافت؛ ولی صدر اعظم جدید نیز به سرکوب ادامه داد، جمعی کشته شده، عده‌ای دستگیر و روانه زندان شدند، اعتراضات، علما را نیز به برخورد جدی‌تر که هجرت به قم بود، واداشت. در تهران مشروطه‌خواهان به هدایت برخی به سفارت انگلیس پناه بردند، روز به روز بر تعداد این افراد افزوده می‌شد تا اینکه شاه به دنبال اطلاع از خواسته مهاجران و متخصصان برخی از بزرگان قاجار را نزد مهاجران و متخصصان فرستاد و آنان پنج خواسته مهم را که در رأس آنها عزل عین‌الدوله و اعلام حکومت مشروطه سلطنتی بود، اعلام کردند و بالاخره با عزل صدراعظم و فرمان مشروطه در ۱۴ جمادی‌الثانی ۱۳۲۴ ق آشوب‌ها جای خود را به آرامش داد و مقدمات تأسیس اولین مجلس در تهران فراهم شد. علمای نجف و از جمله سیدمحمدکاظم یزدی نیز با خواسته انقلابیون که به دنبال کم کردن ظلم حاکمان بودند، همراه بودند.

تا این مرحله هیچ‌گونه مخالفتی از علما و به‌ویژه سید نسبت به مشروطه دیده نمی‌شود و به قول شیخ فضل‌الله عموماً مراجع با اصل مشروطه کردن سلطنت موافق بوده‌اند. با مرگ مظفرالدین شاه فرزندش محمدعلی میرزا روی کار آمد. برخی از سران مشروطه که به دنبال عزل وی بودند، به مخالفت با او برخاستند و همین امر بین شاه و مجلس فاصله ایجاد کرد. از طرفی تندروی مشروطه‌خواهان و ضدیت برخی از آنان با علما و شیوع روزنامه‌هایی که افکار غیراسلامی را رواج می‌دادند، سبب شکاف بین بسیاری از علمای تهران و مشروطه‌خواهان شده. در همین راستا شیخ فضل‌الله اصل دوم متمم قانون اساسی را پیشنهاد داد؛ ولی مخالفت و ایستادگی برخی از مشروطه‌خواهان در برابر خواسته‌های علما باعث تحصن مجدد علمای تهران و از جمله شیخ فضل‌الله نوری در بارگاه حضرت عبدالعظیم شد. از سوی دیگر سید یزدی نیز از اعضای مطلق مجلس خودداری کرد و لزوم تطابق قوانین مجلس سید از آغاز تحولات سیاسی ایران این بود که پیاپی با ارسال نامه به علمای تهران از اوضاع کسب اطلاع می‌کرد. آنگاه تصمیم گرفت با نامه به علمای تهران آنان و مردم را به صبر، تحمل، مواظبت بر حفظ اسلام و دماء مسلمین فرا خواند؛ چنانکه در یکی از نامه‌ها اوضاع سیاسی آن زمان را مصداق آیه ۴۱ سوره شریفه روم، «تابهی در خشکی و دریا به خاطر اعمال و دستاوردهای خودسرانه بشری ظاهر و غالب شده» دانسته است.^۱

۱- علی‌دوانی، نهضت روحانیون ایران، ج ۱: بی‌جا: بنیاد فرهنگی امام‌رضاع(ع)، ج ۱، ص ۱۱، بی‌تا، ص ۱۳۴.
۲- همان، ۱۳۵.

محمد صالح نادری
کارشناس فناوری اطلاعات

روحیه جوانمردی و ایثار در سرشت همه ایرانیان نهاده شده است، چه ورزشکار باشند و چه نباشند. از جوانمردی، گذشت و روحیه پهلوانی در تاریخ و فرهنگ این سرزمین بسیار مثال می‌توان آورد، از ایران باستان تا ایران معاصر مملو از ذولقرنین‌ها و همت‌هاست، اما در جدیدترین نمایش روحیه جوانمردی در ایران، کاروان پارالمپیک کشور که نام مبارک شهید حاج قاسم سلیمانی را بر روی خود گذاشته بودند، با ارائه نمایشی تحسین‌برانگیز هم در بعد ورزشی و هم در بعد اخلاقی، بار دیگر تاریخ و تمدن این سرزمین را به رخ جهانیان کشیدند.

جدا از کسب نتایج خوب و قرار گرفتن در رتبه‌های بالای جدول، کاروان سردار دل‌ها، شهید سلیمانی با رفتار و منش‌هایی که از خود نشان داد، در فضای مجازی هم مورد تشویق کاربران قرار گرفت. آنجایی که ورزشکاران ایرانی کسب‌کننده مدال طلا در هنگام عکس یادگاری، زانوهای خود را خم می‌کنند و سعی دارد خودش را هم قد و قواره دیگر ورزشکاران که دارای معلولیت‌های حادث‌تر هستند، نشان دهد و تا اهدای مدال‌ها به شهید سلیمانی و امام‌خانه‌ای از سوی ورزشکاران کسب‌کننده مدال، هیچ یک از دید کاربران تیزبین فضای مجازی پنهان باقی نمی‌ماند، تا جایی که یکی از کاربران فضای مجازی درباره ورزشکاران اخلاق‌مدار کاروان ایران می‌گوید: «ورزشکاران پارالمپیک ما هم مدال‌ها را می‌برند و هم جام اخلاق را، که برای جامعه ما، داشتن ورزشکارانی جوانمرد خیلی با اهمیت‌تر از داشتن ورزشکارانی مدال‌گیر است.» این را که مدال طلا و نقره و برنز برای ورزش ما بسیار با اهمیت است، کسی انکار نمی‌کند، اما ورزشکاران دو بعد دارند: بعد ورزشی و اخلاقی، که به مراتب بعد اخلاقی به دلیل تأثیری که در جامعه به عنوان الگو می‌گذارند، بسیار مهم‌تر است؛ همانطور که امروزه تختی را به دلیل روحیه جوانمردی آن می‌شناسند و کمتر کسی مدال‌ها و مسابقاتی را که در آنها پیروز بوده است، به یاد می‌آورد.

اما کاروان سردار دل‌ها تنها به اخلاق و جوانمردی شناخته نشد، این کاروان پرچم‌دار عفاف هم بود. جایی که ساره جوانمردی، ورزشکار مدال‌آور ایران، در رژه اختتامیه این رقابت‌ها با حجاب کامل جادر حاضر شد و نشان داد، حجاب مانعی برای رشد و رسیدن به هدف انتخابی نیست.

مدالی از جنس جواهر

نگاهی به بازتاب رفتارهای فرهنگی کاروان ورزشی سردار دل‌ها

به رخ جهانیان می‌کشد... و تنها بخشی از نظرات کاربران فضای مجازی بود.

رقابت‌های پارالمپیک ۲۰۲۰ توکیو به پایان رسید و کاروان سردار دل‌ها با کسب نتایج خوب و مدال‌های رنگارنگ کارنامه قابل قبولی از خود در این مسابقات ثبت کردند. یک کاروان ورزشی که به حق، فرهنگ و ورزش را توأم با هم به نمایش گذاشتند و موجب شمادی مردم شدند. هر چند در مقایسه با دیگر ورزشکاران، ورزشکاران معلول کشور کمتر مورد توجه مسئولان قرار می‌گیرند، اما این کاروان نشان داد با کمترین هزینه‌ها هم می‌شود بیشترین بازخورد مثبت و بهترین نتیجه را بر جای گذاشت.

هراس دارند.

اگرچه حرکت بانوی ورزشکار ایران در فضای مجازی کمتر دیده شده، اما هشستگ نام او #سارم جوانمردی در فضای مجازی برای ساعتی داغ شد و کاربران فضای مجازی به این حرکت او واکنش نشان دادند. «بهت افتخار می‌کنیم بانو، سرت سلامت»، «الماس همیشه می‌درخشه، خدا قوت»، «حضرت زهرا نگاه‌دارت باشه»، «خانم ساره جوانمردی شما با چادر تون به المپیک زیبایی دادید»، «ساره جوانمردی تو اختتامیه المپیک با حجابش مثل لودر از روی مصی پولینژاد و المهناز الافشار رد شد»، «وقتی کیلومترها دورتر از وطن به جای غرق شدن در مد و تقلید، فرهنگ و اصالت رو

احتمالاً این حرکت او، بیش از آنکه در داخل کشور دیده شده باشد، تیر خلاصی بر پیکر مسیح علی‌نژادهایی بوده است که سال‌هاست تلاش می‌کنند بانوان ایران را سرخورده و عقب افتاده از جامعه جهانی نشان دهند و به خیال خود حجاب را مانع زنان معرفی کنند. اما بانوی طلایی ایران، علاوه بر مدال طلا که در این رقابت‌ها گرفته بود، با این حرکت خود مدال جواهر هم نصیبش شد و حجابش، جواهری است که او حتماً قدر و عظمتش را بیشتر از مدال طلا می‌داند. حجابی که به قول شهید محمدعلی صمدی، حتی برتر از خون شهیدان است و دشمنان بیش از آنکه از خون شهید هراس داشته باشند، از حجاب زنان این کشور

حفره امنیتی!

داستان‌هایی را در فیلم‌ها و سریال‌ها دیده‌ایم. «روزنامه اردنی «الغد» این فرار را یک شکست برای دستگاه‌های امنیتی رژیم صهیونیستی می‌داند، به ویژه پس از مرگ یک تک‌تیرانداز صهیونیستی در سرز غزه و متعاقب آن انتقادات و پیامدهای منفی آن حادثه در اسرائیل. روزنامه الغد این گونه استدلال می‌کند که حادثه گیلیوآ نشان می‌دهد ادعاهای آمادگی، دقت، امنیت و هوشیاری نهادهای امنیتی رژیم صهیونیستی غلو است. به احتمال زیاد پیامدهای این حادثه در رژیم صهیونیستی «قابل توجه و خطرناک» خواهد بود، که ممکن است از دست دادن اعتماد و بی‌ثباتی سیاسی در داخل رژیم صهیونیستی را افزایش دهد، در حالی که سرنوشت دولت این کشور هم می‌تواند در معرض خطر قرار گیرد.

امن‌تر است. عبدالله الشیخی با اشاره به تونلی که زندانیان حفر کرده‌اند، می‌گوید: «سورخ آزادی، سیلی است در برابر اشغالگری.»

در همین حال، الهام پدر، روزنامه‌نگار قطری با توثیق استدلال کرد، فلسطینیان حیثیت نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی را خدشه دار کرده‌اند. وی با اشاره به گزارش‌هایی مبنی بر استفاده زندانیان از قاشق زنگ زده برای حفاری، می‌گوید: «یک قاشق علیه سیستم امنیتی اشغالگران در زندان گیلیوآ به مبارزه برخاست!»

جابر الحرامسی، روزنامه‌نگار قطری، در فضای مجازی عملیات فرار را یک فرآیند کیفی توصیف کرد و مدعی شد، زندانیان سال‌ها در حال حفر تونل بوده‌اند. در همین حال حمد الشامسی، فعال اماراتی در صفحه شخصی خود می‌گوید: «ما فقط چنین

همین دلیل است که زندانیان فلسطینی و افسران امنیتی صهیونیستی از این زندان به عنوان جای امن یاد می‌کنند. ناظران فلسطینی معتقدند فرار از این زندان فوق امنیتی یک پیروزی بزرگ برای مقاومت فلسطین است که روحیه جدیدی به فلسطینی‌ها می‌بخشد و یک دستاورد مهم برای مردم فلسطین به شمار می‌آید.

در کشورهای حاشیه خلیج فارس، فرار موفقیت‌آمیز شش اسیر فلسطینی به مثابه پیروزی فلسطینیان ستوده شده است. عبدالله الشیخی، کارشناس سیاسی کویتی معتقد است، نهادهای امنیتی، اطلاعاتی و نظامی رژیم صهیونیستی پس از رسوایی شکست و خواب‌بودن‌شان هنگام فرار زندانیان، در شوک و حیرت به سر می‌برند، زندانی که ادعا می‌کردند داخل آن، از گاو صندوق بانکی هم

محمد آیش

نویسنده میدل‌ایست‌آی

فرار شش زندانی فلسطینی از زندان بسیار امنیتی رژیم صهیونیستی در گیلیوآ، ضربه‌سختی به ساختار امنیتی این رژیم است. زندان گیلیوآ که با فرار شش زندانی سیاسی فلسطینی در هم شکست، زمانی محافظت‌شده‌ترین زندان در سرزمین‌های اشغالی اعلام شده بود. این زندان قلعه‌ای بود که هیچ کس نمی‌توانست از آن فرار کند. در واقع، چند روز قبل از افتتاح آن در سال ۲۰۰۴، در جریان انتفاضه دوم فلسطین، یک مقام صهیونیستی گفته بود گیلیوآ «از گاو صندوق‌های بانک اسرائیل هم امن‌تر است. سلول‌های گیلیوآ ۶۶ تن وزن دارند تقریباً سه برابر یک سلول معمولی- و از بتن ساخته شده‌اند؛ به

فاطمه فردوس، کاربر فضای مجازی: آگه آقای

دهباشی ناراحت نمیشه، برسیم چرا خود مردم افغانستان به حمایت احمد مسعود نمیرن؟! مردمی که تا امروز هیچ اقدام جدی برای سرنوشت‌شون نکردن! وقتی اکثریت ملت افغانستان ساکتند، این به معنی موافقت اکثریت با طالبان نیست؟! در این نزاع داخلی هیچکس حق دخالت نداره جز «مردم افغانستان!»

عاطفه اسماعیلی، کاربر فضای مجازی:

سال‌هاست شیعیان کشمیری به دست نیروهای هندی سرکوب می‌شوند دریغ از اینکه مدعیان حمایت از پنجشیر حرفی از مظلومیت آنها برند. جان مردم افغانستان برای آنها مهم نیست، می‌نویسند چون مزد قلم‌های خود را می‌گیرند!

جوادیکی ملکی، فعال رسانه‌ای: محمد گاندو

شهید نشد، اما آقامحمد‌های واقعی سه بار ترور می‌شوند و یک بار شهید، یک بار با دسیسه منافقان داخلی، یک بار با سادگی خودی‌های بی‌صبریت، یک بار با گلوله مستقیم استخبار، آقامحمد‌ها قبل از گلوله، فحش می‌خورند؛ قدر آن‌ها را بدانیم.

قین قریشی، تحلیلگر مسائل سیاسی مقیم لندن:

قصد تخریب ایران است، تحت هر شرایط و به هر بهایی. اگر همین امروز سردار قاتنی فاش کند که به مقاومت در افغانستان کمک مستشاری و امنیتی می‌دهیم، همین شبکه‌ها و کارمندان و هواداران‌شان تیر می‌زنند: نه کابل نه پنجشیر، جانم فدای ایران!!!

علی شمخانی: اولویت اول افغانستان ثبات و آرامش است.

بی‌توجهی به ضرورت ایجاد حکومت فراگیر، مداخله خارجی و استفاده از ابزار نظامی به جای گفت‌وگو برای پاسخگویی به مطالبات اقوام و گروه‌های اجتماعی، نگرانی‌های اصلی دوستان مردم افغانستان است.

خبر خوب

سینا برتر از داوینچی

ایران در لبه فناوری ساخت ربات

مهندسان ایرانی با طراحی و ساخت ربات جراح، در حوزه‌ای از مهندسی پزشکی وارد شده‌اند که جزء بالاترین فناوری‌هاست. دقیق‌ترین فناوری‌ها را می‌طلبد و حتی از کشورهایی که در این فناوری پیشقدم بوده‌اند هم پیشی گرفتند. آنها دستگاهی در لبه فناوری ساخته‌اند که قرار است تا دو سال دیگر روی انسان جراحی

انجام دهد. ربات جراحی ایرانی «سینا» در واقع دستگاهی دارای ۱۶ مفصل مجهز به موتور الکتریکی است که می‌تواند ظریف‌ترین عمل‌های جراحی را انجام دهد. این ربات حتی از ربات «داوینچی» آمریکایی هم نتایج بهتری دارد.

پژواک

فیلتر شکن ممنوع

پایان وی‌پی‌ان‌های غیرقانونی در روسیه

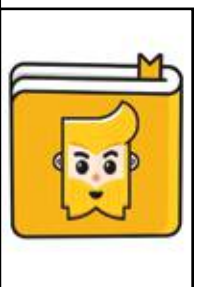

روسیه از مسدود کردن شش برنامه وی‌پی‌ان در این کشور برای جلوگیری از دسترسی کاربران به محتوای غیرقانونی خبر داد. تعدادی از این وی‌پی‌ان‌ها، مانند نورد وی‌پی‌ان و اکسپرس وی‌پی‌ان شهرت زیادی دارند؛ ولسی دولت روسیه می‌گوید از آنجا که از این نرم‌افزارها برای دسترسی به اطلاعات و منابع ممنوع شده استفاده می‌شود، استفاده از آنها در این کشور ممنوع است. ترویج مصرف مواد مخدر و هرزه‌نگاری از جمله عواملی است که موجب شده دولت روسیه دست به این کار بزند.

نرم افزار

پوکو

سرزمین کتاب‌های انیمیشنی

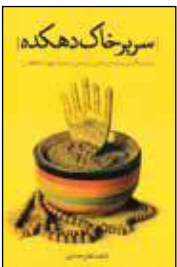
«پوکو» سرزمین جدیدترین کتاب‌های انیمیشنی و کتاب‌های برنده جوایز معتبر کودک و نوجوان است. کافی پوکو را بر روی موبایل یا تبلت نصب کنید تا به هزاران کتاب تصویری، داستانی و قصه‌ای دسترسی داشته باشید. پوکو برای بچه‌هایی است که عاشق داستان خواندن و تصویر دیدن هستند.

همچنین به مامان و باباها کمک می‌کند تا بهترین انتخاب را از بین کتاب‌ها برای فرزندان‌شان داشته باشند. کتاب‌های سخنگو، پادکست، کتاب‌های مصور، فروشگاه و مسابقه از بخش‌های گوناگون این برنامه است.

کتاب

سر بر خاک دهکده

فائضه غفار حدادی، نویسنده کتاب «خط مقدم» این بار قلمش رنگ و بوی اربعین می‌گیرد و از سفری می‌نویسد که سراسر رحمت است و جذبه، رحمتی و اسعده از سفره ارباب که در عالم پهن شده و جاذبه‌های مغناطیسی که کل عالم را به خود مجذوب کرده است. چاپ سوم کتاب «سر بر خاک دهکده»؛ روایت سفر فائضه غفار حدادی (نویسنده کتاب‌های خط مقدم، یک محسن عزیز و دهکده خاک بر سر) از پیاده‌روی اربعین است که انتشارات شهید کاظمی آن را در آستانه اربعین حسینی روانه بازار نشر کرده است.

سریال

نوار زد

داستان «نوار زرد» زندگی سرگرد کاوه کیهان با بازی امیر آقایی را روایت می‌کند. فصل دوم سریال «نوار زرد» مانند فصل اول به جز داستان دنباله‌دار در هر قسمت نیز قصه‌ای پلیسی و جنایی را روایت می‌کند. تیم بازیگران این پروژه به صورت کامل تغییر کرده است. تصویربرداری سریال «نوار زرد ۲» به کارگردانی «سروش محمدزاده» و تهیه‌کنندگی «محمدرضا شفیعی» در سکوت خبری آغاز شده و تاکنون ۳۰ درصد از تصویربرداری آن انجام شده است. نقش اصلی فصل دوم را «بانیپال شومون» بازی می‌کند.

انیمیشن

فرمانروای آب

انیمیشن سینمایی «فرمانروای آب» در دل شهر سامرا و در حریم‌های عسکریه اتفاق می‌افتد؛ جایی که پیرمرد نشسته در سرداب، از حس حضور آن مرد هزار ساله تعریف می‌کند. فرمانروای آب، روایتی است از تمدن نوین اسلامی و اقتداری که از لطف مهر او سرچشمه گرفته است. «فرمانروای آب» در ۹۰ دقیقه به نویسندگی و کارگردانی «مجید اسماعیلی» و تهیه‌کنندگی «مجتبی امینی» و «حسین سلطانی»، در استودیو آوین رسانه تولید شده است. پویانمایی «فرمانروای آب» بزودی پس از کاهش موج فراگیری بیماری کرونا در سراسر کشور روی پرده سینماها می‌رود.

نگاهی به برنامه آیین‌داران شبکه چهار در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام مجتبی جعفریان

آیین‌داران حماسه حسینی

ندا کرمانشاهی

خبرنگار فرهنگی

چرا نام برنامه را آیین‌داران گذاشتید؟

شهادت کربلا آیین‌های هستند که جلوه‌هایی از وجود امام حسین(ع) را می‌توان در آنها دید. بنابراین این اسم انتخاب شد. وجود امام حسین(ع) وجود نازنین یک امام معصوم(ع) است. شاید عده‌ای بگویند ایشان معصوم بودند و ما به گرد پایشان هم نمی‌رسیم، اما زمانی که از یاران امام حسین(ع) سخن می‌گوییم که همانند مردم، مقام عصمت نداشتند؛ اما حاضر بودند جان خود را برای اهداف حق بدهند، حاضر بودند برای دین و حفظ دین جان خود را بدهند، بهتر همذات‌پنداری می‌کنیم. بنابراین در هر برنامه آیین‌داران که ۴۰ شب است، به یکی از این شهادت‌ها یا چند شهید می‌پردازیم.

در حقیقت به دنبال این هستید تا چگونه رسیدن این شهیدان به مقام والای شان را بررسی کنید. درست است؟

بله، آنها توانستند حق را تشخیص دهند و امام‌شان را همراهی کنند و برای دفاع از آن تا پای جان ایستادند و هر کدام از شهادت کربلا ابعاد شخصیتی زیادی داشتند. برای نمونه، بُریر معلم قرآن، فقیه، اسلام شناس و راوی حدیث بود یا عبدالرحمان انصاری یکی از افرادی است که در غدیر حضور داشت.

یک روزی امیرالمؤمنین(ع) در مسجد کوفه می‌فرماید کدام یک از شماها در غدیر بودید و حاضر هستید موضوعی را که پیامبر بیان کرد، شهادت دهید. چند نفر بلند شدند که یکی همین عبدالرحمن است. این عبدالرحمان آن غدیر و پیام آن را در سینه دارد تا به کربلا می‌رسد و در کربلا آن پیام را عرضه می‌کند که با نقش آفرینی ایشان و شهادت ایشان همراه است و خود را به عنوان یکی از یاران امام حسین(ع) در این صحنه قرار می‌دهد و اسم او در لیست افرادی که باید با امام حسین(ع) باشند، وجود دارد.

معمولاً شناخت ما شیعیان و محبان اهل بیت(ع) از یاران امام حسین(ع) که در کربلا حاضر بودند و شهید شدند به اندازه انگشتان یک دست هم نمی‌رسد، یعنی حتی از خانواده خود امام حسین(ع)، حضرت ابوالفضل(ع)،

حضرت علی اکبر(ع)، حضرت قاسم(ع) و حضرت علی اصغر(ع) را می‌شناسیم؛ در حالی که ما چند فرزند از امام حسن(ع) داریم که شهید شدند و شاید اکثر افراد آنها را نشناسند. عابس، زهیر، جون‌بن حسوی، یزیدبن بَیْط و دو پسرانش عبدالله و عبیدالله، شوذب، عبدالله‌بن عقیف، حبیب‌بن مظاهر، هانی‌بن عروه و... از شهادتی هستند که این برنامه آنها را معرفی می‌کند.

بیشتر کدام ابعاد زندگی این شهیدان بررسی می‌شود؟

هم پیشینه زندگی این افراد بررسی می‌شود و هم فضایی که داشتند و هم اعلام وفاداری در شب عاشورا، روز عاشورا و نحوه شهادت آنها بیان می‌شود. آنچه از تاریخ این یاران در دسترس است، بیان می‌شود؛ البته منابع معتبر در این بررسی‌ها مورد توجه قرار گرفته است و مینا را منابع معتبر قرن‌های اول قرار داده‌اند. این نکته مهمی است که باید به آن توجه شود. به هیچ عنوان از منابعی که شاید اعتبار زیادی از دید علما و بزرگان ندارد، استفاده نکرده‌ایم؛ بلکه منابع دست اول را بررسی کرده‌ایم.

حماسه عاشورا آن چنان عظمتی دارد که تمامی آثار هنری و مداحی‌ها و کتاب‌ها و برنامه‌های تلویزیونی تنها می‌توانند بخش‌هایی از آن را به تصویر بکشند؛ بنابراین باید تلاش کرد این آثار چه از لحاظ کمیتی و چه کیفیتی به طور هم‌زمان بالاتر برود. مدتی است برنامه‌ای با نام «آیین‌داران» در راستای همین رسالت از شبکه چهارم سیما در حال پخش است، برنامه‌ای که تهیه‌کنندگی آن را آقای محسن داجر و مهدی محمدی برعهده دارد برنامه‌ای که به مرور زندگی یاران شهید اباعبدالله(ع) را بررسی می‌کند. درباره این برنامه با حجت‌الاسلام مجتبی جعفریان، پژوهشگر برنامه به گفت‌وگو نشستیم.

کار کرده‌اند و منابع مورد استفاده هم منابعی بوده که بالاترین میزان اعتبار را داشته است.

فکر می‌کنید در رابطه با شهادت کربلا در تلویزیون خلأیی وجود داشته است؟

صداسیما خوشبختانه در زمینه عاشورا و فرهنگ عاشورایی خوب کار می‌کند. حتی درباره شهادت کربلا نیز تولیداتی داشته، اما نه در این حجم که ۴۰ برنامه با استفاده از کارشناسان متبحر، با استفاده از منابع دست اول این موضوع مورد بررسی قرار بگیرد. ضمن اینکه کنار کارشناس برنامه ما یک مقتل خوان و یک هنرمند داریم که موضوع و شخصیت برنامه را نقاشی می‌کند، برخی از عزا‌داری‌های قومی استان‌ها را نشان می‌دهیم و سعی می‌کنیم تنوع برنامه تلویزیونی نیز رعایت شود. در این سبک و سیاق و با این ویژگی‌ها و به این تعداد برنامه‌ای در تلویزیون نداشتیم.

موضوعی که همیشه در تمام چیزهای مرتبط با موضوعات دینی به خصوص حماسه عاشورا وجود دارد، این است که گاهی متأسفانه با غلوه‌های نادرست و حتی تحریف آمیخته می‌شود. چقدر به این موضوع توجه دارید؟

همان طور که اشاره کردیم از کتب و منابعی برای این کار استفاده کردیم که معتبر بوده است، حتی منابعی داریم که چون نزدیک به اتمه است، دست نخورده است و مطالب از این منابع بود. منابع متأخر که بعداً وجود دارد گاهی اوقات برخی مطالب به آن اضافه شده است. تا این حد می‌توانم بگویم حساس بوده‌ایم که حتی از منتهی‌الامال یا نفس‌المهموم شیخ عباس استفاده نکرده‌ایم. نه اینکه این کتاب‌ها معتبر نباشند؛ ولی مینا برای ما این بود که منابعی باشد که در قرون اول به ویژه قرن اول و دوم و سوم نوشته شده‌اند، لذا حداکثر تلاش شد تا مطالبی که ممکن است در آن غلو باشد یا ممکن است از روی احساس نویسنده یا گوینده باشد، نداشته باشیم. در پایان از مسؤلان سیمای جمهوری اسلامی و مدیر و کارکنان شبکه ۴ که امکان تولید برنامه و مساعدت‌های خوبی برای پخش این برنامه داشتند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

کارشناسانی که استفاده کردید چقدر در این زمینه مطالعه داشتند؟ تنوع کارشناس دارید یا از کارشناسان معدود استفاده کردید؟

کارشناسانی که ما استفاده کردیم، هم صاحب تألیف در این زمینه هستند و هم صاحب نظریه و به عنوان یک عاشورا شناس مطرح هستند، برای نمونه آقای دکتر ملاکاظمی که در برخی برنامه‌ها حضور دارد، پایان نامه دکتری را با موضوع شهادت کربلا نوشته است. آقای دکتر سنگری تعدادی کتاب در این زمینه دارد و حتی دو جلد کتاب به نام آیین‌داران هم دارد. استاد دیگر، آقای علوی از یزد را برای برنامه دعوت کردیم. ایشان حدود ۴۰-۳۰ جلد کتاب با عناوین مختلف دارد که بیشتر آنها مرتبط با عاشورا است و این نشان می‌دهد خیلی خوب در این زمینه کار کرده‌اند. کارشناس دیگری به نام آقای مهدی قاسمی داریم که ایشان هم اهل تقسیم و هم اهل تاریخ است و برخی برنامه‌ها را ایشان ارائه کردند. دکتر سیدکاظم طباطبایی‌نژاد هم استاد دانشکده علوم حدیث است. یکی دیگر از کارشناسان ما آقای رجبی دوانی هستند که بسیار شناخته شده و صاحب تألیفات زیادی هستند. بنابراین از افرادی استفاده شده که در این زمینه

پرواز گاندو

نگاهی به سریال امنیتی شبکه سوم سیما

چرخید؛ هر چند شاید بتوان یکی از جدی‌ترین نقاط ضعف فصل دوم «گاندو» را همین پایان سریال دانست. شاید برخی بگویند در اوج و جذابیت، سریال تمام شد، اما اصلاً اینطور نیست و این ضعف بیش از اینکه متوجه سازندگان سریال باشد، متوجه مدیران تصمیم‌گیرنده سیماست، زیرا تنها در صورتی این نوع پرداختن به نحوه شهادت یا حتی جانبازی محمد در سکانس آخر قابل توجه است که بگویم سریال فصل دیگری هم دارد، اما به نظر هنوز در این رابطه تصمیم قطعی گرفته نشده است و اگر هم گرفته شده، بیننده در جریان نیست. حالا بیایید فرض کنیم که سریال همین جات تمام می‌شود؛ سؤال این است، خوب سرنوشت محمد چه شد؟ این پایان باز نیست، بلکه نوعی بلا تکلیفی برای بیننده به شمار می‌آید و برایش این سؤال مطرح می‌شود که تکلیف قهرمان من چه شد؟! آیا شهید شد؟! اگر شهید شد چرا اینطور؟! آیا بهتر نبود که این نیروی امنیتی زبده و کم‌نظیر، آن هم با این اقتداری که ذره‌ای از آن در سریال به نمایش گذاشته شد، اینچنین در یک جاده مورد تهاجم عوامل دشمن قرار نگیرد؟! اصلاً چرا اینطور به دادن خبر شهادت در سریال اکتفا شده است؟! با گریه «رسول» در آغوش «عبدی» در نمای آخر، بدون اوج و در کمال ناباوری؟! آیا باید در فضای مجازی مطابقت دهیم که

اگر شهید شده، همان شهید عشوری است؟ اگر هم که سریال ادامه دارد، این موضوع باید حتماً قبل از اتمام فصل قبلی به قطعیت رسیده باشد؛ به همین دلیل است که می‌گوییم این ضعف بیش از سازندگان، متوجه مدیران تصمیم‌گیرنده است. از پایان سریال که بگذریم، باید گفت انصافاً «گاندو» یکی از جذاب‌ترین، پر محتواترین و به روزترین سریال‌های چند سال اخیر بوده که تاوسته است دغدغه‌مندی‌ها و آگاهی‌هایی را که جامعه امروز به آن نیاز دارد، به خوبی و با دست گذاشتن روی سوژه‌های ناب به تصویر بکشد، قهرمان‌سازی کند و به این ترتیب، زمینه تربیت قهرمان‌های آینده سرزمین‌مان را فراهم کند. نشان دادن گوشه‌ای از زحمات نیروهای امنیتی این کشور، قطعاً این قوت قلب را به مردم می‌دهد که در همین زمان که ما در کمال آرامش در خانه‌های مان گاندو دیده‌ایم، صدها «عشوری» و صدها محمدها هستند که دل به خطر زده و در مقابل توطئه‌های خارجی و خیانت‌های داخلی سینه سپر کرده‌اند. همان طور که گفته شد، منطبق بودن با واقعیت برگ برنده «گاندو» بود و می‌تواند الگوی خوبی برای ادامه همین سریال یا حتی سریال‌های مشابه دیگر باشد و فرصت خوبی است تا بتوان از طریق آن، آگاهی و در نتیجه بصیرت بدنه جامعه را بالا برد. برای نمونه، دشمنی دیرینه انگلستان و تاریخ

نسیم اسدپور دبیر گروه فرهنگ

فصل دوم سریال «گاندو» نیز به پایان رسید و جالب اینکه برخلاف برخی سریال‌های چند فصلی، نه تنها بینندگان این فصل نسبت به فصل اول ریزش نداشته، بلکه بیشتر هم شد و این افزایش مخاطب نشان می‌دهد، «گاندو» موفق عمل کرده است و قطعاً یکی از دلایل این موفقیت به ساخت خوب و جذاب آن بر می‌گردد. اما شاید بتوان مؤثرترین عامل در موفقیت دو فصل گاندو را مطابقتش با واقعیت دانست. همین که بیننده بداند با موضوعی واقعی که اتفاقاً به شرافت و عزت کشورش مربوط است، مواجه است، با اشتیاق بیشتری آن را دنبال می‌کند؛ همانطور که در چند روز اخیر و پس از سکانس حمله تروریستی به ماشین «محمد»، دیدیم که مردم چگونه در فضای مجازی با پخش ویدئویی از شهید «حسن عشوری» (شهید سرفراز وزارت اطلاعات در سال ۱۳۹۶)، شخصیت محمد را برگرفته از شخصیت واقعی و تا این‌زده شهید عشوری دانستند. این ویدئو دست به دست در کانال‌های مختلف

یادداشت

دو نسل از دو کشور

حمید بناء

پژوهشگر دفاع مقدس

۱- بیست و چند سال پیش که آمریکایی‌ها به افغانستان آمدند تا به ادعای خودشان، زندگی را برای مردم این سسامان راحت‌تر کنند و امنیت را به کوه‌ها و دره‌های این کشور برگردانند، هیچ کس فکر نمی‌کرد موریانه آمریکایی که به جان تنه درخت حکومت این کشور افتاده، بیست سال بعد چنین فاجعه‌ای را رقم بزند. درخت به ظاهر تنومند این کشور چنان از داخل پوسیده بود که در کمتر از یک روز فسور ریخت و خیلی‌ها را زیر باز تهاش لِه کرد. حالا با گذشت حدود دو دهه که فاصله تغییر یک نسل است، پرده‌ها کنار رفت و واقعیت‌ها هویدا شد.

۲- وقتی قطعنامه ۵۹۸ پذیرفته شد و شیپور جنگ آرام گرفت، کسانی که در سال‌های جنگ فکر می‌کردند سرشان بی‌کلاه مانده، طبل سازندگی را دست گرفتند تا از کنار آن به نان و نوایی برسند. نه اینکه سازندگی بد باشد، اما «سازندگی» هم می‌توانست طبق اصول انقلابی و مثل سال‌های جنگ پیش برود! هنوز یک دهه از آن سال‌ها نگذشته بود که با استقرار دولت دوم خرداد، بسیاری از ارزش‌های سوم خرداد رو به فراموشی گذاشت. دشمن تا دندان مسلح که در نبرد رو در رو نتوانسته بود به پیروزی برسد، از کاتال تلویزیون‌ها و سایت‌های اینترنتی، راه جدیدی را برای نفوذ و ضربه پیدا کرده بود. اما رهبر حکیم انقلاب، گوشه‌ی را خیلی زود به دست جوان‌هایی داد که هنوز گول ظاهر را نخورده بودند. هشدار تهاجم فرهنگی جوان‌های پاک‌طینت را هوشیار کرد که حواس‌شان به اطراف و به تحرک‌های دشمن باشد.

۳- بیست و پنج سال از پایان جنگ هشت ساله گذشته بود که ناقوس جنگ، در جای دیگری از دنیا بلند شد. این بار، دشمنان به حرم امن اهل بیت (ع) در سرزمین سوریه حمله کرده بودند. مستشاران نظامی از ایران، روانه پایتخت سوریه شدند. مستشارانی که همه‌شان جوان بودند و بدون اینکه سابقه حضور در جنگ هشت ساله را داشته باشند، افتخارات آن سال‌ها را به خوبی به خاطر داشتند. دیری نپایید که سیل داوطلبان دفاع از حرم، پاشنه درب اتاق‌های فرماندهی در سپاه‌های استانی در آوردند و مقاومت‌های دیپلماتیک شکست! ایران مجبور بود تعدادی از این عاشقان شهادت را به سوریه بفرستد تا از یأس و ناامیدی در بین آنها جلوگیری کند. جوانان پرشوری که متولدین دهه هفتاد هم بین آنها دیده می‌شد و حالا با رضایت‌نامه والدین، خودشان را به فرودگاه امام خمینی تهران می‌رساندند. در بین این مدافعان، جوانان پرشوری بودند که یگان موفق فاطمیان را تشکیل دادند و در نبرد سوریه، حماسه‌های بی‌نظیری آفریدند. جوانان افغان که اکثراً وضع مالی خوبی داشتند کار و بارشان را گذاشتند تا از حرم دفاع کنند.

۴- هر بیست و پنج سال، یک نسل عوض می‌شود و حالا می‌شود دو «بیست و پنج سال» و دو نسل از دو کشور را در مقابل هم قرار داد و به خوبی بین‌شان مقایسه کرد. ۲۵ سالگی که نظامیان ناتو و آمریکا برای افغانستان رقم زدند و ۲۵ سالگی که جوانان ایرانی روی پای خودشان، آن را ساختند.

حال و هوای دانش‌آموزانی که در دهه ۶۰، آرزوی شهادت داشتند

ای امام دعا کنید

پاسدار واقعی باشیم

زینب گل محمدی

خبرنگار

در آستانه سال تحصیلی جدید و در حالی که خیلی‌ها مشغول نام‌نویسی مدرسه و آماده‌شدن برای ورود به ماه مهر هستند، چند نامه به قلم دانش‌آموزانی را که در بحوحه جنگ با درس خواندن‌شان موجب شادی دل امام امت و رزمندگان می‌شدند، با هم مرور می‌کنیم. در متن این نامه‌ها که دانش‌آموزان برای رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی (ره) ارسال کرده‌اند، هیچ دخل و تصرفی نشده است. ...

حسن فرقانی

بسم الله الرحمن الرحيم
ای امام. من یکی از شاگردان مدرسه سروش هستم. مدرسه ما در جنوب شهر است. منطقه ۱۳. من و برادرانم پدر و مادرم در خانه خود زندگی می‌کنیم. ما شش برادریم که از بزرگ به کوچک به ترتیب محمد، رضا، علی، داود، حسن و محسن هستیم. برادر بزرگم محمد دارد دوره تربیت معلم می‌بیند. رضا که پسر خیلی خوبی است الان در سپاه پاسداران (خلیج) مشغول فعالیت است. علی و داود و حسن که من می‌باشم، الان در حال تحصیل هستیم و محسن هم برادر کوچکم است و شش سال دارد. من هم کلاس سوم راهنمایی هستم. ۱۳ سال دارم. پدرم راننده آتش‌نشانی فرودگاه مهرآباد است و تازگی‌ها هم دستش شکسته است و به امید خدا خوب می‌شود. مادرم هم خانه‌دار است. پدر و مادرم دو نفر آدم خیلی خوب و حزب‌اللهی هستند. البته همه ما هستیم. ای امام، من علاقه زیادی به رفتن به جبهه دارم. جاهای مختلفی برای اعزام به جبهه رتم، یا اینکه چهار بار آموزش دیده‌ام؛ ولی آنها به بهانه محصل بودن یا سن کم، مرا قبول نکردند. من بالاخره درباره این موضوع با معلم خود گفت‌وگو کردم و او قول داد که تابستان مرا به جبهه ببرد. پدر و مادرم هم راضی هستند و من می‌خواهم که تابستان به جبهه بروم؛ ولی می‌ترسم علاقه به فرزند نگذارد که پدر و مادرم مرا بفرستند و این برای من خیلی دشوار است. من می‌توانم بعد از اینکه درسم را تمام کردم به جبهه بروم؛ ولی من می‌خواهم که پدرم و مادرم هم راضی باشند. ای امام، من به حرف هیچ کس به غیر از تو گوش نمی‌کنم. ای امام، من از شما می‌خواهم که نامه‌ای

برای پدر و مادرم بنویسی که آنها راضی شوند و [تا] آنها دیگر نتوانند جلوی مرا بگیرند. با تشکر زیاد. شاگرد شما حسن فرقانی.
والسلام (۱۳۶۰/۱۰/۳۰)

محمود جعفری

بسمه تعالی

پس از عرض سلام به رهبر کبیر انقلاب امام خمینی. من پسر ۱۲ ساله هستم که نام من محمود جعفری است. امام من از شما می‌خواهم که به رئیس سپاه پاسداران بگویید که این برادران ۱۲ و ۱۳ ساله و غیره را بگذارند که به جبهه بروند. امام من به مدیر مدرسه شهید مدرس گفته‌ام؛ اما نمی‌گذارند که من بروم جبهه. امام، هر چه شما صلاح می‌دانید بگویید من هم آدرس خود را به شما می‌گویم. خیابان قزوین، خیابان سلیمانیه (شهید حسینی). امام، من خیلی علاقه دارم که بروم جبهه. امام، من همیشه شما را دعا می‌کنم و خواهم کرد. در ضمن امام یکی از عکس‌های خود را پشتش را امضا کنید و به من بفرستید و من تا آخرین نفس که در جانم دارم فریاد می‌زنم و دعا می‌کنم و می‌گویم خدایا خدایا تا انقلاب مهدی (عج) خمینی را نگهدار.
خداحافظ امام عزیز. جواب نامه هر چه زودتر به دست من برسد. منتظر هستم امام.

هدیه سالک

بسم الله الرحمن الرحيم

سلام و درود بر امام عزیزم که او را از ته قلب دوستش می‌دارم و هیچ وقت شما را فراموش نمی‌کنم. قبل از انقلاب بدون شما همه عمال آمریکا مانند شاه که در ایران بود مردم را اذیت

بسم تعالی

حضرت آیت‌الصلوات امام خمینی دام‌ظله‌عالی
اولاً سلام برساند اینجا بنده دختر کلاس دومم کبری
لطفاً بنور فرزند یک‌انگه‌مانی علوم دین بنام رسول
سلطان بنور هستم پدرم در منبر هر وقت به شما در علم
می‌گوید سلامتی آن رهبری عزیز از خلاوند خواستار
آرزو دارم به جبهه بروم ولی متأسفانه دو فرزند
ساله‌ام منظریم این مرقه را با مهر من فرمائید
۱۵ رجب ۱۳۷۰
دست‌م کبری سلطان بنور آباد زنجان
خیابان پل متری و بروی ثانوی منزل رسول
سلطان بنور کبری سلطان بنور

صدامیان و تفاله‌های آمریکا را سرنگون خواهد کرد و انقلاب ما را پیروز خواهد کرد. درازی عمر شما و سلامتی شما را از خداوند بزرگ و تعالی خواستارم. هرگز تورافراموش نمی‌کنم و بزرگیت را از یاد نخواهم برد.

با تقدیم احترام حسن رینی- کلاس پنجم (ب) محصل مدرسه معرفت سرکان- خیابان شریعی

نسرین

بسم الله الرحمن الرحيم

ای خمینی بت‌شکن؛ ای امام بزرگ؛ من دختری ۱۲ ساله هستم. خیلی دلم می‌خواهد در بسیج شرکت کنم؛ ولی پدرم نمی‌گذارد. او می‌گوید که مال پسر هاست نه دخترها. حالا ای امام من خیلی دلم می‌خواهد که یک پاسدار باشم. خیلی دعا می‌کنم و صلوات می‌فرستم؛ ولی به آرزویم نمی‌رسم. ای امام از شما می‌خواهم که هر شب در نماز شب برای من دعا کنید که تا تاریخ (۱۳۶۰/۱/۱۶) من به آرزویم برسم.

ای امام، این بنده روسیاه خدا را ناامید نکنید. من خیلی دلم می‌خواهد که در جبهه‌های نبرد باشم و بعد هم شهید شوم و یک پاسدار واقعی باشم و اصلاً باد نکنم و نکویم که من در جبهه هستم. دلم می‌خواهد همه چیز را که برای خدا می‌کنم پنهان بدارم و بگویم خدان آن دنیا اجرش را می‌دهد و خلاصه در راه خدا شهید بشوم. ای امام، من می‌دانم که تا زمانی که دختر هستم نمی‌توانم این کارها را بکنم. پس شما دعا کنید که یک پاسدار واقعی باشم تا بتوانم به وطنم و اسلام خدمت کنم و در راه خدای متعال شهید شوم. ای امام، من را ناامید نکنید و دعا کنید هر چه زودتر به آرزویم برسم. (۱۳۵۹/۱۲/۲۴)

می‌کرد و هیچ کس نمی‌توانست جلوی این شاه را بگیرد، اما امام خمینی قبل از اینکه شما از پاریس به ایران تشریف بیاورید، همه مردمان ایران یک ناراحتی داشتند. چون بختیار گفته بود که من نمی‌گذارم امام از پاریس به ایران بیایند و مردم ایران می‌گفتند: آیا بختیار راست می‌گوید که نمی‌گذارم امام خمینی بیاید. یا اینکه می‌گفتند: شاید بختیار دروغ می‌گوید؛ و این بود که همه ناراحت بودند و وقتی که شما به بختیار گفتید اگر شهر به شهر هم شود من می‌روم به ایران، چون مردم ایران به من احتیاج دارند و روزی که شما به ایران آمدید همه در خیابان‌ها راهپیمایی کردند و حتی من هم در بعضی از راهپیمایی‌ها شرکت کردم. وقتی که شما از پاریس به ایران آمدید همه خوشحال و خندان شدند.

قربان تو ای امام خمینی/ هدیه سالک، کلاس ۱/۵

حسن رینی

بسم الله الرحمن الرحيم

رهبر عالیقدر و بزرگوار و گرامی سلام. سلام بر تو باد ای نور الهی. ای مرد خدا خمینی. ای که نجات دادی ملتی را از زیر ظلم و ستم آمریکا و دوستانش. ای که نوری دیگر به وجود آوردی در دل مستضعفین جهان. ای کاش من هم بزرگ بودم و در راه گسترش دین اسلام و نجات میهنم در رکاب تو جان می‌دادم. من می‌دانم که همین درس خواندن هم خود جنگی است بزرگ با ستمگران جهان، ولی آرزو دارم به شهادت برسم. ای کاش خداوند قبول می‌کرد که هزاران سال از عمر ما ملت بکاهد و به عمر شما امام خمینی بیفزاید. این نامردان بدانند همانطور که خدازن پیر را از زیر تانک نجات بخشید، همانطور صدام و

خاطره

دیدار پس از سال‌ها

زمستان ۱۳۹۱ در اتاق ویزیت اورژانس بیمارستان شهید چمران تهران نشسته بودم که آقای بیماری با همراهی همسر خود وارد اتاق شدند. همسر بیمار گفت: آقای دکتر! همسرم از دو ساعت پیش دچار درد قفسه سینه شده که به دست چپش انتشار داره. نفس تنگی داره و عرق سرد کرده. اسم بیمار، توجه مرا به خودش جلب کرد: «عبدالله فرهی». یقین کردم او همان عبدالله فرهی خودمان در اردوگاه الانبار است. پیشانی‌اش را بوسیدم. او هم مرا شناخت. می‌خواست برخیزد، اما جان در بدن نداشت. این عبدالله فرهی با آن عبدالله فرهی، زمین تا آسمان تفاوت داشت. بال و پرش ریخته بود. شانه‌هایش افتاده و رنگ و رو در صورت نداشت. به همسرش گفتم: همسرت، فرمانده گردان بود که اسیر شد. در اسارت مثل فرماندهان راه می‌رفت؛ شانه‌ها بالا، قفسه سینه به جلو. بعضی‌ها که او را شناخته بودند، این شکل راه رفتن عبدالله برای‌شان قابل تحمل نبود؛ لذا در همه وعده‌های شکنجه، عبدالله در لیست شکنجه یعنی‌ها قرار داشت و او به دفعات، مورد شکنجه و اذیت و آزار قرار گرفت.

راوی: آزاده دکتر حمیدرضا قبری

تازه‌ها

روایت مقاومت

کتاب «اینجا سوریه است»، اولین عنوان از مجموعه آثار نشر راه‌یار در رده «زنان مقاومت- فتنه‌شام» است. به تعبیری نویسنده کتاب، تلاش دارد فصل جدیدی در چگونگی ثبت تاریخ شفاهی بگشاید که می‌تواند «ثبت تاریخ شفاهی در موقعیت بحران» نامیده شود، هر چند به دلیل گسترده بودن دریای روایت‌ها، به‌ویژه روایت‌های مقاومت در سوریه، این روایت‌ها فقط گوشه‌ای از صدای زنان راوی جنگ در سوریه است. زهره یزدان‌پناه قه‌تیه، برای نگارش این کتاب، چند مرتبه به استان‌ها و شهرهای مختلف کشور سوریه سفر کرده است. روایت‌های کتاب به ترتیب زمانی، به‌طور جداگانه و در دو بخش مرتب شده‌اند.

تهاجم به قلب تهدید

علیرضا جلالیان

دبیر گروه سپاه

عملیات اخیر نیروی زمینی سپاه علیه مواضع تروریست‌های موسوم به حزب دموکرات کردستان ایران از چند جنبه قابل توجه و حائز نکات مهم است. اگرچه این اولین عملیات نبوده و سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۹ نیز عملیات‌هایی از سوی سپاه علیه مواضع تروریست‌ها انجام گرفت، اما این بار با صحنه‌ای جدید از توانمندی روبه‌رو بودیم.

اول اینکه این عملیات در روز روشن و بعد از اعلام رسمی و ایجاد فرصت برای نیروهای غیر نظامی و حتی با اعلام قبلی به دولت‌مردان عراقی انجام شد و فرمانده نیروی زمینی سپاه به شکل کاملاً رسمی و رسانه‌ای در خطوط مرزی حاضر شد و بعد از بازدید از برخی نقاط و نیز بازدید از پایگاه‌های مرزی سپاه در منطقه، عملیات قریب‌الوقوع علیه مواضع تروریست‌ها را اعلام کرد. این به معنای آن است که جمهوری اسلامی ایران در اجرای دکترین تهاجم به قلب تهدید با احدی شوخی ندارد و این دکترین را به شکل علنی و تحت اشراف همه رسانه‌ها انجام می‌دهد. هر چند نتایج اجرای عملیات نشان می‌دهد، صراحت سردار پاکپور از سوی تروریست‌ها جدی گرفته نشد و آنها با گمان به عملیات غافلگیرانه ایران در فرصت‌های طولانی‌تر اقدامات کشته‌نشده است؛ اما تلفات بالایی به

حجم ضربه به خود را سنگین‌تر کردند. نکته دوم در این امر وجود دقت اشراف اطلاعاتی بالای یگان‌های عمل‌کننده در این تهاجم است که دقیقاً نقاط مربوط به تهدید را هدف قرار داده‌اند، یعنی مقرهای فرماندهی، مقرهای آموزشی تروریست‌ها و... این یعنی نیروی زمینی سپاه از یک واحد بسیار خوب اطلاعاتی برخوردار است که حتی در رابطه با این عملیات گفته می‌شود دقیقاً نقطه‌ای زده شد و نیروهای تروریستی‌ای به هلاکت رسیدند که در هفته‌های گذشته در مرزها عملیات داشتند و در آنجا آموزش دیده‌اند. اما نکته بعدی که در تداوم نکته قبل نشانه یک اقتدار و قدرت خاص است، دقت نقطه‌زنی و آسیب نرسیدن به محیط اطراف نقاط هدف بوده که به اذعان رسانه‌های خود تروریست‌ها فقط مقرها مورد حمله قرار گرفته و هیچ غیر نظامی‌ای در این اقدامات کشته نشده است؛ اما تلفات بالایی به

تروریست‌های حدکا وارد شده است. نقطه‌زنی موشک‌های کوتاه‌برد و پهپادها و راکت‌های ایران به اذعان همه کارشناسان دفاعی دنیا تحول عظیمی در این حوزه است. اما نکته مهم دیگر راهبردی بودن نیروی زمینی سپاه است که در این عملیات معنای این راهبردی بودن برای دشمن تعبیر شد، چرا که در عملیات‌های قبلی نیروی زمینی سپاه از توان نیروی هوافضای سپاه برای عملیات پهپادی یا موشکی بهره برد، اما در این عملیات نیروی زمینی سپاه به شکل مستقل با توان توپخانه و موشکی و پهپادی و جنگال و... خود این عملیات را به بهترین نحو به انجام رساند. نیروی زمینی سپاه اکنون با توان فرماندهی توپخانه، فرماندهی موشکی، فرماندهی پهپادی و... خود به تنهایی قادر است یک عملیات دفاعی و تهاجمی کامل را بدون نیاز به پشتیبانی سایر نیروهای سپاه یا سازمان‌های نیروهای مسلح به انجام برساند و

خبر

جهاد واکسیناسیون

بازدید نماینده ولی فقیه در سپاه از مرکز واکسیناسیون تپ ۸۳

این یعنی دست یافتن به یک قدرت راهبردی برای انجام مأموریت‌های محوله. البته نباید غافل بود که برای اجرای این عملیات در بهترین وضع ممکن سایر رده‌های مربوطه برای احتیاط در آمادگی لازم بودند تا در صورت نیاز برای کمک در عملیات وارد عرصه شوند. آخرین نکته مهم این عملیات در تداوم عملیات‌های قبلی پیام روشنی بود که به دشمنان نزدیک مرز و تروریست‌های مستقر در منطقه داد؛ تروریست‌هایی از نیروهای تروریستی ارتش آمریکا تا گروه‌های تروریستی داعش خراسان، جنرالشیطان، حدکا و سایر گروه‌های مستقر در اقلیم کردستان و... در مرزهای غربی و شرقی و این پیام این که به زودی نوبت شما هم خواهد رسید، پس هرچه زودتر آتش فتنه و ترور را خاموش کرده و منطقه را ترک کنید یا تسلیم شوید؛ چون تهاجم به قلب تهدید خیلی جدی‌تر از این حرف‌هاست.

نماینده ولی فقیه در سپاه از مرکز واکسیناسیون خودرویی تپ ۸۳ امام جعفر صادق (ع) واقع در بلوار شهید حاج قاسم سلیمانی قم بازدید کرد. به گزارش صبح صادق، حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی، نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در این بازدید ضمن تشکر از تپ ۸۳ امام جعفر صادق (ع) به دلیل راه‌اندازی این مرکز، اظهار داشت: «خوشبختانه در این مرکز حرمت و احترام مراجع‌کنندگان حفظ می‌شود و مسائل بهداشتی و شرعی کاملاً رعایت می‌شود و باید مانند همیشه بگوییم که سپاه و بسیج تا آخر در خدمت‌رسانی و نوکری به مردم و ارائه کارهای شایسته ایستاده است.»

خاطر نشان می‌شود در این مرکز واکسیناسیون طلاب و روحانیون گروه‌های جهادی وابسته به تپ ۸۳ روحانیون رزمی تبلیغی امام جعفر صادق (ع) با اخذ مجوز و نظارت مرکز بهداشت استان قم هر روز از ساعت ۱۷ تا ۲۱ نسبت به انجام خدمت به مردم انقلابی قم اقدام می‌کنند.

امنیت در حوزه نرم

سخنران سرداریدالله جوانی در مراسم فارغ‌التحصیلی دانشجویان

معاون سیاسی سپاه گفت: «امر مریبگری در سپاه امر مهمی است؛ چرا که مباحث سیاسی و امنیتی از حوزه سخت به حوزه نرم و شناختی منتقل شده‌اند و کار کردن در حوزه شناختی امری بسیار ظریف و پیچیده است.»

سردار یدالله جوانی در مراسم فارغ‌التحصیلی دانشجویان دوره‌های شهید کمالی و شهید حججی و همچنین مراسم افتتاح دوره‌های شهید مظلومی، شهید اعتدال‌پور و شهید رضایی مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی با بیان این مطلب جایگاه مریب و هادی سیاسی را یک جایگاه مهم دانست. وی با اشاره به برخی از ویژگی‌های رفتاری دو شهید حججی و شهید کمالی، یادآور شد: «شهید محسن حججی و شهید سعید کمالی ابتدا شهید بودند و سپس شهید شدند؛ چرا که لازمه شهید شدن، شهید بودن است و لذا اگر می‌خواهیم با جای پای این شهدا بگذاریم، باید این شهید بودن در دوران حیات را خوب بفهمیم و عمل کنیم.» در پایان این مراسم از دانشجوین نمونه علمی و اخلاقی این دوره‌ها با اهدای هدایا و لوح تقدیر قدرانی شد.

صفر تا صد دریافت واکسن نورا

گزارشی از مرکز کارآزمایی بالینی دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله

حسین ابراهیمی

خبرنگار

واکسن «نورا» یکی از چند واکسن ایرانی علیه کروناست که دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله الاعظم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مراحل مختلف تولید آن را گذرانده است.

به گزارش صبح صادق، بر اساس اعلام دکتر علی احمدی، مدیر سایت کارآزمایی بالینی واکسن نورا، نام‌نویسی داوطلبان کارآزمایی بالینی از طریق پایگاه اینترنتی انجام می‌شود که در فضای عمومی اطلاع‌رسانی شده و داوطلبان با مراجعه به پایگاه و نام‌نویسی و پر کردن فرم در فهرست قرار می‌گیرند. سپس واحد پذیرش با آنها تماس می‌گیرد و بعد از مصاحبه تلفنی اولیه از آنها سؤالاتی را می‌پرسد؛ مانند اینکه کرونا نگرفته باشند و اینکه علائم نداشته باشند و واکسن دیگری دریافت نکرده باشند و بیماری زمینه‌ای نداشته باشند. بعد از تأیید فراخوان می‌شوند و فرم اولیه و رضایت‌نامه را امضا می‌کنند و بعد وارد مرحله غربالگری می‌شوند. در این مرحله تمامی آزمایشات سلامتی انجام می‌شود. البته در مراحل مختلف یکسری نکات هم به داوطلب گفته می‌شود، مانند اینکه تا شش

معاونت نیروی انسانی، فراتر از رکن

برگزاری دوره توانمندسازی مدیران نیروی انسانی نمایندگی ولی فقیه

مهدی ابریشمی

خبرنگار

دوره توانمندسازی مدیران نیروی انسانی نمایندگی ولی فقیه در سپاه با حضور مدیران اداری برنامه‌ریزی، مدیران نیروی انسانی و کارشناسان این معاونت و از طریق سامانه ویدئو کنفرانس برای کلیه رده‌های نمایندگی در سپاه برگزار شد.

به گزارش صبح صادق، حجت‌الاسلام والمسلمین حسین طیبی فر، جانشین نماینده ولی فقیه در این همایش با اشاره به رساله حقوق امام سجاد (ع) اظهار داشت: «بخشی از این رساله به عنوان حقوق مردم و حق الناس است. حق الناس یکی از سخت‌ترین و مشکل‌ترین موضوعاتی است که ما در اسلام داریم.» وی ادامه داد: «امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید؛ خداوند حقوق بندگان را مقدم به حقوق خودش قرار داده است؛ یعنی اگر حق مردم رعایت نشود و در این دنیا راضی نشوند، خداوند نمی‌بخشد و با این اوصاف باید مواظب باشیم حق الناس گردن‌مان نماند.» سردار سعید فرجیان‌زاده دیگر سخنران این حوزه نیروی انسانی است.»

روی خط

خدمات بیمه تکمیلی نیروهای مسلح محدود شده است!

به ویژه حق و حقوق ماهانه در تمامی ادارات و ارگان‌ها به طور مساوی باشیم. // «جهانگیری» از تبریز. **۰۹۱۳۰۰۰۵۴۸۸** / چرا سپاه ابلاغیه احتساب سنوات تحصیلی را اجرا نمی‌کند، شارژ مبلغ حکمت با سه فرزند ۱۱۰ تومان است؟ چرا طلب مرخصی بعضی از کارکنان را که ۲۰ سال از سابقه آنها می‌گذرد، نمی‌دهند؟ **۰۹۱۲۰۰۰۰۱۰۱۶** / چرا قانون بیست و پنج ساله سختی کار تپ‌ها و لشکرها اعمال نمی‌شود؟ **۰۹۱۲۰۰۰۸۹۵۱** / چرا سنوات تحصیلی دانشگاه‌های خارج از مجموعه سپاه جزء سنوات خدمتی حساب نمی‌شود، ولی در سایر ارگان‌های نظامی اجرا می‌شود؟

به ویژه حق و حقوق ماهانه در تمامی ادارات و ارگان‌ها به طور مساوی باشیم. // «جهانگیری» از تبریز. **۰۹۱۳۰۰۰۵۴۸۸** / چرا سپاه ابلاغیه احتساب سنوات تحصیلی را اجرا نمی‌کند، شارژ مبلغ حکمت با سه فرزند ۱۱۰ تومان است؟ چرا طلب مرخصی بعضی از کارکنان را که ۲۰ سال از سابقه آنها می‌گذرد، نمی‌دهند؟ **۰۹۱۲۰۰۰۰۱۰۱۶** / چرا قانون بیست و پنج ساله سختی کار تپ‌ها و لشکرها اعمال نمی‌شود؟ **۰۹۱۲۰۰۰۸۹۵۱** / چرا سنوات تحصیلی دانشگاه‌های خارج از مجموعه سپاه جزء سنوات خدمتی حساب نمی‌شود، ولی در سایر ارگان‌های نظامی اجرا می‌شود؟

به ویژه حق و حقوق ماهانه در تمامی ادارات و ارگان‌ها به طور مساوی باشیم. // «جهانگیری» از تبریز. **۰۹۱۳۰۰۰۵۴۸۸** / چرا سپاه ابلاغیه احتساب سنوات تحصیلی را اجرا نمی‌کند، شارژ مبلغ حکمت با سه فرزند ۱۱۰ تومان است؟ چرا طلب مرخصی بعضی از کارکنان را که ۲۰ سال از سابقه آنها می‌گذرد، نمی‌دهند؟ **۰۹۱۲۰۰۰۰۱۰۱۶** / چرا قانون بیست و پنج ساله سختی کار تپ‌ها و لشکرها اعمال نمی‌شود؟ **۰۹۱۲۰۰۰۸۹۵۱** / چرا سنوات تحصیلی دانشگاه‌های خارج از مجموعه سپاه جزء سنوات خدمتی حساب نمی‌شود، ولی در سایر ارگان‌های نظامی اجرا می‌شود؟

به ویژه حق و حقوق ماهانه در تمامی ادارات و ارگان‌ها به طور مساوی باشیم. // «جهانگیری» از تبریز. **۰۹۱۳۰۰۰۵۴۸۸** / چرا سپاه ابلاغیه احتساب سنوات تحصیلی را اجرا نمی‌کند، شارژ مبلغ حکمت با سه فرزند ۱۱۰ تومان است؟ چرا طلب مرخصی بعضی از کارکنان را که ۲۰ سال از سابقه آنها می‌گذرد، نمی‌دهند؟ **۰۹۱۲۰۰۰۰۱۰۱۶** / چرا قانون بیست و پنج ساله سختی کار تپ‌ها و لشکرها اعمال نمی‌شود؟ **۰۹۱۲۰۰۰۸۹۵۱** / چرا سنوات تحصیلی دانشگاه‌های خارج از مجموعه سپاه جزء سنوات خدمتی حساب نمی‌شود، ولی در سایر ارگان‌های نظامی اجرا می‌شود؟

پیامتان را از طریق سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق با ما در میان بگذارید

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: عبدالله جوانی سردبیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعید اللزایی، فرهاد مهدوی، مهدی سعیدی، فتح الله پیرشان، محمدرضا مهدیار اسماعیلی، حسین عبداللهی فر دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری صفحه آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گوردزی ناظر چاپ: سعید قاسمی چاپ: مرکز چاپ سیاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱) تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱) sswweekly.ir @ssweekly info@ssweekly.ir شماره: ۷۷۴۸۸۴۲۶ سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۰۱۵ | دوشنبه ۲۲ شهریور ۱۴۰۰

صبحانه

تقسیم خوشبختی

خوشبختی دیگران از خوشبختی تو کم نمی‌کند، ثروت آنان رزق تو را کم نمی‌کند و صحت آنان هرگز سلامتی تو را نمی‌گیرد؛ اما دعای خیر تو برای دیگران، نصیب خودت می‌شود و آرزوی بهبودی برای بیماران، تو را از گزندها حفظ می‌کند. پس مهربان باش و آرزو کن برای دیگران آنچه را که آرزو می‌کنی برای خودت که شرط انسانیت و خلوص همین است.

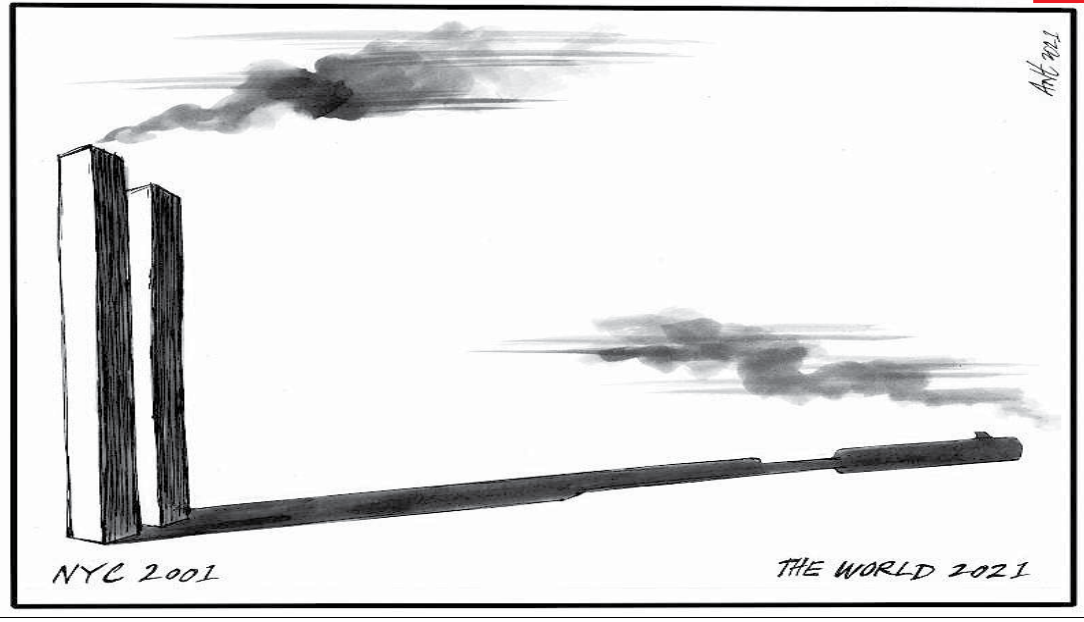
صادقانه

دوری از زشتی‌ها

امام حسن مجتبی (ع) می‌فرماید: هلاکت و نابودی دین و ایمان هر شخص در سه چیز است: «تکبر»، «حرص» و «حسد». تکبر سبب نابودی دین و ایمان شخص است و شیطان با آن همه عبادت به دلیل تکبر ملعون شد. حرص و طمع، دشمن شخصیت انسان است، همان‌طور که حضرت آدم (ع) به وسوسه آن از بهشت خارج شد. حسد سبب همه خلاف‌ها و زشتی‌هاست و به همین دلیل قایل برادر خود، هابیل را به قتل رساند. اعیان شیعه، ج ۱، ص ۵۵۷

تلاخند

۲۰ سال پس از ۱۱ سپتامبر، همچنان سیاهی ردپای آمریکا در منطقه دیده می‌شود / کارتونبیس: آنتونی گارنر اسپانیا

کتیبه سبز

امان از کوچه

پرورش یافته راه اوسیس قرنم گرچه بی تاب و اسیر همه پنج‌تتم همه دم ذکر من این است و همه شب سخنم من غلامی ز غلامان امام حسنم

روزی ام می‌رسد از سفره احسان کریم نام ما را بنویسد گلدایان کریم

رکن ایمان شده در بند تولای حسن شک ندارم به کرم کردن فدای حسن کربلایی شده مانندم همه پای حسن دل سپردیم به الطاف پسرهای حسن

عقل و امانده ز توصیف مقام و جاهش عشق حیران شده در محضر عبداللهش

لطف مولای کرم بنده‌هاست هنوز دست عالم سر این سفره دراز است هنوز خانه‌اش کعبه حاجات و نیاز است هنوز این در خانه عشق است که باز است هنوز

نقش باید بشود در همه جا، چون دل من هر دری بسته شود جز در پر فیض حسن

جان به قربان مقامش، چه غریب است این مرد بی سپاه است قیامش، چه غریب است این مرد غصه‌دار است کلامش چه غریب است این مرد بی جواب است سلامش، چه غریب است این مرد

خاکساران درش بر در دیگر نروند گریه کن‌های حسن کور به محشر نروند

با دو چشم تر و یک قد کمان از کوچه روز و شب روضه گرفته است: «امان از کوچه» تب و لرز بدنش داشت نشان از کوچه گفت: در روضه من، باز بخوان از کوچه

روضه خوان از غم ناموس و دل چاک بگو از تکان دادن یک چادر پر خاک بگو

ناگهان کینه یک شهر برافر وخته شد بدن و چویه تابوت به هم دوخته شد خواهر پاره جگر هم جگرش سوخته شد غصه‌ها در دل بی طاقش اندوخته شد

پسرش پشت سرش زد به سرش آه کشید قاسم بن الحسن آتش به دل ماه کشید

می‌کشد آه از این روضه دردآور، تشنه چقدر داغ گذارد به دل خواهر، تشنه زینبش آمده، ای وای! ببیند در تشنه صحنه بزم شراب و اسرا و سر، تشنه

اشک خون، باز هم از دیده خواهر می‌ریخت از ته جام شرابش به روی سر می‌ریخت

رضانا جیک

داستان

سؤال

زده بود و برای خودش برو بیایی داشت. گاهی اوقات خیلی دلم می‌خواست بدانم چرا من با این همه بدو بدو و درس و تحصیل هنوز نصف دارایی او را ندارم و کریم چطور در عرض مدت کوتاهی به چنین شرايطی رسیده است؛ اما هیچ وقت دلم نمی‌خواست با اینطور سؤالات دوستم را آزرده کنم.

وقت فکر کردن نداشتم، مهمان داشتیم و باید خودم را به خانه می‌رساندم. به سمتش رفتم، پشت صندوق نشسته بود و با عجله و دقت و البته لبخندی که هیچ وقت از روی لب‌هایش محو نمی‌شد، حساب کتاب می‌کرد. دبه ماست و چند تخم مرغ را با دقت در پاکت قرار داد و کنار صندوق گذاشت.

دیر او مدی، ولی به ماست پر چرب فرد اعلا برات نگه داشتیم، شیر محلی هم گذاشتم بزنی به بدن، راستی مادرت چطور؟ خواستم جوابش را بدهم که پیر مردی ریز جثه جلوی صندوق ایستاد، پانصد تومانی مجال‌های رو جمع کنه بره...

نگاهش کردم، عمیق و بسامت، جواب سؤالم را پس از مدت‌ها گرفته بودم.

به کریم گفتم و گفتم: «ماست دو کیلویی بده...» کریم دبه ماستی از یخچال بیرون کشید و با احترام به پیر مرد داد و پولش را گرفت و داخل صندوق انداخت. حتماً متوجه نشده بود. با عجله و طوری که انگار کشف مهمی داشتم، گفتم: «کریم پونصدی بودا، با پنجاهی اشتباهی گرفتی...» خندید و بی خیال گفتم: «می‌دونم بابا، نترس... خدا روزی این بنده‌شود داده دست ما شب به شب می‌گیره می‌ره...» نگرانی مادرت بهتره؟»

سکوت کردم، با سر جوابش را دادم و پاکت سفارش‌ها را تحویل گرفتم. متوجه عجله‌ام برای رفتن شد. شانه تخم مرغ و ماستی که کنار صندوق گذاشته بود، به سمتم گرفت و آرام گفت: «داری می‌ری بیرون، قریبونت این رو بده به حاج خانم که جلوی در بساط کرده، بگو دیگه داره تاریک می‌شه جمع کنه بره...»

سکوت کردم، عمیق و بسامت، جواب سؤالم را پس از مدت‌ها گرفته بودم.

نویسنده محمدی

دبیر گروه جوان

از ماشین پیاده شدم و به سرعت خودم را به مغازه کریم رساندم. این پا و آن پا کردم تا مغازه خلوت شود. کمی آن طرف‌تر زنی روی زمین نشسته بود و بساط لیف و جوراب پهن کرده بود. صدایم کرد، اما من حوصله نداشتم، حتماً می‌خواست متقاعد کند که فقیر است و چیزی از او بخرم. خودم را به نشنیدن زدم و وارد فروشگاه شدم. کریم از میان همه مشتری‌ها مرا دید و بلند سلام کرد.

سلام مهندس! خوش اومدی، منور کردی... و اشاره کرد تا یکی از فروشنده‌ها اجناسی را که می‌خواستم بیاورد. از بچگی با هم بزرگ شده بودیم، دوستان خوبی بودیم و گاهی چند کلمه‌ای درد دل می‌کردیم. کریم آدم با جریزه‌های بود. با وجود فقر شدید و فوت پدرش، سرمایه‌ای به هم

سلامت

شیرین اما تلخ

زهرا وحیدی نیا

کارشناس علوم تغذیه

تفاوت بین شکر قهوه‌ای و شکر سفید چیست؟ شکر انواع مختلفی دارد. شکر قهوه‌ای و سفید از محبوب‌ترین گونه‌ها هستند. با توجه به اینکه شکر سفید و قهوه‌ای هر دو از چغندر یا نیشکر گرفته می‌شود، کاملاً با هم مشابه هستند. در حقیقت شکر قهوه‌ای ترکیبی از شکر و ملاس سفید است که نوعی شربت مشتق از قند است. ملاس مسئول رنگ تیره آن است و ارزش غذایی آن را کمی افزایش می‌دهد. قابل توجه‌ترین تفاوت غذایی بین این دو شکر این است که شکر قهوه‌ای کمی کلسیم، آهن و پتاسیم و نیز بیشتر دارد. شکر قهوه‌ای نیز حاوی کالری کمتری نسبت به شکر سفید است، اما تفاوت آن ناچیز است. یک قاشق چایخوری (۴ گرم) شکر قهوه‌ای ۱۵ کالری دارد، در حالی که همان مقدار شکر سفید ۱۶/۳ کالری دارد. گذشته از این اختلافات جزئی، آنها از نظر تغذیه‌ای مشابه هستند و تفاوت اصلی آنها رنگ است. کدام یک را باید انتخاب کنید؟ اینکه شکر سفید یا قهوه‌ای را انتخاب کنید، به علاقه و ذائقه شما بستگی دارد؛ زیرا طعم و رنگ تفاوت‌های اصلی بین این دو است. اگرچه شکر قهوه‌ای حاوی مواد معدنی بیشتری نسبت به شکر سفید است، اما مقادیر این مواد معدنی به قدری اندک هستند که هیچ فایده‌ای برای سلامتی ندارد. نکته مهم این است که قند عامل مهمی در بروز بیماری‌های چاقی و علت اصلی بیماری‌ها، از جمله دیابت نوع ۲ و بیماری‌های قلبی است. به همین دلیل توصیه می‌شود فقط از ۵-۱۰ درصد کالری روزانه خود را از قند اضافه شده مصرف کنید.

فرماندهای شادترین جشنواره انتخاب

کتاب سال پاسداران اهل قلم

بیش از ۱۰۰ کتاب / منتخب جوهر قلم‌نویسان

موضوعات:

- داستان و رمان
- زندگی‌نامه‌ها
- نظریه
- شعر
- تاریخ و سوسیولوژی و تعلیمی
- تاریخ شفاهی
- فرهنگی و اجتماعی
- جنگ نرم
- اقتصاد مقاومتی
- سیاسی
- پزشکی و پیروان پزشکی
- فلسفی و مهندسی
- مقالات ISI, ISC (پایه ۵ به بالا)

مهلت ارسال آثار ۳۰ شهریور ۱۴۰۰

نشانی صندوق پستی شماره (۱۱۳/۱۶۶۵۰)

جهت اطلاعات بیشتر به سایت www.pasdaraneahleghalam.ir

مراجعه و فرم ثبت نام را دریافت نمایید.

قبیله عشق

خورشید سیستان

قاسم، بزرگ لشکر ۴۱ ثارالله بود که واقعاً من امروز در هر مأموریتی جای خالی او را می‌بینم. در بُعد خودش در تمام صحنه جنگ، تک نبود. خیلی روح بزرگی داشت و یک مالک اشتر به تمام معنا بود. من نمی‌دانم مالک هم توی صحنه سخت محاصره جنگ، مثل شهید میرحسینی بوده یا نبود. فرمانده‌ای بود که همه ابعاد یک فرمانده اسلامی را با تعاریف اصیل آقا امیرالمؤمنین (ع) دارا بود. با معنویت‌ترین شخصیت لشکر ثارالله بود. او یک سخنور بود و وقتی شروع به صحبت می‌کرد، به قول بچه‌ها «جادو» می‌کرد. قبیل از عملیات کربلای ۵ شبی داخل سنگر نشسته بودیم و با هم صحبت می‌کردیم که انگشش را روی پیشانی‌اش گذاشت و گفت تیر به اینجا خواهد خورد، همین طور هم شد.

به نقل از سردار دل‌ها حاج قاسم سلیمانی

میرقاسم میرحسینی سال ۱۳۴۲ در روستای صفدرمیربیگ در نزدیکی شهر زابل به دنیا آمد. در سال ۱۳۶۴ به زیارت خانه خدا رفت و در همان سال به سمت قائم مقامی لشکر ۴۱ ثارالله (ع) معرفی شد. سرانجام سردار رشید اسلام سال ۱۳۶۵ در شلمچه و در عملیات کربلای ۵ بر اثر اصابت تیر مستقیم دشمن به ناحیه پیشانی سر به درجه رفیع شهادت نائل آمد. شهید محسن خزایی، خبرنگار مدافع حرم سیستان و بلوچستان به برادر شهید میرحسینی گفته است: «حاج قاسم سلیمانی را در دمشق دیدم و با او مصاحبه کردم که وقتی خشونت جنگ زیاد می‌شود، بعد از توکل به خدا و توسل به معصومین از روح کدام هم‌رزم شهیدتان مدد می‌گیرید؟ که ایشان نام حاج قاسم میرحسینی را بردند.»

حسن ختام

به قدر یک پلک زدن

حسن نوروزی

نویسنده

راه آمدی یا من، خیلی هم کوتاه آمدی و آبرویم را خریدی. بی آنکه ببینمت، در سپاهی شب و ارغوانی صبح همراهم شدم. مدارایم کردی. دستم را گرفتی که راه گم نکنم. بزرگ‌تر که می‌شویم رد دست شما را روی میج دست‌های مان بیشتر می‌بینیم. این را می‌فهمیم که اگر لطف و کرم شما نبود سال‌ها پیش و در اولین سقوط باید از دایره دین خداحافظی می‌کردیم؛ اما ماندیم. ماندیم؛ نه، شما ما را نگه داشتید. شما ما را قابل دانسته‌اید که هنوز زیر این بیرق لاله‌گون شهادت، ایثار، رشادت و مردانگی نفس می‌کشیم. شما ما را خواسته‌اید و این را می‌شود از رد دستان شما روی میج دستان مان فهمید. روی سخن بنده با شماست، یا صاحب الزمان (عج)، شما را می‌گویم و می‌خوانم. شما که غریبانه می‌آیید و گره باز می‌کنید و آرام می‌روید. آقا جان، باور کنید ما را تحمل بی توجهی شما نیست، حتی به قدر یک پلک زدن.